

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A
ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Mikroregion Opavsko – Severozápad a jeho rozvoj

Microregion Opavsko-Northwest and its Development

Student: Bc. Lukáš Opatřil

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.

Ostrava 2013

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra regionální a environmentální ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lukáš Opatřil**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T040 Regionální rozvoj

Téma: **Mikroregion Opavsko-Severozápad a jeho rozvoj**
Microregion Opavsko-Northwest and its Development

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretická východiska
  3. Charakteristika mikroregionu Opavsko-Severozápad
  4. Analýza problémových oblastí a návrh doporučení
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

JÁČ, Ivan. *Jedinečnost obce v regionu*. Praha: Professional publishing, 2010. 203 s. ISBN 978-807-4310-386.

MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2006. 1000 s. ISBN 80-248-1117-0.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra et al. *Jak sledovat indikátory udržitelného rozvoje na místní úrovni?* Hradec Králové: Civitas per Populi o.s., 2010. ISBN 978-80-904671-3-2.

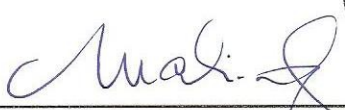
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2012

Datum odevzdání: 26.04.2013

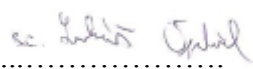

Ing. Jan Malinovský, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 26. dubna 2013

Bc. Lukáš Opatřil

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval Ing. Vitězlavovi Odložilíkovi za cenné připomínky a rady, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce. Za poskytnuté informace a konzultace, které mi pomohly při zpracování diplomové práce, děkuji vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Janu Sucháčkovi, Ph.D.

Obsah

1. Úvod	1
2. Teoretická východiska	3
2.1. Regionální rozvoj	3
2.2. Regionální politika	5
2.3. Mikroregion	5
2.4. Vznik mikroregionů	8
2.5. Financování mikroregionů	9
2.5.1. Vlastní zdroje	10
2.5.2. Dotace ze strukturálních fondů	10
2.5.3. Ostatní druhy financování	12
2.6. Spolupráce obcí – členění forem	14
2.6.1. Meziobecní spolupráce na regionální úrovni	15
2.6.2. Spolupráce obcí se subjekty v území	16
2.6.3. Národní struktury spolupráce obcí	19
2.6.4. Spolupráce s obcemi jiných zemí	21
2.7. Mikroregiony na Opavsku	24
2.8. Místní akční skupiny na Opavsku	26
3. Charakteristika mikroregionu Opavsko - Severozápad	28
3.1 Vznik mikroregionu Opavsko - Severozápad	28
3.2 Základní charakteristika mikroregionu	29
3.3 Stanovy a organizační struktura	31
3.4 Rozpočet mikroregionu	33
3.5 Studie všestranného rozvoje	34
3.6 Obce mikroregionu Opavsko – Severozápad	35
3.7 Přírodní charakteristika	37
3.8 Socioekonomická charakteristika	39
3.8.1 Demografické prostředí	39
3.8.2 Trh práce	42
3.8.3 Vzdělání	43
3.8.4 Podnikatelská aktivita	44
3.9 Občanská vybavenost a infrastruktura	47
3.9.1 Občanská vybavenost	47
3.9.2 Dopravní a technická infrastruktura	51
4. Analýza problémových oblastí a návrh doporučení	55
4.1 Vyhodnocení rozhovorů se starosty	55
4.1.1 Vstup do mikroregionu	55

4.1.2	Informovanost občanů	56
4.1.3	Spolupráce obcí s jinými subjekty	56
4.1.4	Největší problémy v obcích a v mikroregionu.....	57
4.1.5	Nejvydařenější projekty v mikroregionu	57
4.1.6	Neuskutečněné aktivity v mikroregionu.....	58
4.1.7	Klíčové aktivity do budoucna	58
4.1.8	Dosavadní členství v mikroregionu.....	59
4.1.9	Spolupráce obcí v mikroregionu	59
4.1.10	Nevýhody spolupráce v mikroregionu	60
4.2	Úspěšné projekty	60
4.2.1	Veřejná prostranství	61
4.2.2	Víceúčelová hřiště	62
4.2.3	Studie proveditelnosti k realizaci protipovodňových opatření	62
4.3	Problémová oblast: Vysoká nezaměstnanost	63
4.3.1	Analýza problému	64
4.3.2	Návrh doporučení.....	68
4.4	Problémová oblast: Nevyužitý potenciál cestovního ruchu.....	70
4.4.1	Analýza problému	70
4.4.2	Návrh doporučení.....	72
4.5	Problémová oblast: Nízká absorpční kapacita	75
4.5.1	Analýza problému	75
4.5.2	Návrh doporučení.....	78
5.	Závěr	80
	Seznam použité literatury	82
	Seznam tabulek a grafů	87
	Seznam zkratk	89
	Prohlášení o využití výsledku diplomové práce.....	91
	Seznam příloh	92

1. Úvod

Mikroregiony jsou v České republice jedny z nejčastějších typů regionů. Všeobecně lze tvrdit, že hlavním důvodem vzniku mikroregionu je podpora vzájemné spolupráce mezi obcemi a získání finančních prostředků na společné projekty. Po vstupu do Evropské unie význam mikroregionů ještě narostl. Rozsah dotačních prostředků, které jsou určeny k podpoře regionálního rozvoje, zapříčinil rozmach v počtu nově vytvořených mikroregionů na začátku jednadvacátého století.

Hlavní výhody mikroregionu spočívají v řešení společných problémů a umožňují snadnější dosažení vyžadovaných cílů. Mikroregion umožňuje také vzájemnou výměnu informací, vytváření společných stanovisek a postupů. Nedílnou součástí je rovněž propagace a zviditelnění regionu. Již výše bylo zmíněno, že mikroregiony hlavně slouží k snadnějšímu získání dotací.

Cílem diplomové práce je zhodnocení a interpretace současné sociálně ekonomické situace v Mikroregionu Opavsko – Severozápad a analýza vývoje jeho hlavních problémových okruhů s následným navržením doporučení pro jeho budoucí rozvoj.

První kapitola diplomové práce je zaměřena na charakteristiku mikroregionů v České republice. Postupně jsou v úvodní kapitole popsány různé důvody vzniku mikroregionů a možné formy spolupráce mezi obcemi. Rovněž jsou součástí kapitoly způsoby financování mikroregionů. V kapitole jsou dále prezentovány nejnovější statistické údaje o počtu jednotlivých mikroregionů.

Druhá kapitola podrobně představuje Mikroregion Opavsko – Severozápad z hlediska občanské a technické infrastruktury. Je zde prezentován vznik mikroregionu, financování a představena studie všestranného rozvoje mikroregionu Opavsko – Severozápad. Mikroregion je charakterizován z přírodního a socioekonomického hlediska a z pohledu občanské a technické infrastruktury.

Další praktická kapitola popisuje nejvydařenější projekty uskutečněné v rámci Mikroregionu Opavsko – Severozápad. V druhé části kapitoly je vyhodnocení polostrukturovaných

rozhovoru se starosty jednotlivých obcí a závěrečná část kapitoly poukazuje na největší problémy v mikroregionu. Součástí analýzy je návrh doporučení k řešení zmíněných problémů.

Na základě vědomostí získaných během vysokoškolského studia bylo při vytváření map použito programu ArcGis 10. V diplomové práci je použito také několik standardních metod. Metodou komparace jsou porovnány počty mikroregionů a místních akčních skupin v jednotlivých krajích. Analýza je využita při charakterizaci jednotlivých typů regionů a k charakteristice jednotlivých oblastí mikroregionu Opavsko – Severozápad. Následnou syntézou došlo k vytvoření celistvé charakterizace problémových okruhů. Součástí diplomové práce bylo také interview, které bylo uskutečněno se všemi starosty obcí v rámci mikroregion. Všechny rozhovory jsou uvedeny v příloze. Další metodou je pak dedukce a indukce. V diplomové práci bylo čerpáno z dat Českého statistického úřadu.

2. Teoretická východiska

Česká republika je od 1. května 2004 společně s dalšími devíti zeměmi plnohodnotným členem Evropské unie. Připojení deseti nových členských zemí v roce 2004 znamenal doposud absolutní rekord v počtu zemí, které v jednom roce do EU přistoupili. EU jako společenství, má velmi širokou působnost a mezi její hlavní cíle mimochodem patří i vyrovnávání regionálních rozdílů mezi státy, ale také mezi jednotlivými regiony. Po zmíněném vstupu deseti nových zemí v roce 2004 došlo k výraznému nárůstu regionálních disparit. Rozdíly mezi vyspělými západními zeměmi a nově přistoupenými zeměmi z bývalé socialistické Evropy jsou propastné. Rozdíly avšak nejsou pouze mezi jednotlivými státy, ale velkým problémem se stává i skutečnost, že se regionální rozdíly výrazně navyšují i v rámci jednotlivého státu. Typickým příkladem je situace v České republice, kdy se disparity mezi Prahou a ostatními regiony velmi výrazně navyšují. S klesající teritoriální úrovní narůstají diferenciace. Bohužel nic nenapovídá tomu, že by se tento propad měl zastavit. Jednou z možností, jak tento nárůst regionálních disparit mírnit je promyšlený rozvoj mikroregionů a právě situací ohledně mikroregionů se tato práce bude zabývat. V následném textu se dozvíme, v jakých dokumentech jsou mikroregiony zakotveny, proč je potřeba mikroregiony podporovat a jaké jsou hlavní funkce mikroregionů. Mikroregiony jsou důležitým nástrojem, který umožňuje malým obcím sdružovat se. Následně tyto mikroregiony mohou snadněji a ve větším rozsahu získávat finanční prostředky z veřejných prostředků na různé investiční či neinvestiční akce, především na investiční akce většího charakteru, které by jedna obec v rámci svého rozpočtu nebyla schopna uskutečnit.

2.1. Regionální rozvoj

Regionální rozvoj představuje soubor procesů, které se uskutečňují v daném regionu a směřují k dosažení pozitivních změn zejména v sociálně ekonomické oblasti regionu. Rozvoj je vždy orientován na stanovený cíl, kterého má být dosaženo během daného procesu. Základním cílem regionálního rozvoje je zvýšení konkurenceschopnosti regionu a růst socioekonomického potenciálu. Po dosažení stanovených cílů postupně dojde ke zvýšení kvality života a životní úrovně v regionu. Faktorů, které ovlivňují regionální rozvoj, je několik. Mezi nejvýznamnější patří přírodní podmínky, výrobní zdroje, technologický pokrok, a další. [10]

V dnešní moderní době existuje mnoho teorií regionálního rozvoje. Přístupy k teoriím jsou neoklasické, keynesiánské, nemarxistické, neoliberální či institucionální, ale žádná není všeobecně akceptována. Teorie se dají členit mnoha způsoby v závislosti na zvolených kritériích. Tradiční členění je podle Armstronga, Taylora, Chisholma a děleny jsou do dvou velkých skupin podle: [10]

- **konvergenční teorie (teorie regionální rovnováhy)** – představitelé konvergenční teorie jsou přesvědčeni, že základní tendencí v regionálním vývoji je vyrovnávání rozdílů mezi regiony,
- **divergenční teorie (teorie regionální nerovnováhy)** – představitelé divergenční teorie jsou přesvědčeni, že v průběhu regionálního vývoje dochází spíše k dalšímu zvětšování regionálních disparit. [10]

Regionální rozvoj lze rozlišovat v přístupu praktickém a akademickém, což jsou dva základní přístupy regionálního rozvoje.

- **Praktický přístup** spočívá ve vyšším využívání a zvyšování potenciálu daného území, který vzniká důsledkem lepšího využití přírodních zdrojů a prostorovou optimalizací socioekonomických aktivit. Praktický přístup se používá především v činnostech krajských institucí, městských a obecních úřadech, ale i v soukromých společnostech. Potenciál regionu se může hodnotit podle ukazatelů hrubého domácího produktu na obyvatele, podle míry nezaměstnanosti apod. [10]
- **Akademický přístup** představuje aplikaci nauk, především ekonomie, geografie a sociologie, které řeší jevy, procesy a vztahy ve vymezeném území. Dané vztahy a procesy jsou ovlivněny ekonomickými, geografickými a sociálními podmínkami v daném území. [10]

Oba přístupy a z nich vyplývající reálné aktivity jsou na sobě závislé. Jak akademický tak praktický přístup se vzájemně ovlivňují prostřednictvím jednotlivých vazeb. Akademický přístup formuluje pro regionální politiku poznatky, které jsou následně využívány pro praktický přístup. Jedná se především o charakteristiku území, rozvojový potenciál a následné nalézání vhodných nástrojů regionální politiky, které vedou k lepšímu územnímu rozložení socioekonomických aktivit za účelem lepšího využití a zvýšení potenciálu území. Regionální politika následně, za využití poznatků o regionálním rozvoji, ovlivňuje reálný regionální rozvoj a regionální rozvoj zpětně působí na regionální politiku. [10]

2.2. Regionální politika

Pro regionální politiku existuje několik definicí, ale žádná nebyla přijata jako všeobecně přijatelná. Podle základního dokumentu regionální politiky České republiky Strategie regionálního rozvoje, regionální politika „představuje soubor intervencí zaměřených podle konkrétní situace státu a jeho regionů a podle očekávaných vývojových tendencí, na podporu opatření vedoucích k růstu ekonomických aktivit a lepšímu územnímu rozložení v území a k rozvoji infrastruktury. Základní podmínkou je jasné definování priorit a koncentrace prostředků na tyto priority.“ [16, s. 5]

Další definici regionálního rozvoje zformovali N. Vanhove a L. H. Klaassen i P. Hall, kteří uváděli, že „regionální politika představuje všechny veřejné intervence, které vedou ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, respektive které se pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky pro dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů.“ [10, s. 29]

Počátky zrodu regionální politiky sahají do období velké hospodářské krize ve třicátých letech dvacátého století. Za kolébku vzniku regionální politiky je považována Velká Británie. V důsledku hospodářské krize docházelo k prohlubování regionálních disparit ve většině evropských států. Regiony s tradičním průmyslovým odvětvím (těžba uhlí, hutnictví) kolabovaly a státy byly nuceny přijímat určitá opatření ke zmírnění zhoršující se sociální situace v daných regionech. Regionální politikou státu se tedy rozumí reakce na existující meziregionální rozdíly. [10]

Cílem regionální politiky je vytváření předpokladů pro zmírnění či odstranění meziregionálních diferenciací v nezaměstnanosti, průměrných příjmech obyvatelstva a vyrovnaní úrovně hrubého domácího produktu na jednoho obyvatele v jednotlivých regionech. Jednotlivé dílčí cíle jsou zaměřeny na rozvoj podnikatelských aktivit v regionu, rozvoj bytové výstavby a vylepšení vybavenosti regionu technickou infrastrukturou. Všechny tyto kroky přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti, jak jednotlivých regionů, tak i celé národní ekonomiky. [10]

2.3. Mikroregion

Pojem mikroregion v českém právním řádu nenalezneme. Používá se termín region. Region je „území vymezené na základě společných znaků charakterizující relativně uzavřený celek

odlišující se od okolí specifickými funkcemi a rolemi.“ [6, s. 643]

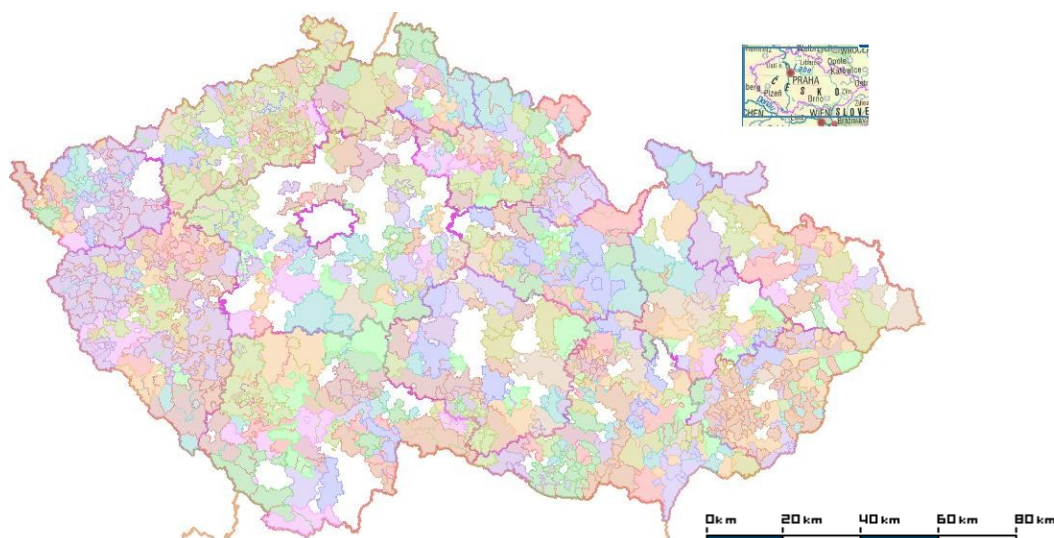
Pojem mikroregion lze vymezit mnoha definicemi. Mikroregion je „*region malého geografického měřítka. V praxi se zpravidla jedná o účelové mikroregiony, sdružení obcí většinou ve venkovských oblastech. V ČR jsou často vytvářeny za účelem získání společné podpory pro čerpání prostředků ze státních fondů a z fondů EU. V mikroregionech bývá z prostorového hlediska z větší části uzavřen elementární trojúhelník bydliště-základní služby-pracoviště.*“ [6, s. 463]

Jedna z dalších definic je od Viléma Knolla. Knoll se zmiňuje o mikroregionu „*jako o dobrovolném sdružení obcí s různou právní subjektivitou. Mikroregion má zpravidla větší území, než je území obce, má však společné problémy či rysy. Případně se jedná o přirozené spádové území, kde více subjektů, nejčastěji obce, spolupracují na řešení společných problémů.*“ [7, s. 25]

Mikroregion je území, které vznikne sloučením dvou a více základních územních jednotek. Tedy mikroregion může být sloučením dvou, tří, čtyř a více obcí. Slučování obcí probíhá z několika důvodů. Mikroregiony se slučují především ze tří hlavních důvodů:

- „*a) řešit společně dohodnutý směr rozvoje či vytýčený problém,*
- *b) zajišťovat výkon určitých oblastí veřejné správy jednotně a přitom racionálně,*
- *c) posílit slabší, samostatné postavení pro potřeby získání vyšších efektů při vyjednávání, financování a projektování.*“ [6, s. 644]

Obrázek č. 2.1 – Mapa mikroregionů v ČR k 31. 10. 2011

Zdroj: [http://mapy.crr, vlastní zpracování – ořezání a úprava]

Hlavním důvodem vzniku mikroregionu je spolupráce na řešení společných problémů. Spolupráce mezi obcemi je v současné době považována za jeden z hlavních faktorů rozvoje. Spolupráce umožňuje snadněji dosáhnout vyžadovaných cílů, které by nebylo možno uskutečnit bez vzájemné kooperace. Ve společném projektu mikroregionu je snaha využívat místní potenciál, zdroje a také silné stránky jednotlivých územních celků za záměrem rozvoje územních celku. Po vstupu České republiky do Evropské unie je snahou mikroregionu také umožnit čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů EU. V programovém období 2014 - 2020 se již nepočítá s Regionálními operačními programy, ale pouze s jedním Integrovaným regionálním operačním programem. Starostové obcí mají důvod se domnívat, že v příštím období budou upřednostňovány finančně náročnější projekty s nadobecním či nadregionálním dopadem. A právě spolupráce obcí v rámci mikroregionu umožňuje vzájemnou výměnu zkušeností, informací a pomoc při čerpání finančních prostředků z EU, zejména sdružením finančních prostředků na realizaci náročných projektů.

Předpokladem pro založení mikroregionu a následné dobré fungování je volba vhodné strategie. Strategie by měla přinášet synergický efekt, respektive společnou činností by obce měli dosáhnout lepších výsledků, než kdyby každá obec chtěla dosáhnout požadovaných výstupů. Již výše bylo zmíněno, že spolupráce je jeden z hlavních faktorů rozvoje. Kooperace umožňuje realizovat projektové záměry či připravovat projekty, které by v samostatné působnosti byly nerealizovatelné.

K úspěšnému založení mikroregionu a následné výborné kooperaci jednotlivých obcí v rámci mikroregionu je potřebné naplnění těchto čtyř základních předpokladů:

- *„existence shodných problémů obnovy a rozvoje ve více spolu sousedících obcích, nejčastěji spjatých historickými kořeny a přírodním územím,*
- *iniciativa vzešlá ze samotných obcí, tedy od obecních zastupitelstev, občanských sdružení a samotných občanů.*
- *ochota samosprávných orgánů jednotlivých obcí přenést část pravomocí a kompetencí na orgány svazku obcí,*
- *vnitřní solidarita sdružených obcí, tedy ochota respektovat skutečnost, že ne všechny akce svazku obcí budou vždy a za všech okolností stejně výhodné pro všechny sdružené obce z věcného i časového hlediska.“ [7, s. 26]*

2.4. Vznik mikroregionů

Obce se mohou sdružovat do různého typu společenství. Tato společenství mohou nabývat různých forem a vznik jednotlivých sdružení je rovněž odlišný. Mikroregiony nejčastěji vznikají podle ustanovení Zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Dle § 46 tohoto zákona mohou *„obce při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat a spolupráce se mezi obcemi uskutečňuje zejména:*

- *a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,*
- *b) na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,*
- *c) zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi.“*

[11, § 43 (2)]

Na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu se sdružují obce, které mají za cíl dosáhnout konkrétních investičních akcí. Tyto investice mohou být zaměřeny do oblastí cestovního ruchu, životního prostředí, zemědělství, infrastruktury, ekonomického rozvoje či rozvoje lidských zdrojů. Typickou aktivitou této spolupráce jsou veřejně prospěšné stavby či společný svoz odpadu. Jednoznačnou výhodou tohoto uskupení je zajištění investiční akce bez vytváření orgánů a flexibilita řešení. Nevýhodou je skutečnost, že tato forma spolupráce je určena pouze obcím a není možné zakládat právnické osoby. Obsahem činností je pouze daná konkrétní činnost.

Na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí se obce sdružují zejména za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Jedná se o nejčastější formu spolupráce mezi obcemi a jednotlivé obce se mohou sdružovat ve více svazcích (např. obec Úvalno je součástí Mikroregionu Opavsko – Severozápad a Mikroregionu Krnovsko). Svazek obcí je na rozdíl od spolupráce na základě smlouvy ke splnění konkrétního úkolu právnickou osobou. Účelem spolupráce je obvykle snaha o celkový rozvoj území a naplní je realizace projektů, které jsou společné pro obce sdružené ve svazku obcí. Dle § 50 Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích jsou předmětem činností zejména:

- *„úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany atd.,*
- *zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení,*
- *zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítě technického vybavení,*
- *úkoly v oblasti ochrany ovzduší,*
- *provoz lomů, pískoven a zařízení sloužící k těžbě,*
- *správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů.“* [11, § 50]

Posledním typem je zakládání právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi. Nejčastěji se jedná o založení právnické osoby na základě obchodního zákoníku dle § 20. Tímto vznikají společnosti s ručením omezením a akciové společnosti. Jinou formou spolupráce jsou obecně prospěšné společnosti, které vznikají dle Zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Konkrétní formou obecně prospěšné společnosti je Místní akční skupina. Tato forma spolupráce umožňuje stabilnější a flexibilnější spolupráci v oblasti teplárenství, správy lesnictví a rybníkářství či ve správě bytových domů. Další formy spolupráce mohou být dle Zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník a dle Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Tabulka č. 2. 1 - Právní formy spolupráce obcí

Právní forma	Subjekty	Norma	Konkrétní forma
Smlouva ke splnění konkrétního úkolu	Pouze obce	Zákon č. 128/ 2000 Sb., o obcích	-
Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí	Pouze obce	Zákon č. 128/ 2000 Sb., o obcích	Svazky obcí
Společná právnická osoba obcí	Pouze obce	Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník	-
Obchodní společnost	Fyzické a právnické osoby	Zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník	-
Obecně prospěšná společnost	Fyzické a právnické osoby	Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech	Místní akční skupiny
Zájmové sdružení právnických osob	Právnické osoby	Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník	Euroregiony, Sdružení obcí, Místní akční skupiny, Svaz měst a obcí ČR, Národní síť zdravých měst
Smlouva o sdružení	Fyzické a právnické osoby	Zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník	Euroregiony
Občanské sdružení	Fyzické a právnické osoby	Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů	Místní akční skupiny

Zdroj: [Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, Iva Galvasová a kol.]

2.5. Financování mikroregionů

Financování mikroregionu probíhá z vlastních a cizích zdrojů. Vlastními zdroji jsou finanční prostředky, které poskytují samotné obce. Cizími zdroji jsou dotace. Sdružení mohou získávat dotace jak z fondů Evropské unie, tak se může jednat i o dotace poskytované státními institucemi – Ministerstvo pro místní rozvoj či krajské úřady.

Hospodaření mikroregionů a svazků obcí se řídí Zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Mikroregion je povinen ze zákona vytvářet rozpočtový výhled, který slouží pro střednědobé finanční plánování. Rozpočtový výhled obsahuje údaje o příjmech a výdajích podle uzavřených smluvních vztahů. Následně dochází ke zpracování ročního rozpočtu, který je vytvářen z rozpočtového výhledu. Rozpočet by měl být vyrovnaný.

2.5.1. Vlastní zdroje

Obce za členství v různých sdruženích platí členské příspěvky. Velikost členského příspěvku je zpravidla závislá na počtu obyvatel dané obce. V Mikroregionu Opavsko – Severozápad platí do společného rozpočtu každá obec 15 Kč za jednoho obyvatele. Výše členských příspěvků je uvedena ve stanovách mikroregionu. Členské příspěvky jsou běžně vyžívány a dle výzkumu má 72 % mikroregionů zkušenosti s čerpáním finančních zdrojů tímto způsobem. Nicméně členské příspěvky jsou pouhým zlomkem celkových příjmů. Kromě členských příspěvků se v některých mikroregionech platí také příspěvek na manažera mikroregionu.

Dalšími příjmy mohou být neinvestiční a investiční dotace obcí ke spolufinancování projektů, na které se podařilo získat dotaci. Mikroregiony mohou také podnikat a příjmy mohou tvořit významnou příjmovou položku. Mikroregion může vlastnit bytové domy, kanalizační síť či vodovodní řád. Mikroregiony mohou vytvářet propagační předměty či pořádat významné společenské akce a zisky z těchto činností jsou rovněž příjmy mikroregionu. Mikroregion může zakládat účelové či bezúčelové fondy. Do těchto fondů se vkládají pouze vlastní finanční prostředky.

2.5.2. Dotace ze strukturálních fondů

Významnou příjmovou stránkou mikroregionu tvoří dotace ze strukturálních fondů. V současném plánovacím období 2007 – 2013 patří mezi strukturální fondy Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF).

a) Evropský fond regionálního rozvoje

ERDF vznikl již v roce 1974 a jedná se o základní nástroj k financování regionální politiky. Hlavními cíli fondu je zvýšení investic do infrastruktury, rozvoj vnitřního potenciálu území, zachování a rozvoj pracovních příležitostí. V programovacím období 2007 – 2013 jsou stanoveny tři cíle regionální a strukturální politiky. Jedná se o:

- Cíl 1 Konvergence
- Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
- Cíl 3 Evropská územní spolupráce

Všechny tři cíle mohou být financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje. V České republice je v těchto třech cílech 26 operačních programů, ale ne všechny jsou financovány z Evropského fondu regionálního rozvoje. Do cíle 1 Konvergence spadá 15 operačních programů. 7 Operačních programů je regionálních a názvem kopírují regiony soudržnosti (kromě Prahy, která je součástí druhého cíle) a 8 operačních programů je tematických.

Mikroregion Opavsko – Severozápad může získat dotace na spolufinancování projektů z **ROP NUTS II Moravskoslezsko**. Hlavními oblastmi podpory je kultura, cestovní ruch, infrastruktura a rozvoj měst a venkovských oblastí.

Mikroregion Opavsko – Severozápad nemůže získat dotace ze všech tematických operačních programů. Typickým dotačním programem pro mikroregiony je **OP Životní prostředí**. Z něj mohou mikroregiony získat dotace na zlepšení stavu přírody a krajiny, na rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, na odstraňování ekologických zátěží či zkvalitňování nakládání s odpady.

Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je určen pouze Hlavnímu městu Praze a proto se blíže tímto cílem zabývat nebudeme. Cíl 3 Evropská územní spolupráce je složen z 9 operačních programů. Jedná se o Operační programy přeshraniční spolupráce s Polskem, Slovenskem, Rakouskem a Saskem a Bavorskem. Dále OP Mezinárodní spolupráce a OP nadnárodní spolupráce. Posledními jsou dva síťové programy ESPON 2013 a INTERACT II.

Mikroregion Opavsko – Severozápad může čerpat finanční prostředky z OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko a z OP Mezuregionální spolupráce. Z OP Přeshraniční spolupráce se dají čerpat dotace na ochranu životního prostředí, zkvalitnění dostupnosti, na rozvoj cestovního ruchu a další. Z OP Mezuregionální spolupráce na oblasti inovace a znalostní ekonomiky a životní prostředí.

b) Evropský sociální fond

Evropský sociální fond je druhým strukturálním fondem. Jedná se o finanční nástroj, jehož hlavní zaměření je na oblast zaměstnanosti, lidských zdrojů a začleňování lidí na trhu práce. Finanční podpora z tohoto fondu na programovací období 2007-2013 je 456 € a objem

finančních prostředků přidělených pro ČR je nižší než z ERDF. Hlavním cílem fondu je zvýšení úrovně zaměstnanosti a dosažení rovného postavení mužů a žen. Rovněž by mělo docházet k rozvíjení aktivní politiky na trhu práce a podpoře a zlepšování školení.

V programovacím období 2007-2013 je možné čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu prostřednictvím tří operačních programů. V Praze v rámci cíle 2 se čerpá z Operačního programu Praha-Adaptabilita. Z tematických operačních programů se jedná o OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Mikroregion Opavsko-Severozápad může čerpat finanční prostředky ze zmíněných tematických operačních programů.

OP Lidské zdroje a zaměstnanost je zaměřen na zvyšování adaptability, na prosazování aktivní politiky na trhu práce či na sociální integraci a rovné příležitosti. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost se orientuje na podporu počátečního a terciárního vzdělávání. Důležitou součástí je rovněž podpora výzkumu a vývoje. Mikroregion může čerpat prostředky na vzdělávání pracovníků ve veřejné správě či na rekvalifikaci místních občanů.

2.5.3. Ostatní druhy financování

Mezi ostatní druhy finančních příspěvků jsou zahrnuty další prostředky z Evropské unie, které nejsou ze strukturálních fondů a další dotační programy poskytované národními a krajskými orgány. V kapitole budou představeny i menší fondy a nadační zdroje.

a) Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

V současném plánovacím období 2007 - 2013 je tento fond zahrnut do oblasti společné zemědělské politiky EU. V České republice je fond v kompetenci Ministerstva zemědělství a pro Českou republiku je z něho vyčleněno 2,8 mld. eur. Z fondu jsou hrazeny projekty, které jsou zahrnuty do Programu rozvoje venkova ČR. [30]

Evropský zemědělský fond je složen ze čtyř prioritních os:

- Osa I – Zlepšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- Osa II – Zlepšování životního prostředí a krajiny
- Osa III - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
- Osa IV – LEADER. [30]

Mikroregiony a svazky obcí mohou získat dotace z prioritní osy III a IV. Z prioritní osy III je možné získat peněžní prostředky na podporu cestovního ruchu a na zlepšování kvality života v obcích, zejména na zkvalitňování občanské vybavenosti v obci a zachování kulturního dědictví. OSA IV – Leader je podrobně rozepsána v předcházející kapitole Místní akční skupiny.

b) Fond solidarity

Vznik fondu solidarity se datuje k roku 2002. Důvodem vzniku byly mohutné záplavy, které postihly Střední Evropu. Fond vznikl za účelem podpory států, které postihla přírodní katastrofa. V roce 2002 byla příjemcem podpory z fondu solidarity také Česká republika. Hlavním úkolem fondu je poskytnout rychlou finanční pomoc. K 31. 12. 2012 bylo z tohoto fondu podpořeno 23 evropských zemí při 49 přírodních katastrofách. Výše podpory přesáhla 3 mld. eur. V příštím období 2007-2013 se i nadále počítá s tímto fondem je však potřeba optimalizovat a zefektivnit činnost Fondu solidarity.

Z fondu jsou hrazeny základní infrastrukturální stavby v postižených oblastech. Zejména oprava a výstavba zničených komunikací, stavba zbořených mostů a v neposlední řadě i financování dobrovolníků a zdravotnických pracovníků. Základním motivem fondu solidarity je co nejrychlejší nastartování rozvoje regionu.

c) Evropský hospodářský prostor a Norské fondy

V roce 2004 založilo Norsko, Lichtenštejnsko a Island Fond Evropského hospodářského prostoru. Norsko založilo navíc tzv. Norský fond. Fondy slouží ke snižování sociálních a hospodářských rozdílů ve státech, které jsou součástí Evropského hospodářského prostoru. Od roku 2004 je součástí EHP také Česká republika. V období 2004-2009 byly v České republice podpořeny projekty v částce 104,6 mil. eur. Hlavní zaměření podpory bylo na zachování přírodního a kulturního bohatství, podporu zdravotnictví a na rozvoj lidských zdrojů.

V současném období 2009-2014 je pro Českou republiku určeno 131,8 mil. eur. Podpora směřuje převážně do zdravotnictví, vědy a výzkumu, na životní prostředí a rozvoj občanské společnosti. Současná podpora je rozdělena do 15 programů. Za většinu programů zodpovídá Ministerstvo financí ČR.

d) Nadační zdroje - Nadace ČEZ a Nadace OKD

Zdrojem příjmů mikroregionů a svazků obcí mohou být také dotace z různých nadačních fondů. Mezi nejznámější nadační fondy patří Nadace ČEZ a Nadace OKD. Nadace ČEZ má pro rok 2013 vyhlášená čtyři grantová řízení: Oranžové hřiště, Oranžové učebny, Oranžové schody a Podpora regionů. Oranžové hřiště je zaměřeno na rekonstrukci a výstavbu dětských a sportovních hřišť. Podmínkou je veřejná přístupnost hřišť. V rámci grantu Podpora regionů jsou dotace poskytovány na veřejně prospěšné projekty. Podpořené projekty mohou být z oblasti vzdělání, kultury, sportu či životního prostředí. V Moravskoslezském kraji již bylo díky Nadaci ČEZ vystavěno hřiště v Krnově, Opavě či v Ostravě. [36]

Nadace OKD je rovněž velkým poskytovatelem dotací. Nadace vznikla v roce 2008 a k 31. 12. 2012 podpořila 1 400 projektů. Pro rok 2013 bude směřovat celých 80 % dotací na Ostravsko, Frýdecko-Místeko a Karvinsko. Hlavní oblastí podpory je integrace handicapovaných občanů do společnosti. Nadace OKD doposud poskytla více než 240 mil. Kč. [37]

e) Dotace poskytované kraji

Kraj má ve své kompetenci možnost vyhlašování dotačních programů. Z důvodu škrtnů v rozpočtu počet vyhlášených dotačních programů každoročně klesá. V roce 2011 bylo vyhlášeno 23 dotačních programů. V roce 2013 bude vyhlášeno již pouze 13 dotačních programů. V letošním roce se nepočítá s dotačním programem Program rozvoje a obnovy venkova Moravskoslezského kraje, ze kterého plynuly hlavní dotační příjmy pro obce a mikroregiony. Důvodem zrušení dle MSK je novelizace rozpočtového určení daní, která má přinést do obecních rozpočtů více finančních prostředků. Obce mohou získat dotace z těchto dotačních programů:

- Dotační program na podporu Místní agentury 21 v Moravskoslezském kraji
- Dotační program Drobné vodohospodářské akce.

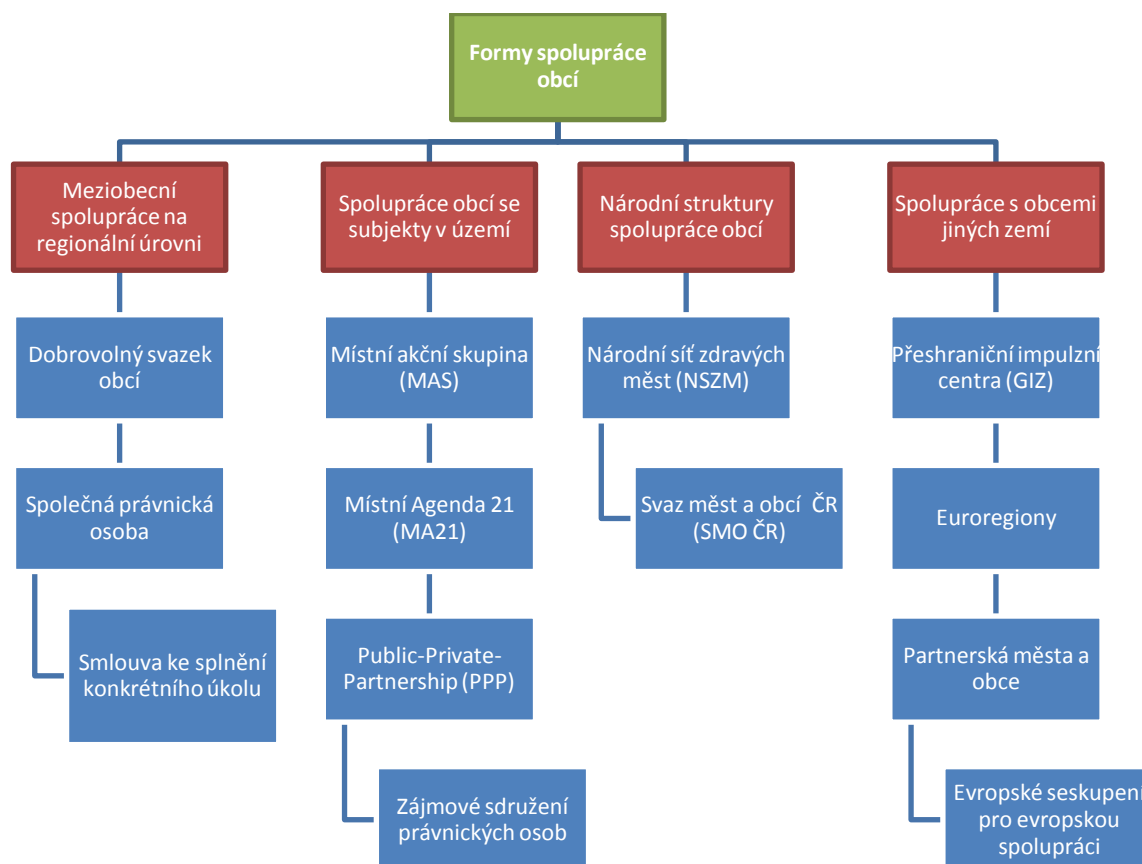
2.6. Spolupráce obcí – členění forem

Spolupráce obcí se dá členit podle různých hledisek a organizační podoba spolupráce může nabývat různých forem. Nejčastějším členěním je spolupráce z územního hlediska a z hlediska kooperujících subjektů. Každá forma spolupráce má svoje výhody, nevýhody a omezení. Volba vhodného typu spolupráce závisí na škále aktivit, které si obce v rámci

spolupráce předsevzali uskutečnit. Již v minulé kapitole bylo zmíněno, že nejčastější formou spolupráce je vytvoření dobrovolného svazku obcí dle Zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Spolupráci mezi obcemi a kooperujícími subjekty se dělí na:

- „Meziobecní spolupráci na regionální úrovni,
- Spolupráce obcí se subjekty v území,
- Národní struktury spolupráce obcí,
- Spolupráce s obcemi jiných zemí.“ [2, s. 28]

Obrázek č. 2. 2 – Formy spolupráce obcí

Zdroj: [Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, Iva Galvasová a kol., s. 28]

2.6.1. Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

Tento typ spolupráce byl již podrobně nastíněn v předcházející kapitole vznik mikroregionu. Jedná se o dobrovolný svazek obcí, společnou právnickou osobu a smlouvu ke splnění konkrétního úkolu. V níže uvedené tabulce jsou zobrazeny rozdíly v jednotlivých formách meziobecní spolupráce na regionální úrovni.

Tabulka č. 2. 2 – Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

Název	Výhody	Omezení
Dobrovolný svazek obcí	- Vhodný pro řešení většiny úkolů obcí - dobrovolnost - právní subjektivita	- pouze činnosti spadající do samostatné působnosti obce - obtížná spolupráce s jinými subjekty
Společná právnická osoba	- Právní subjektivita - dlouhodobá realizace spolupráce - různý podíl	- možnost účasti pouze obcí - zakládání čas jen k jednomu účelu
Smlouva ke splnění konkrétního úkolu	- zajištění konkrétního úkolu bez vytváření orgánů - flexibilní řešení problémů	- možnost účasti pouze obcí - bez právní subjektivity - pouze samostatná působnost - pouze realizace jednoho úkolu

Zdroj: [Spolupráce obcí jako faktor rozvoje, Iva Galvasová a kol.]

2.6.2. Spolupráce obcí se subjekty v území

Druhou formou spolupráce je spolupráce obcí se subjekty v území. Mikroregiony a obce vstupují do nejrůznějších forem sdružení s heterogenními subjekty. Cílem je dosažení takové formy vzájemné kooperace, která umožní efektivně a výhodně dosahovat stanovených cílů. Důležitá je vzájemná spolupráce na principu subsidiarity.

MAS (Místní akční skupina)

Místní akční skupiny jsou poměrně novým typem sdružení v České republice. Vznik MAS je v České republice spjatý s iniciativou Evropské unie LEADER. LEADER vznikl v roce 2001 a hlavním cílem je pomáhat v rozvoji venkovských oblastí. „*Leader poskytuje podporu pilotním, integrovaným strategiím pro rozvoj venkovských oblastí, podporuje spolupráci mezi venkovskými oblastmi v jedné zemi nebo mezi více zeměmi a tvorbu sítí na celoevropské úrovni. Klade rovněž značný důraz na spolupráci a vytváření sítí na mezi venkovskými oblastmi. Jejím cílem je motivovat a podporovat místní subjekty, tak aby uvažovaly o dlouhodobých perspektivách svého regionu.*“ [6, s. 410]

V České republice začaly vznikat první Místní akční skupiny v roce 2004, kdy se také poprvé po vstupu ČR do Evropské unie začala uplatňovat Iniciativa LEADER. V programovacím období 2004 - 2006 se jednalo o LEADER ČR a v současném plánovacím období došlo ke přejmenování na LEADER+. Řídícím orgánem LEADER je v České republice Ministerstvo zemědělství. Z této iniciativy je možné získávat finanční podporu z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu.

LEADER+ je součástí Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013. Tento program se skládá ze čtyř prioritních os, a právě čtvrtá prioritní osa se nazývá LEADER. „Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvláště dobrou metodou, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu, nejsou protikladem k místní samosprávě, ale vhodněji doplňují v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívají k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu.“

[30] Osa LEADER se dělí:

- IV 1.1 – Místní akční skupiny
- IV 1.2 – Realizace místní rozvojové strategie
- IV 2.1 – Realizace projektů strategie

Místní agenda 21

Místní agenda 21 je program z oblasti environmentální politiky, který zavádí principy udržitelného rozvoje na regionální a místní úrovni. Často je nazývána ekologickým programem či politikou. Místní agenda je vytvářena za spolupráce občanů a místních subjektů a jejím cílem je zařadit do plánování rozvoje obcí otázky kvalitního životního prostředí a zvýšit kvalitu života občanů. Místní agendou 21 se uplatňuje udržitelný rozvoj do praxe. Jedná se o velmi zdoluhavý proces zkvalitňování činnosti veřejné správy, strategického řízení obcí a zapojování veřejnosti a všech místní autorit ke zkvalitnění života. Místní agenda je prováděna v daném území a v konkrétním čase. Vypracování agendy není povinné. Místní agendu mohou zrealizovat obce, města a regiony. [2, 30]

K 5. 2. 2013 byl celkový počet municipalit registrovaných v místní agendě 145. Jednotlivé obce jsou členěny dle ukazatelů a jsou následně řazeny do čtyř výkonnostních kategorií. Pátou kategorií tvoří zájemci, tedy obce či regiony, které nejsou součástí Místní agendy 21, ale žádají o vstup. Obce, které jsou součástí agendy, mají větší šanci na získání finančních prostředků z dotačních programů týkajících se životního prostředí. Jednotlivé kategorie se nazývají:

- A – Dlouhodobý proces, úroveň nejvyšší (v ČR žádná municipalita v kategorii)
- B – Systém řízení, pokročilá (7 municipalit, např. Vsetín, Chrudim)
- C – Stabilizace, mírně pokročilá (37 municipalit, např. Orlová, Prostějov)

- D – Start, základní (25 municipalit, např. Hlučín)
- Zájemci (76 municipalit, např. Krnov). [31]

Nejvíce obcí, které jsou součástí Místní agendy 21 jsou z kraje Vysočiny. Na Vysočině je 44 obcí součástí agendy. Naopak pouze 3 obce z krajů Karlovarského, Pardubického a Plzeňského jsou registrovány v MA21. V Moravskoslezském kraji je součástí 13 municipalit a ostatních subjektů. Jedná se o Karlovice, Bohumín, Bolatice, Frýdek-Místek, Hlučín, Klimkovice, Kopřivnice, Krnov, Orlová, Ostrava-Poruba, Třinec, Eko-Info centrum Ostrava, MAS Hrubý Jeseník a Opava. Zájemcem o vstup do Místní agendy 21 je celé území Moravskoslezského kraje. [30]

Public-privátní partnership (PPP)

PPP neboli spolupráce soukromého a veřejného sektoru. Jedná se o spolupráci za využití zdrojů a schopností soukromého sektoru při zabezpečení veřejných služeb či veřejné infrastruktury. Tato forma spolupráce přispívá ke zkvalitnění efektivnosti veřejných služeb a umožňuje rychlejší realizaci významných infrastrukturálních staveb. Mezi nejčastější formy PPP projektů jsou řazeny:

- stavby dopravní infrastruktury,
- administrativní budovy,
- zdravotnické budovy,
- školství,
- vodárenství atd.

Existují dva základní způsoby realizace PPP projektů:

- ***Special Purpose Vehicle*** – obec či kraj založí se soukromou právnickou osobou společnost, která následně realizuje projekt a za investici získá koncesi k provozování dané činnosti. Jedná se o společnost pro zvláštní účel. Mezi typické aktivity patří dodávky tepla, dopravní stavby či zdravotnictví. [2]
- ***Soukromá právnická osoba investuje sama do veřejně prospěšné stavby*** – Investor z vlastních nákladů zainvestoval vytvoření veřejně prospěšné stavby a danou stavbu následně provozuje a spravuje. Veřejný sektor hradí poskytování veřejné služby. Jedná se o dopravní stavby. [2]

Kromě PPP spolupráce existují také spolupráce na bázi Vzájemné odborné pomoci, Sponzorství soukromého sektoru a Společné podniky.

Zájmové sdružení právnických osob

Zájmové sdružení právnických osob je upravováno občanským zákoníkem, nikoliv Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Součástí zájmového sdružení mohou být obce, fyzické a právnické osoby. Právě spolupráce s fyzickými a právnickými osobami je výhodou této formy spolupráce a při podpisu smlouvy o sdružení právnických osob není potřeba mít společný majetek. Při neplnění povinností ručí zájmové sdružení právnických osob pouze majetkem sdružení. Právní subjektivita vzniká zápisem do registru u příslušného krajského úřadu. [2]

Zájmovým sdružením právnických osob může být Euroregion, Sdružení obcí, Místní akční skupina a Svaz města a obcí ČR. Konkrétní zájmová sdružení v Moravskoslezském kraji jsou např. Rybářský svaz Odry, Sdružení pro modernizaci II. železničního koridoru Rakousko-Břeclav-Ostrava-Polsko, Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje, Slezský vodohospodářský spolek a další.

2.6.3. Národní struktury spolupráce obcí

Národní struktura spolupráce obcí je tvořena Národní sítí zdravých měst a Svazem měst a obcí České republiky. Členství v obou institucích je na dobrovolné bázi a jedná se o celostátní sdružení. Ve Svazu měst a obcí je v současné době necelých tři tisíce obcí. Národní síť zdravých měst má 107 členů a součástí mohou být jak celé kraje, obce, tak i mikroregiony.

Svaz měst a obcí České republiky

Jak název sdružení napovídá, tak členy svazu mohou být pouze obce a města. Svaz je zájmové sdružení právnických osob a jeho činnost je koncipována na nevládní a nepolitické bázi. Svaz je partnerem politické garnitury a podílí se na návrzích legislativy týkajících se kompetencí obcí a měst. V roce 2005 byla podepsána smlouva mezi svazem a vládou o vzájemné spolupráci. [2]

Mezi hlavní cíle Svazu měst a obcí ČR patří:

- hájit zájmy měst a obcí,
- podpora demokracie ve veřejné správě,
- podíl na přípravě legislativních návrhů týkajících se obcí,
- zesílení ekonomické samostatnosti,
- vzdělávání zastupitelů a pracovníků obcí,
- výměna informací a zkušeností. [43]

Svaz spolupracuje s podobnými svazy v okolních zemích a zajišťuje vzájemnou spolupráci mezi obcemi jak v rámci České republiky, tak s obcemi ze sousedních zemí. Mezi nejdůležitější funkce patří delegace členů do Výboru regionů. Svaz hájí evropské zájmy obcí a měst také na evropské úrovni. Nejvyšším orgánem svazu je sněm. Sněm se schází dvakrát ročně. Ve výjimečných případech se sněm může konat také mimořádně. Předsedou svazu Primátor statutárního města Kladno je Ing. Dan Jiránek. Čestným předsedou je pak primátor Hlavního města Prahy Doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc.

K 31. 1. 2013 bylo součástí Svazu měst a obcí České republiky 2 502 členů. Z obcí Mikroregionu Opavsko – Severozápad je součástí svazu obec Holasovice, Neplachovice, Velké Heraltice a Stěbořice. Nejstarším členem svazu z mikroregionu jsou Velké Heraltice, které vstoupily již 28. 2. 1990. Nejmladším naopak Neplachovice s datem vstoupení 12. 1. 2001.

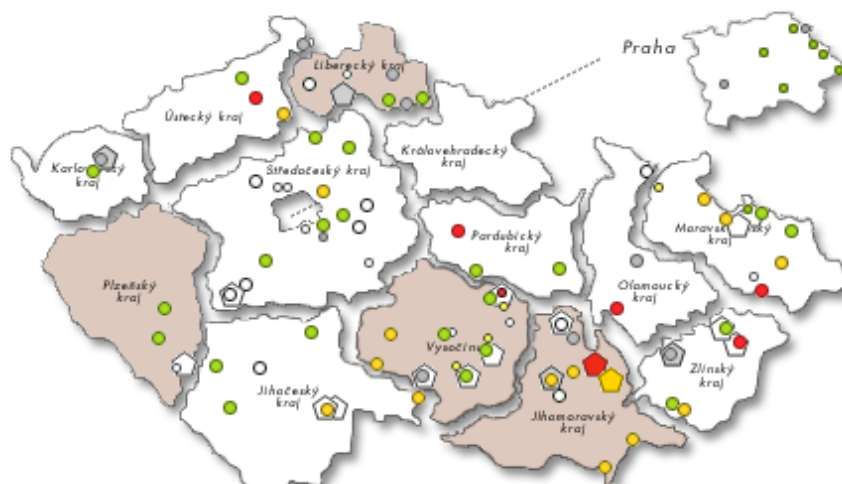
Národní síť zdravých měst

Jedná se o zájmové sdružení právnických osob. Členy mohou být obce, mikroregiony a kraje. Členem může být také jakákoliv nemunicipální právnická organizace, která se zaváže dodržovat stanovy Národní sítě zdravých měst. Hlavním nástrojem je Místní agenda 21. [39]

Mezi hlavní přínosy Národní sítě zdravých měst patří:

- více finančních příspěvků do měst,
- vzdělávání městských úředníků,
- propagace a mediální podpora,
- konzultace pro městské úřady. [39]

Obrázek č. 2. 3 – Přehled členských municipalit

Zdroj: [www.nszdm.cz, vlastní ořezání]

K 31. 1. 2013 bylo součástí Národní sítě zdravých měst 107 municipalit. Národní síť je tvořena čtyřmi kraji – Libereckým, Plzeňským, Jihomoravským a krajem Vysočina, 19 mikroregiony a 85 městy. Z Moravskoslezského kraje jsou součástí Bolatice, Hlučín, Krnov, Opava, Orlová, Karlovice, Kopřivnice, Skotnice a Frýdek-Místek. Dále také Mikroregion Matice Slezská a Sdružení obce Hlučínska. Nejmladším a prozatím jediným členem, který vstoupil do sítě zdravých měst v roce 2013, je MAS Vodňanská ryba z Jihočeského kraje. [39]

2.6.4. Spolupráce s obcemi jiných zemí

Poslední formou spolupráce je spolupráce s obcemi jiných zemí. Jedná se o přeshraniční impulsní centra, euroregiony, partnerská města a obce a nově také evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS).

Přeshraniční impulsní centra

Jedná se o projekt, který pomáhá rozvíjet spolupráci regionů podél příhraničních oblastí Rakouska, České republiky, Slovenska a Maďarska. Centra vznikají pouze v těchto příhraničních oblastech a netýkají se tak příhraničních území s Německem a Polskem. V Moravskoslezském kraji žádné impulzivní centrum nenalezneme. První impulzivní centra v České republice vznikla v roce 2003 a byla podpořena z fondu Phare CBC. Jednalo se o impulzivní centra v Českých Velenicích, v Nových Hradech a Nové Bystřici. V současné době je v příhraničních oblastech Rakouska, ČR, Slovenska a Maďarska 11 center. [42]

Obrázek č. 2. 4 – Přeshraniční impulsní centra

Zdroj: [http://pic.sdruzeni.ruze.cz, vlastní ořezání]

Do jisté míry IpC plní obdobné funkce jako euroregion. Zaměření je jako u euroregionů na zvýšení povědomí o životě na druhé straně hranice a na intenzivnější spolupráci dvou sousedních regionů. Spolupráce probíhá v oblasti hospodářství, kultury, sportu a sociálních služeb. Finanční prostředky na činnost přeshraničního impulsivního centra bylo možné čerpat v plánovacím období 2000 – 2006 z INTEREG IIIA a v současném období z operačních programů přeshraniční spolupráce. Předpokládá se, že přeshraniční impulsní centra budou financovány i v následujícím plánovacím období. [2, 38]

Euroregiony

Přeshraniční spolupráce se rozvíjí také pomocí euroregionu. Jedná se o běžnější a častější formu spolupráce než jsou přeshraniční impulsní centra. Euroregiony jsou *„území, které mají díky své geografické poloze společné historické, kulturní i hospodářské znaky a jsou rozdělena státní hranicí. Představují transnacionální typ regionu, který je tvořen dílčími příhraničními částmi území dvou anebo více států.“* [6, s. 257]

Mezi hlavní cíle euroregionu patří:

- zlepšení situace a řešení stávajících problémů v hraničních oblastech,
- sbližování obyvatel na obou stranách hranice,
- vytváření hranic jako kvalitní místo pro setkávání,
- vytvoření rovnocenných podmínek života na obou stranách hranice,
- odstranění hospodářských překážek,
- odstranění infrastrukturálních překážek a nerovnováhy. [6]

V České republice je 13 euroregionů. Všechny příhraniční oblasti České republiky jsou součástí některého z euroregionů. Euroregiony se v českých podmínkách skládají ze dvou či dokonce tří dílčích příhraničních území. Ze tří území se skládá Euroregion Nysa, Beskydy, Jižní Morava, Šumava. Zbylé Euroregiony jsou Glacensis, Praděd, Silesia, Bílé Karpaty, Jižní Čechy, Ergensis, Krušnohoří a Labe. Mikroregion Opavsko – Severozápad spadá do euroregionu Silesia.

Evropská seskupení pro územní spolupráci

Evropské seskupení pro územní spolupráci je relativní novinkou. Do povědomí občanů České republiky se dostalo teprve v posledních letech. V dnešních dnech se začíná rozvíjet spolupráce ve dvou seskupeních na území České republiky. ESÚS byl založen v roce 2006

nařízením Evropské rady a parlamentu č.1082/2006/ES. Tento nový nástroj umožňuje regionálním institucím vytvářet kooperační uskupení s právní subjektivitou. Jedná se o nový způsob přeshraniční regionální spolupráce. Výhodou uskupení je, že před vznikem ESÚS není potřeba národním parlamentem ratifikovat mezinárodní dohodu. Členský stát musí pouze souhlasit s účastí svého člena. Hlavním cílem je usnadnění a podpora přeshraniční spolupráce a meziregionální spolupráce. [34]

Pravoplatnými členy ESÚS se mohou být členské státy, regiony, obce, sdružení a ostatní veřejnoprávní subjekty. Podmínky pro činnost ESÚS jsou upraveny v novelizovaném zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

K 3. říjnu 2012 bylo dle aktualizovaného seznamu 31 Evropských seskupení pro územní spolupráci. První ESÚS vznikl 22. ledna 2008 mezi francouzskými a belgickými hranicemi. Jedná se o ESÚS Eurometropool Lille-Kotrijk-Tournai. Na území České republiky se schyluje ke vzniku ESÚS Tritia, který leží na území Moravskoslezského kraje, Žilinského samosprávného kraje, Slezského a Opolského vojvodství. Jedná se o spolupráci mezi Českou republikou, Slovenskem a Polskem. Zakládající dokumenty byly slavnostně podepsány 3. prosince 2012. Na daném území žije bezmála 8 milionů lidí a hlavním cílem je podpora vzájemné spolupráce a efektivní rozvoj území. Sídlo ESÚS je v polském Těšíně a sídlo výkonného sekretariátu v Českém Těšíně. Kromě ESÚS Tritia byl v roce 2012 slavnostně založen také ESÚS Dunaj-Vltava. [23, 34]

Partnerská města a obce

Poslední typ spolupráce je pomocí partnerských měst. V dnešní době již řada měst spolupracuje s partnerskými městy z některého z evropských států a výjimkou už není ani spolupráce s městy z amerického, asijského či afrického kontinentu. Podporu této spolupráci věnuje od roku 1989 také Evropské unie. Základem prosperující spolupráce je vzájemné porozumění spolupracujících měst. Důležitá je rovněž podobná historie, podobné geografické a jiné charakteristické rysy, které zvyšují vzájemné partnerství. [2]

V současnosti je charakteristická spolupráce na kulturních a společenských akcích jednotlivých partnerských měst. Spolupráce se dostává i do oblasti zefektivnění veřejné správy a finanční podpory na výměnné pobyty studentů v partnerském městě. Důležitou součástí jsou také vzdělávací akce. Vzájemnou spolupráci dochází v neposlední řadě k navazování obchodních a ekonomických vztahů. Nevýhodou a jistým omezením je skutečnost, že větší města mají více

možností na navázání spolupráce. Navíc každé partnerství nabízí jinou intenzitu vzájemné spolupráce. [2]

Žádná obec z Mikroregionu Opavsko – Severozápad nemá partnerství se zahraničním městem či obcí.

2.7. Mikroregiony na Opavsku

V České republice jsou převážně mikroregiony venkovského charakteru, tzn., že se do mikroregionů nesdružují velká města typu Prahy, Ostravy a dalších. Mikroregiony mohou vzniknout několika způsoby. Základním typem sdružení obcí a měst jsou dobrovolné svazky obcí a měst, které vznikají podle § 49 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích. Druhou formou vzniku je sdružení právnických osob podle § 20 Občanského zákoníku. Ve výjimečných případech však fungují i mikroregiony bez jakéhokoliv právního ustanovení.

V České republice je k 31. 10. 2011 zaregistrováno 564 mikroregionů. Počet mikroregionů zaznamenává v České republice v současné době pouze mírný nárůst. V roce 2002, tedy před 10 lety, bylo 461 mikroregionů. V roce 2005 to bylo již 533 regionů. Mezi léty 2005 a 2011 vzniklo jen 31 nových mikroregionů. Je to zejména z toho důvodu, že v současné době je již většina vhodných oblastí a území součástí některého z mikroregionu. V příštích letech se očekává ještě mírnější nárůst v počtu mikroregionů. Závěrem lze tvrdit, že počet obcí v mikroregionech roste a plocha, kterou zabírají v České republice mikroregiony, rovněž roste.

Tabulka č. 2. 3 – Počet mikroregionů v jednotlivých krajích

Kraj	Počet mikroregionů	Kraj	Počet mikroregionů
Hlavní město Praha	0	Pardubický kraj	29
Středočeský kraj	74	Královéhradecký kraj	50
Karlovarský kraj	21	Jihomoravský kraj	71
Plzeňský kraj	42	Zlínský kraj	46
Jihočeský kraj	60	Olomoucký kraj	34
Ústecký kraj	44	Moravskoslezský kraj	23
Liberecký kraj	20		

Zdroj: [data www.risy.cz, vlastní zpracování]

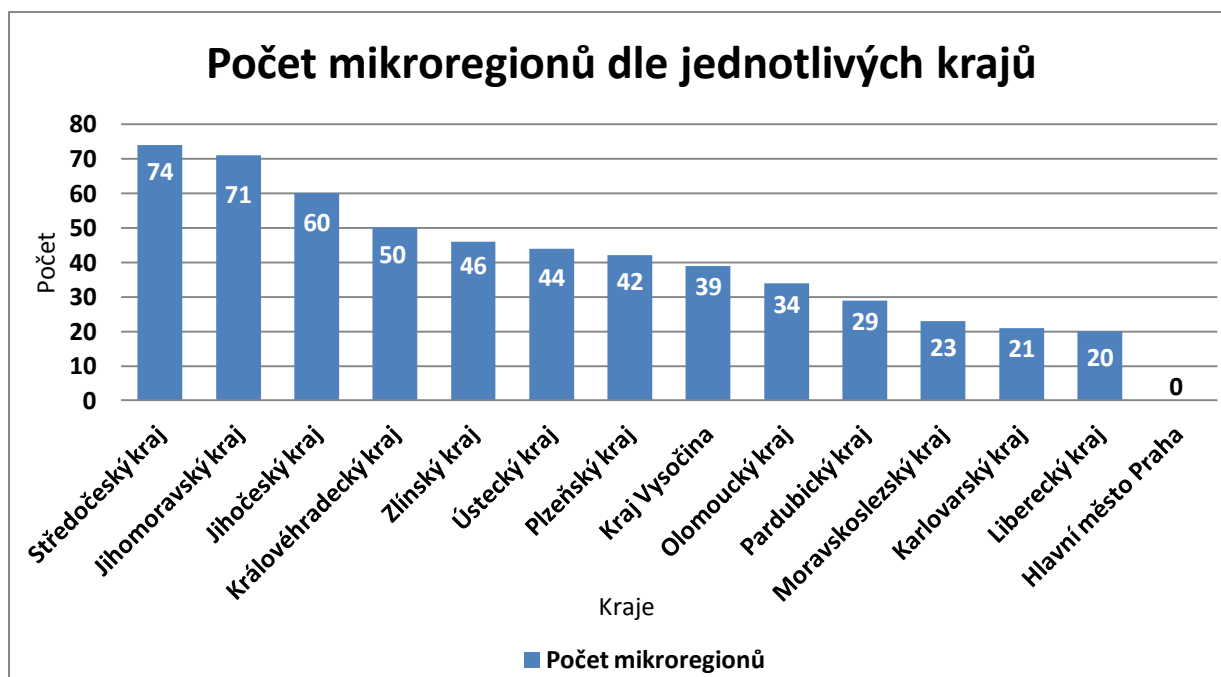
Z tabulky vyplývá, že nejvíce mikroregionů je ve Středočeském kraji a v kraji Jihomoravském. Ve Středočeském kraji je 74 mikroregionů a v Jihomoravském kraji 71 mikroregionů. Naopak na druhém pólu je hlavní město Praha. V Praze není ani jeden

mikroregion, ale vzhledem k tomu, že Praha je velkoměsto a také hlavní město s minimálními znaky venkovské oblasti, je to logické. Mikroregiony jsou převážně venkovské charakteru.

V okrese Opava se nachází 7 mikroregionů:

- Mikroregion Hvozdnice
- Mikroregion Matice Slezská
- Mikroregion Opavsko-Severozápad
- Sdružení obcí Bílovecka
- Svazek obcí mikroregionu Hlučínska - východ
- Svazek obcí mikroregionu Hlučínska - západ
- Venkovský mikroregion Moravice.

Graf č. 2. 1 – Počet mikroregionů dle jednotlivých krajů

Zdroj: [data www.risy.cz, vlastní zpracování]

Z hlediska okresů je nejvíce mikroregionů v okrese Brno-Venkov a to 26 mikroregionů. Na druhém místě s 20 mikroregiony je okres Klatovy a na třetím místě v počtu mikroregionů je okres Zlín s 19 mikroregiony. Naopak nejméně a to žádný mikroregion je v Praze, 1 mikroregion se nachází v okrese Karviná a 2 mikroregiony jsou v okrese Brno-město.

Tabulka č. 2. 4 – Okresy s nejvíce a nejméně mikroregiony

Okresy s nejvíce mikroregiony		Okresy s nejméně mikroregiony	
Okres	Počet mikroregionů	Okres	Počet mikroregionů
Brno-Venkov	26	Praha	0
Klatovy	20	Karviná	1
Zlín	19	Brno-město	2
Jindřichův Hradec	18	Ostrava-město	3
Hodonín	18	Most	4

Zdroj: [vlastní zpracování]

2.8. Místní akční skupiny na Opavsku

Místní akční skupiny vznikají v České republice od roku 2004. Vůbec nejvíce MAS vzniklo v období 2005 - 2007, kdy postupně docházelo k většímu povědomí o programu LEADER, a také k nárůstu finančních prostředků, které bylo možno získat v rámci iniciativy. Důležité je rovněž uvést, že Místní akční skupiny a mikroregiony jsou do velké míry společně propojeny. Nejenom, že často působí na stejném území, ale rovněž mají společnou organizační strukturu. K 1. 1. 2012 bylo na území České republiky 112 MAS.

Důvod vzniku MAS je velmi podobný důvodům vzniku jednotlivých mikroregionů. Slučování do MAS probíhá především z důvodu společného rozvoje území. Druhým hlavním důvodem vzniku MAS jsou investiční akce, které je potřeba uskutečnit s pomocí okolních obcí. Jedná se především o vybudování čistírny odpadních vod, výstavbu plynofikace či kanalizace. Mezi další důvody vzniku patří také předávání informací a zkušeností a spolupráce mezi jednotlivými obecními zastupitelstvy a radou obce.

Tabulka č. 2. 5 - Počet MAS v jednotlivých krajích

Kraj	Počet MAS	Kraj	Počet MAS
Hlavní město Praha	0	Pardubický kraj	7
Středočeský kraj	11	Královéhradecký kraj	12
Karlovarský kraj	3	Jihomoravský kraj	8
Plzeňský kraj	8	Zlínský kraj	12
Jihočeský kraj	13	Olomoucký kraj	12
Ústecký kraj	4	Moravskoslezský kraj	8
Liberecký kraj	5		

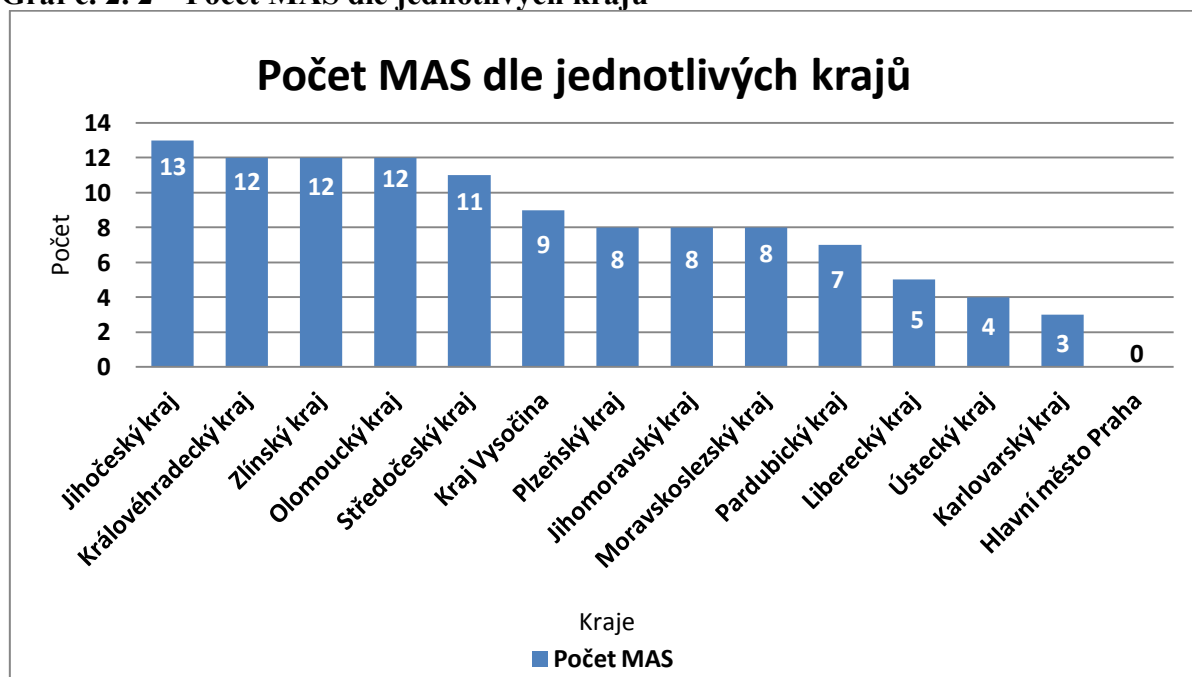
Zdroj: [vlastní zpracování]

K 1. 1. 2012 bylo v České republice 112 místních akčních skupin. Nejvíce jich bylo v Jihočeském kraji, a to 13. Následují tři kraje s počtem 12 místních akčních skupin. Jedná se o kraj Královéhradecký, Zlínský a Olomoucký kraj. Nejméně MAS bylo v Praze, kde není ani jedna místní akční skupina. V Moravskoslezském kraji je 8 místních akčních skupin a jedná se o:

- Místní akční skupina Opavsko
- Místní akční skupina Hlučínsko
- Místní akční skupina Hrubý Jeseník
- Místní akční skupina Nízký Jeseník, občanské sdružení
- Rozvoj Krnovska, o. p. s.
- RÝMAŘOVSKO, o. p. s.
- Místní akční skupina regionu Poodří, o. s.
- Místní akční skupina Pobeskydí – zájmové sdružení PO.

Graf č. 2. 2 – Počet MAS dle jednotlivých krajů

Zdroj: [vlastní zpracování]

3. Charakteristika mikroregionu Opavsko - Severozápad

Mikroregion Opavsko - Severozápad je jedním z osmi mikroregionů v opavském okrese. Mikroregion svou rozlohou nenáleží pouze do okresu Opava, ale katastrální území obce Úvalno leží již v okrese Bruntál. Původně tvořilo mikroregion osm obcí. V abecedním pořadí se jedná o tyto obce Bratřikovice, Brumovice, Hlavnice, Holasovice, Neplachovice, Stěbořice, Úvalno a Velké Heraltice. Sosnová přistoupila k mikroregionu později.

Tabulka č. 3. 1 – Mikroregiony v okrese Opava

Mikroregiony v okrese Opava (k 18. 7. 2012)					
Mikroregiony	Okres	Výměra v km ²	Počet obyvatel	Hustota osídlení (1ob/km ²)	Počet obcí
Mikroregion Hvozdnice	Opava	122,84	8 119	66,09	11
Mikroregion Matice Slezská	Opava, Ostrava- město	114,01	16 040	140,68	14
Sdružení obcí Bílovecka	Opava, Nový Jičín, Ostrava- Město	135,67	19 490	143,65	11
Sdružení obcí Hlučínska	Opava	295,2	66 263	224,46	31
Svazek obcí mikroregionu Hlučínska Západ	Opava	142,19	27 359	192,4	14
Svazek obcí mikroregionu Hlučínska Východ	Opava	165,32	40 178	243	15
Venkovský mikroregion Moravice	Opava	322,66	17 295	53,6	16
Mikroregion Opavsko- Severozápad	Opava, Bruntál	147,15	8 930	60,68	9

Zdroj: [vlastní zpracování, data ČSÚ]

Mikroregion Opavsko - Severozápad patří svou rozlohou 147,15 km² na čtvrtou příčku dle rozlohy v rámci mikroregionů v okrese Opava. Počet obyvatel je naopak podprůměrný, kdy s pouhými 8 930 obyvateli je druhým nejmenším. Počet obcí v Mikroregionu Opavsko - Severozápad je nejmenší. Opavsko - Severozápad je jeden ze tří mikroregionů, který je tvořen dvěma okresy. Sdružení obcí Bílovecká se dokonce skládá z obcí v rámci tří okresů.

3.1 Vznik mikroregionu Opavsko - Severozápad

Vznik Mikroregionu Opavsko – Severozápad se datuje k 30. dubnu 2001. Mikroregion byl založen na základě zákona č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, podle § 49 Svazek obcí. Spolupráce mezi obcemi se tedy uskutečňuje na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného

svazku obcí. Mikroregion Opavsko – Severozápad při svém vzniku původně tvořilo osm obcí ze severozápadního regionu Opavska. V roce 2007 do mikroregionu vstoupila také obec Sosnová a počet obcí se ustálil na devíti. Tento počet platil i k 31. 12. 2012. V mikroregionu není ani jedno město. Osm obcí patří pod ORP Opava, Úvalno pak pod ORP Krnov.

Tabulka č. 3. 2 - Seznam obcí v mikroregionu Opavsko – Severozápad

Obec	Datum vstoupení	Obec	Datum vstoupení
Úvalno	30. duben 2001	Neplachovice	30. duben 2001
Hlavnice	30. duben 2001	Stěbořice	30. duben 2001
Velké Heraltice	30. duben 2001	Brumovice	30. duben 2001
Holasovice	30. duben 2001	Sosnová	1. leden 2007
Bratřkovice	30. duben 2001		

Zdroj: [vlastní zpracování]

Hlavním motivem založení mikroregionu byl všestranný rozvoj území, který je v některých oblastech pod svými možnostmi, především se jedná o oblasti podnikání a cestovního ruchu. Společným cílem je snaha využít místního potenciálu a vzájemnou spolupráci dosáhnout prosperity a rozvoje regionu, jak z hlediska ekonomického, environmentálního tak i sociálního.

Činnosti mikroregionu Opavsko – Severozápad jsou vymezeny zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, a jedná se zejména o těchto pět úkolů:

- koordinování celkového rozvoje území mikroregionu na základě společné strategie,
- koordinování územních plánů a územního plánování,
- přímé provádění společných investičních akcí,
- společný postup při prosazování ekologické stability území,
- společná propagace mikroregionu v cestovním ruchu. [11]

3.2 Základní charakteristika mikroregionu

Mikroregion Opavsko – Severozápad leží na území okresu Opava a Bruntál. S obcemi Úvalno, Brumovice a Holasovice sousedí Polská republika. V Polsku se nachází Gmina Branice, což je polský zahraniční partner mikroregionu, který je součástí regionu Glubčice. Holasovice, Neplachovice a Stěbořice sousedí s katastrálním územím města Opava. Z jihu obklopuje obce Stěbořice, Hlavnice, Velké Heraltice a Bratřkovice mikroregion Hvozdnice. S obcemi Sosnová a Brumovice sousedí ze severu mikroregion Krnovsko. S mikroregionem

Opavsko – Severozápad sousedí také tři obce, které nejsou součástí žádného mikroregionu. Jedná se o Horní Benešov, Svobodné Heřmanice a Horní Životice. V tomhle případě si můžeme položit otázku, zda se nejedná o obce, které by v budoucnu mohli mikroregion rozšířit.

Obrázek č. 3. 1 – Mapa mikroregionu Opavsko - Severozápad

Zdroj: [vlastní zpracování v programu ArcGis 10]

Mikroregion je tvořen pouze obcemi, ale významná města se nacházejí v jeho okolí. Mikroregion leží mezi městy Krnov a Opava a prochází ním významný dopravní uzel z Opavy do Krnova, který dále propojuje region Osoblažska a Polsko. Mikroregionem vede také silniční tah do Bruntálu. Těmito dopravními tahy má mikroregion velmi dobré silniční napojení na okolní centra. Poloha mezi Krnovem a Opavou znamená pro mikroregion významný potenciál pro budoucí rozvoj tohoto území.

Mikroregion má rozlohu 147,13 km² a počet obyvatel přihlášených k trvalému pobytu je 9 056. Oproti roku 2001, kdy byl mikroregion založen, došlo k nárůstu o téměř tisíc obyvatel (8 359). Počet obyvatel se navýšil i díky vstupu Sosnové do mikroregionu. Důležité je zmínit fakt, že počet obyvatel by se navýšil i bez vstupu Sosnové. Nejvíce obyvatel žije v obci Velké Heraltice. Následují její obce Brumovice, Stěbořice a Holasovice. Nejmenší obcí je jak do

počtu obyvatel, tak do rozlohy obec Bratřikovice. Největší obcí dle rozlohy jsou rovněž Velké Heraltice. Největší hustota zalidnění je v Neplachovicích, kde na 1 km² žije 163 obyvatel.

Tabulka č. 3.3 - Základní charakteristika jednotlivých obcí (k 31. 12. 2011)

Obec, mikroregion, okres, kraj	Počet obyvatel	Podíl obce na počtu obyvatel (v %)	Výměra v km ²	Podíl obce na rozloze (v %)	Hustota obyvatel na km ²	Počet částí	Nezaměstn anost (v %)
Bratřikovice	161	1,77	3,74	2,54	43,04	1	10,8
Brumovice	1 489	16,44	25,5	17,33	58,39	6	12,3
Hlavnice	630	6,95	11,09	7,53	56,8	1	9,7
Holasovice	1 377	15,2	16,23	11	84,8	4	11,5
Neplachovice	935	10,3	5,73	3,89	163,17	2	9
Sosnová	410	4,52	13,02	8,8	31,49	1	23,3
Stěbořice	1 399	15,44	17,76	12,07	78,77	3	10,8
Úvalno	996	10,9	14,76	10,03	67,47	1	13
Velké Heraltice	1 659	18,13	39,3	26,7	42,21	5	13,6
Mikroregion	9 056	100	147,13	100	61,55	24	12,66
Okres Opava	177 173	X	1 113	X	159,18	X	10,4
MSK	1230613	X	5 427	X	226,75	X	11,18

Zdroj: [vlastní zpracování, data ČSÚ, Portal práce]

3.3 Stanovy a organizační struktura

Oficiální název svazku obcí je Mikroregion Opavsko – Severozápad. Skládá se z devíti členů a jeho sídlo se nachází na Obecním úřadě v Úvalně. Doposud jediný předseda od vzniku mikroregionu Ing. Vítězslav Odložilík v únoru 2013 rezignoval na svou funkci. Nový předseda byl zvolen na řádné členské schůzi 15. 3. 2013 a stal se jím dosavadní místopředseda a starosta obce Hlavnice Bc. Aleš Salibor. Orgány mikroregionu jsou předseda svazku obcí, místopředseda svazku obcí, členská schůze a revizní komise.

Obrázek č. 3. 3 – Organizační struktura Mikroregionu Opavsko – Severozápad

Zdroj: [vlastní zpracování]

Vrcholným a výkonným orgánem svazku obcí je Členská schůze. Členy jsou všichni starostové obcí z mikroregionu. V jiných mikroregionech se můžeme setkat také s valnou hromadou a správní radou. V Mikroregionu Opavsko – Severozápad nejsou tyto orgány zřízeny. Hlavním důvodem nezaložení je malá velikost mikroregionu a zbytečnost řešit jednotlivé body nejprve v úzkém kruhu členů valné hromady a pak dané stanoviska prezentovat zbylým členům. Mezi hlavní činnosti členské schůze patří:

- volba a odvolání předsedy mikroregionu,
- rozhodnutí o přijetí nových členů,
- rozhodnutí o změně stanov,
- stanovení dlouhodobých cílů.

Navenek mikroregion zastupuje předseda, v případě jeho nepřítomnosti zastupuje mikroregion místopředseda. Předseda může uzavírat obchodní případy či ukončovat pracovně právní vztahy pokud jsou v souladu se stanoviskem členské schůze. Kontrolním orgánem je revizní komise. Komise se skládá ze tří členů a mezi hlavní úkoly komise patří provádění kontroly hospodaření, zajištění přezkoumání hospodaření a přezkoumávání účetní závěrky. Revizní komise také nahlíží do obchodních knih.

3.4 Rozpočet mikroregionu

Obce v rámci mikroregionu platí členské příspěvky, tzv. neinvestiční dotace obcí. Ty jsou závislé na počtu obyvatel v každé obci. Platí zde princip solidarity, neboli větší obce vkládají do společného rozpočtu větší finanční příspěvky. V současné době platí, že za 1 obyvatele se odvádí 15 Kč. V návrhu rozpočtu na rok 2013 jsou příjmy mikroregionu navrženy v hodnotě 135 840 Kč. Nejvíce odvádí obec Velké Heraltice. V tabulce je uveden rozpis členských příspěvků. Výše členských příspěvků je každoročně na podobné úrovni a nedosahuje výrazných změn. Na období let 2014 a 2015 se rovněž předpokládá s částkou 136 tis. Kč.

Tabulka č. 3. 4 – Neinvestiční dotace obcí

Neinvestiční dotace obcí		
Obec	Počet obyvatel	Kč na obec, 1 obyvatel = 15 Kč
Bratříkovice	161	2 415
Brumovice	1 489	22 335
Hlavnice	630	9 450
Holasovice	1 377	20 655
Neplachovice	935	14 025
Sosnová	410	6 150
Stěbořice	1 399	20 985
Úvalno	996	14 940
Velké Heraltice	1659	24 885
Celkem	9 056	135 840

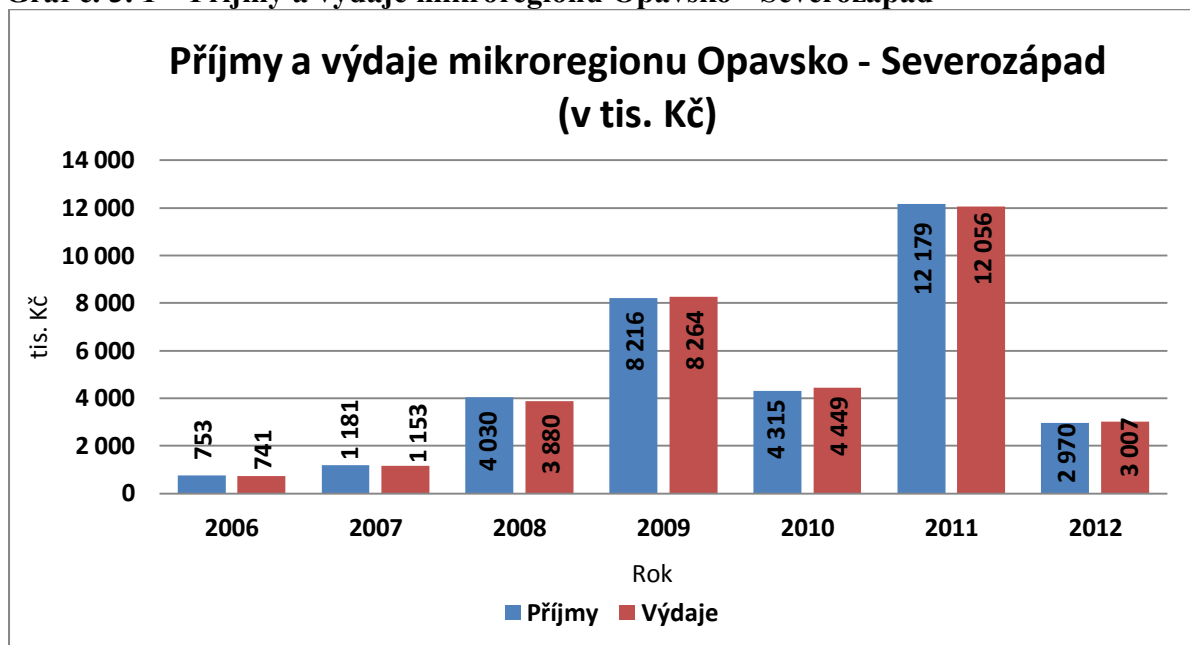
Zdroj: [Návrh rozpočtu na rok 2013 – Mikroregion Opavsko Severozápad]

Největším zdrojem finančních prostředků jsou dotace. Mikroregion v posledních letech čerpal dotace z Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Regionální rady regionu soudržnosti Moravskoslezsko, Státního fondu životního prostředí, Operačního fondu životního prostředí, ERDF a Fondu soudržnosti. Zejména z důvodu čerpání finančních prostředků z dotačních programů zaznamenává rozpočet v jednotlivých letech výrazné odlišnosti na své příjmové a výdajové stránce.

Příjmová stránka mikroregionu se začala navyšovat po vstupu České republiky do Evropské unie. Po vstupu do EU vznikla řada dotačních titulů, ze kterých má mikroregion možnost čerpat finanční prostředky na investiční akce. V roce 2011 zaznamenala příjmová a výdajová složka historické hodnoty. Příjmy a výdaje dosáhly výše větší než 12 mil. Kč. Jen dotace

v roce 2011 činily 7,34 mil. Kč. Hospodaření v roce 2011 dosáhlo kladného salda. Ačkoliv se mikroregion snaží hospodařit zodpovědně, tak v letech 2009 a 2010 dosáhl rozpočet záporného salda. Členská schůze mikroregionu každoročně schvaluje výsledek hospodaření.

Graf č. 3. 1 – Příjmy a výdaje mikroregionu Opavsko - Severozápad

Zdroj: [Závěrečné účty za rok 2006-2012 Mikroregionu, vlastní zpracování]

3.5 Studie všestranného rozvoje

V roce 2002 byl vytvořen první dokument, který se zabýval analýzou mikroregionu Opavsko – Severozápad. Dokument se jmenuje **Studie všestranného rozvoje venkovského mikroregionu Opavsko Severozápad**. Strategie byla vytvořena na období let 2002 - 2010 a komplexně se zabývá několika oblastmi. Sídlo neboli centrum mikroregionu je obec Úvalno. V tabulce jsou uvedeny základní charakteristiky dokumentu.

Tabulka č. 3. 5 – Základní informace o studii

Základní informace	
Název Strategického rozvojového dokumentu (dále SRD)	Studie všestranného rozvoje venkovského mikroregionu Opavsko - Severozápad
Datum vzniku	2002
Navrhované období	2002-2010
Zpracovatel SRD	Odborná firma, RPIC, s. r. o.
Počet stran	94

Zdroj: [vlastní zpracování]

Studii lze obsahově rozdělit do čtyř tematických oblastí.

V první části jsou uvedeny souhrnné charakteristiky mikroregionu a podrobné profily jednotlivých obcí mikroregionu. U každé obce je uveden krátký exkurz do historie obce a základní statistické údaje, především z oblastí demografie, ekonomiky a samozřejmostí je také vybavenost jednotlivých obcí.

Druhá část je zaměřena na analýzu šesti okruhů. Jedná se o infrastrukturu, lidské zdroje, cestovní ruch, životní prostředí, zemědělství a lesnictví a ekonomiku a podnikání. U každé části jsou uvedeny vyplývající závěry. Ze závěru je vytvořena SWOT analýza, která se skládá ze silných stránek, slabých stránek, příležitostí a ohrožení.

Třetí část je již samotná strategie. Strategie navazuje na předcházející část, kde byly podrobně zhodnoceny jednotlivé problémové okruhy. V tomto celku je uvedena strategická vize, jednotlivé cíle strategie, opatření a aktivity, jak daných záměrů dosáhnout.

Čtvrtou částí je seznam příloh, který se skládá ze seznamu evidenčních listů návrhu opatření nebo projektů. Jedná se o seznam projektů, které mají být postupně zrealizovány. U daného projektu je stručná charakteristika, harmonogram, finanční náročnost a stav momentální připravenosti projektu. [8]

3.6 Obce mikroregionu Opavsko – Severozápad

Bratřikovice

Původní písemná zmínka o obci Bratřikovice pochází z roku 1250. Bratřikovice nebyly ve své historii vždy samostatnou obcí. Během 20. století patřily postupně pod Velké Heraltice a Litultovice. V roce 1990 se Bratřikovice staly opět samostatnou obcí. Bratřikovice jsou se svými 3,74 km² nejmenší obcí v mikroregionu. Obec je také nejmenší z hlediska počtu obyvatel. Každoročně hospodaří s rozpočtem do jednoho miliónu korun. Za zajímavost lze zmínit, že obcí prochází cyklostezka č. 6159. Nejvýznamnější památkou obce je Kostel Navštívení Panny Marie z 19. století. [8]

Brumovice

Druhou největší obcí mikroregionu jsou Brumovice. Brumovice se skládají ze šesti místních částí: Brumovice, Skrochovice, Úblo, Kolná, Pocheň a Pustý Mlýn. V obci žije 1 489 obyvatel. První zmínky o obci pocházejí již z roku 1377. Za zmínku stojí historická

skutečnost, že v roce 1939 zde byl zřízen první koncentrační tábor v Československu. Největším zaměstnavatelem v obci je Agrimex s.r.o. a ZD Slezská Hořina Brumovice. V obci se nachází zřícena Vartnov a v místní části Pocheň se nachází vodní nádrž. [8]

Hlavnice

V západní části mikroregionu leží obec Hlavnice. Původní zmínky pochází z roku 1250. Na území obce se nachází rozvodí potoku Velká Hvozdnice. V období let 1979 - 1990 byla Hlavnice součástí Litultovic. V obci žije 630 obyvatel a v rámci mikroregionu patří k menším obcím. Mezi významné pamětihodnosti se řadí kostel Nejsvětější trojice a větrný mlýn v Cholticích. [8]

Holasovice

Vznik Holasovic se datuje k roku 1155. Název pochází ze slovanského rodu Holasiců, kteří měli na území obce hradiště. Od roku 1964 jsou součástí obce také okolní vesnice Loděnice, Štěplovec a Kamenec. K obci byly přiřazeny rovněž Neplachovice a Tábor, ale v roce 1990 se osamostatnily. Nejvýznamnějším rodákem je Pavel Křížkovský. V obci se nachází empírový zámek se zachovalým zámeckým parkem, zámek Kocharowsky a rybníky v místní části Loděnice. Největším zaměstnavatelem je Zemědělské družstvo Hraničář se sídlem v Loděnici. Obcí prochází Slezská Magistrála. [8]

Neplachovice

První písemná zmínka o Neplachovicích pochází z roku 1259. Pod obec patří také místní část Zadky, její vznik se datuje k roku 1779. Do roku 1990 byly Neplachovice součástí obce Holasovice. Neplachovice jsou nejvíce zalidněnou obcí v mikroregionu. Hustota zalidnění na 1 km² je 163,17. V obci můžeme najít vodní mlýn, zámecký park a zámek barona Pillersdorfa. Obec dlouhodobě usiluje o rekonstrukci zámku, ale kvůli nedostatku finančních prostředků se oprava nedaří uskutečnit. [8]

Sosnová

Sosnová vstoupila do mikroregionu v roce 2007 a je jedinou obcí, která nebyla u vzniku mikroregionu. V tomtéž roce byla obec zařazena do okresu Opava. V obci žije 410 obyvatel a je druhou nejmenší obcí. První zmínky o obci pocházejí z roku 1038 a jedná se tak o nejstarší obec celého mikroregionu. Obcí prochází turistická stezka Horní Benešov – Krnov a nachází se zde filiální kostel Sv. Kateřiny s bohatou výzdobou. Místním rodákem je malíř Paul Gebauer. [8]

Stěbořice

Součástí obce jsou místní části Jamnice a Nový Dvůr. Pod Stěbořice patří také osada Březová, není však samostatnou částí. V obci žije 1 399 obyvatel a svou rozlohou tvoří téměř 1/5 katastru mikroregionu. V Novém Dvoře nalezneme nejvýznamnější turistickou atrakci mikroregionu Arboretum Nový Dvůr, který přesahuje regionální charakter. Arboretum je známo svými tropickými dřevinami a oranžérií. Více o Arboretu v kapitole přírodní charakteristika. V katastru se nalézá také tvrz Šibenice. První písemná zmínka o obci je z roku 1220. [8]

Úvalno

Úvalno je jedinou obcí mikroregionu z okresu Bruntál. První zmínka o obci pochází z roku 1257. Nejvýznamnějším občanem obce je Hans Kudlich, po kterém je v obci pojmenovaná rozhledna a v jeho rodném domě je provozováno muzeum. Mezi další významné atraktivity obce patří Kostel Sv. Mikuláše, bývalá rychta dvůr Branice či lesní vila. V obci žije bez čtyř obyvatel rovný tisíc a obec se skládá pouze z části Úvalno. Obcí prochází cyklostezka Slezská magistrála. [8]

Velké Heraltice

Největší obcí mikroregionu jsou Velké Heraltice. Více než ¼ mikroregionu je tvořena právě Velkými Heralticemi. Velké Heraltice se skládají z části Košetice, Malé Heraltice, Sádek a Tábor. Počet obyvatel je 1 659. Na území obce nalezneme renesanční zámek z 16. století, který během historie několikrát vystřídal majitele. V současné době zámek slouží jako dům mládeže. První zmínka o obci pochází z roku 1377. [8]

3.7 Přírodní charakteristika

Mikroregion Opavsko – Severozápad se nachází v severozápadní části opavského okresu. Obec Úvalno je již dokonce součástí okresu Bruntál. Svou západní částí mikroregion tvoří hranici s Polskou republikou. Nejsevernějším bodem mikroregionu je Horní hájnický rybník v katastru obce Úvalno. Nejjižnějším místem je hranice katastrů Hlavnice a Litultovice. Západní hranice mikroregionu tvoří obec Sosnová a Horní Benešov a nejvýchodnější bod mikroregionu se nachází v Holasovicích při hranici s Polskem.

Z hlediska geologické stavby se území mikroregionu nachází z větší části na území, které bylo vytvořeno během období prvohor. Horniny v mikroregionu pocházejí z období karbonského

stáří. Během třetihor byla vytvořena Hůrka na Štěplovci. [25]

Mikroregion je ze své podstatné části tvořen pahorkatinou Nízkého Jeseníku, pouze území Holasovic a částečně i Brumovic a Úvalna spadá pod Opavskou pahorkatinu. V rámci dílčího členění se na území nachází také Heraltická a Stěboříčská pahorkatina. Nejvyšším bodem mikroregionu je Sosnovský les, kde je naměřena hodnota dosahující 569 m. n. mořem. Naopak nejnižší bod je v Holasovicích s nadmořskou výškou 278 m. n. mořem. Průměrná nadmořská výška Stěboříčské pahorkatiny je 332 m. n. m. [19, 25]

Z hlediska zastoupení půd převažuje v mikroregionu zemědělská půda. Celková výměra zemědělské půdy je 77,01 %. Její rozložení však není ve všech obcích na stejné úrovni. Nejnižší zastoupení je v Úvalně a Sosnové, kde dosahují necelých 60%. V těchto dvou obcích je na druhou stranu nadměrné zastoupení lesních půd. Více než 30% z celkové výměry. Naopak Holasovice a Neplachovice nemají téměř žádné lesní půdy. Vodní plochy v mikroregionu mají zanedbatelné hodnoty. Největší část zastavěného území je v Neplachovicích, a to 2,4 %. Lze tvrdit, že je v rámci mikroregionu udržitelné využití území. Celkový souhrn za mikroregion a jednotlivé obce je uveden v tabulce. Mikroregion je zemědělskou oblastí. [18, 20]

Tabulka č. 3. 6 – Zastoupení ploch v mikroregionu

Zastoupení ploch v mikroregionu Opavsko – Severozápad (k 31. 12. 2011)						
Obec	Výměra celkem (ha)	Z toho v %				
		Zemědělská půda	Lesní půda	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní plochy
Bratřikovice	373,6	88,6	4,5	0,4	1,3	5,2
Brumovice	2 549,8	77,2	11,5	2,6	1,3	7,3
Hlavnice	1 108,9	86,8	7,0	0,5	1,5	4,2
Holasovice	1 623,2	88,5	1,6	1,3	1,6	7
Neplachovice	573,4	87,6	1,2	1,5	2,4	7,4
Sosnová	1 302,2	58,0	36,8	0,4	1	3,8
Stěbořice	1 775,6	79,2	12,1	1,4	1,7	5,6
Úvalno	1 475,6	57,7	35,2	1,2	1,5	4,4
Velké Heraldice	3930,3	69,5	24,4	0,8	1,2	4,1
Mikroregion Celkem	14 712,7	77,01	14,92	1,1	1,5	5,4

Zdroj: [vlastní zpracování, data z ČSÚ]

Území mikroregionu je odvodňováno řekou Opava a náleží úmoří Baltského moře. V mikroregionu nepramení žádná významná řeka. Největší řekou je Opava, která protéká mikroregionem a téměř po celé délce toku tvoří státní hranice s Polskou republikou.

V mikroregionu dále pramení Hořina, Heraltický potok a další menší potoky. Nejvýznamnější vodní nádrží je Pocheň, která se nachází v blízkosti obce Úbla na katastru obce Brumovice. Vodní nádrž Pocheň slouží jak pro rekreační účely, tak ke koupání i rybaření. V mikroregionu se dále nachází také řada rybníků. Za zmínku stojí Stěbořický rybník, dva loděnické rybníky nebo Horní a Dolní Hájecký rybník v Úvalně. V mikroregionu je průměrně 140 - 160 srážkových dní v roce a průměrná roční teplota je v rozmezí 7 až 8 °C. Dešťové srážky jsou v mikroregionu rozděleny nerovnoměrně. Nejvíce srážek je v oblasti Sosnové, naopak nejméně v Holasovicích a Neplachovicích. V katastru obce Brumovice se nachází srážkoměrná stanice povodí Odry. [19]

Poslední částí přírodní charakteristiky je rostlinstvo a živočišstvo. Lesní plochy zaobírají 14,92 % celkové výměry mikroregionu. V mikroregionu se nachází Sosnovský les, Jezdkovický les, Hůrka na Štěmplovci, lesy v okolí Úvalna a další. Nejvýznamnější přírodní oblastí mikroregionu je Arboretum Nový Dvůr. Ve zdejším Arboretu se nachází přes 7 000 různých druhů rostlin, bylin a dřevin z pěti světadílů. Mezi největší architektonické skvosty patří stromy sekvoje, borovice osinaté a další. Arboretum je také známe díky své sbírce rododendronů a skleníkovou expozicí subtropických a tropických rostlin. V mikroregionu se nachází také památný strom. Na hlavní cestě na Bruntál na rozcestí do Štěmplovce se nalézá Lípa Malolistá neboli Holasovská lípa. Z hlediska živočichů najdeme v mikroregionu tradiční lesní a polní zvířata. [19, 25]

3.8 Socioekonomická charakteristika

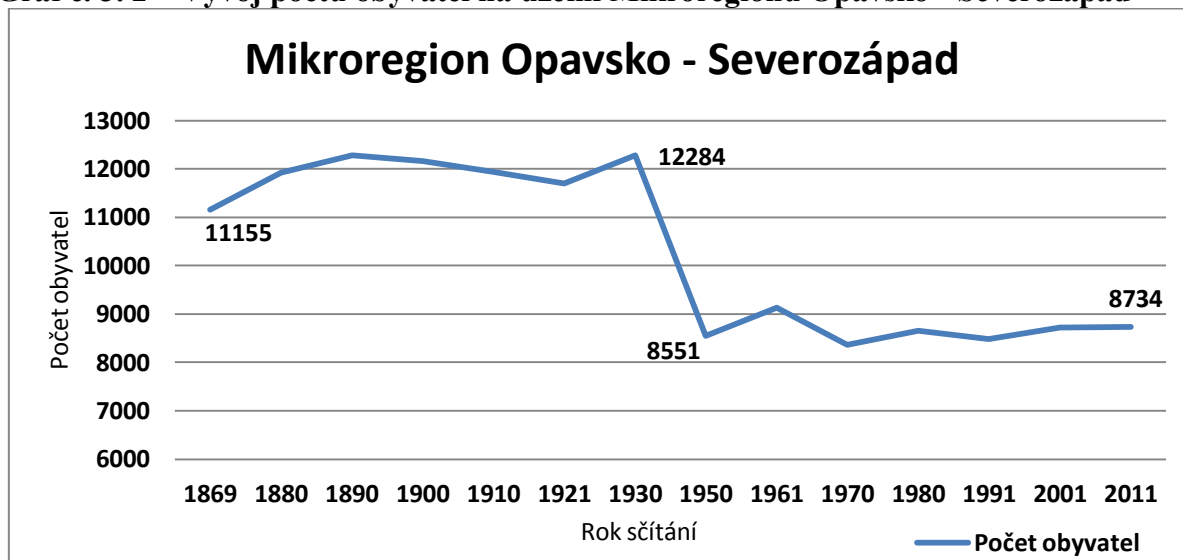
V kapitole socioekonomická charakteristika bude představeno demografické prostředí mikroregionu Opavsko – Severozápad. Ve velké míře budou využita data ze sčítání lidu 2011 a 2001, které budou sloužit k porovnání vývoje.

3.8.1 Demografické prostředí

V mikroregionu k 31. 12. 2011 žilo 9 056 obyvatel. Již v předchozí části kapitoly bylo zmíněno, že během posledních 10 let došlo k nárůstu počtu obyvatel o téměř 1 000 obyvatel. Jestliže porovnáme všechna historická sčítání lidu na území dnešního mikroregionu, zjistíme, že počet obyvatel nedosahuje historických hodnot z předválečného sčítání (12 284 obyvatel). Naopak v poválečném sčítání lidu z roku 1950 byly naměřeny historicky nejnižší hodnoty. Počet obyvatel poklesl o téměř čtyři tisíce na 8 551. Důvodem poklesu byl zejména odsun německých obyvatel z příhraničních oblastí a velké ztráty na životech místních vojáků během

druhé světové války. Brumovice byly v první polovině 20. století téměř celé poněmčeny. Dokonce se při sčítání lidu v roce 1921 přihlásilo k české národnosti pouze 9 obyvatel z 1 375 obyvatel. V obci Brumovice byl v roce 1939 zřízen první koncentrační tábor v Československé republice. [8, 18]

Graf č. 3. 2 – Vývoj počtu obyvatel na území Mikroregionu Opavsko - Severozápad

Zdroj: [data www.scitani.cz, vlastní zpracování]

V posledním desetiletí počet obyvatel roste. Přirozený přírůstek a saldo migrace jsou kladné. Ve sledovaném období od roku 2006 pouze v roce 2008 bylo záporné saldo migrace. V roce 2011 bylo dosaženo historicky nejlepších čísel jak z hlediska přirozeného přírůstku, tak salda migrace. Pozitivním jevem je, že se na území mikroregionu rodí čím dál více dětí a převažuje přistěhovalectví nad vystěhovalectvím.

Tabulka č. 3. 7 – Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel Mikroregion Opavsko - Severozápad						
Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Živě narození	82	96	99	99	93	104
Zemřelí	74	83	81	74	80	73
Přirozený přírůstek	8	13	18	25	13	31
Přistěhovalí	214	217	192	192	227	240
Vystěhovalí	192	214	204	150	189	152
Saldo migrace	22	3	-12	42	38	88
Počet obyvatel	8790	8806	8812	8879	8930	9056
Nárůst/pokles	-	16	6	67	51	119

Zdroj: [data ČSÚ, vlastní zpracování]

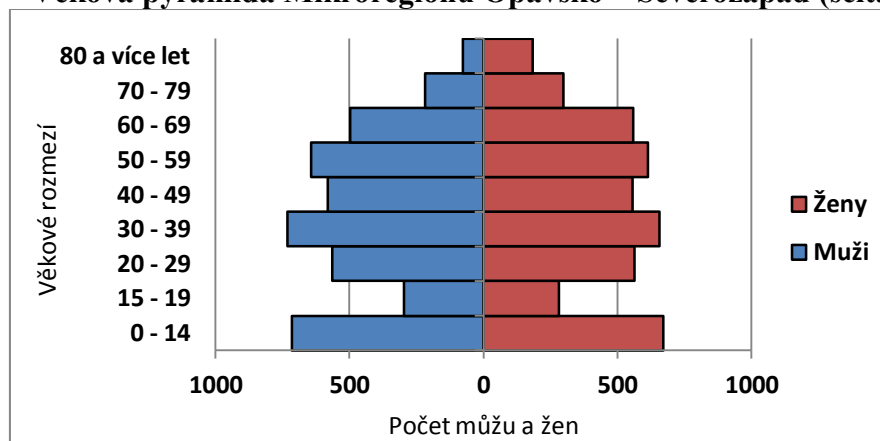
Podrobnější informace viz příloha č. 4.

Při sčítání lidu v roce 2011 bylo zjištěno, že se k české národnosti hlásí 68 % obyvatel, 3,8 % obyvatel se hlásí k národnosti moravské, 2,5% k národnosti slezské. Na území mikroregionu byla zjištěna i národnost slovenská, německá, polská a ukrajinská. Tyto národnosti však nedosahují 1 %. Výsledky, které byly zjištěny při sčítání lidu, jsou však ovlivněny skutečností, že rovných 25 % obyvatel neuvedlo svou národnost. Při porovnání se sčítáním z roku 2001 došlo k výraznému poklesu české národnosti, z 93,6 % na 68 %. [17]

Z hlediska náboženství v mikroregionu převládá spíše ateismus, neboli většina obyvatel se nehlásí k víře v Boha. K náboženství se hlásí 28 % obyvatel mikroregionu, 32 % obyvatel je bez náboženské víry a 38 % obyvatel neodpovědělo na tuto otázku. Naprostá většina věřících se hlásí k Církvi římskokatolické (1 363). Zlomek obyvatel se hlásí k Českobratrské církvi evangelické (27) a k Církvi československé husitské (13). Oproti roku 2001 došlo k výraznému poklesu věřících na území mikroregionu. V roce 2001 bylo věřících 50 % obyvatel, naprostá většina se hlásila k Církvi římskokatolické, 39 % bylo bez náboženské víry a 10 % neodpovědělo na otázku. [17]

Poslední zkoumanou oblastí demografického prostředí je index stáří neboli ukazatel, který znázorňuje počet obyvatel ve věku 65+ na počet obyvatel ve věku 0 - 14. Tento ukazatel vyjadřuje kolik obyvatel 65+ připadá na sto dětí. Pokud daný výsledek vychází více než 100, je obyvatel ve věku 65+ více než obyvatel dětské složky. Stárnutí obyvatel zasahuje nejen Českou republiku, ale i mikroregion Opavsko – Severozápad. V roce 2006 byl index stáří 78,9, v roce 2011 se jednalo již o 85,3. Nejhorší ukazatel má obec Bratřkovice, která jako jediná přesáhla hodnotu 100, respektive 103,7 v roce 2011. V dané obci žije více obyvatel ve věku 65+ než dětské složky. Konkrétní výsledky jsou uvedeny v příloze č. 5. [17]

Graf č. 3.3 – Věková pyramida Mikroregionu Opavsko – Severozápad (sčítání 2011)

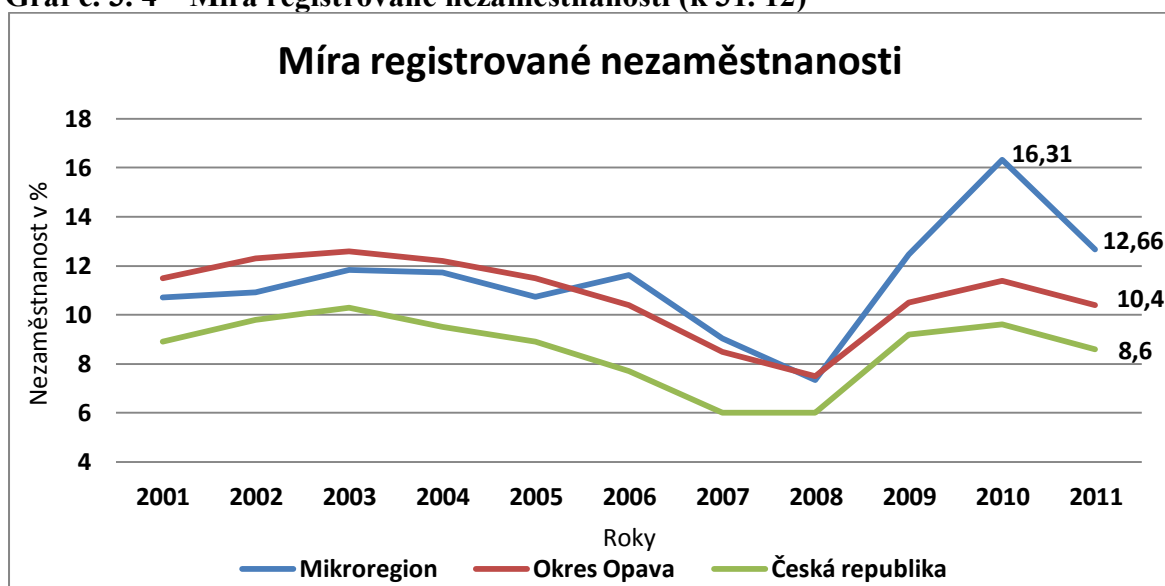
Zdroj: [vlastní zpracování]

3.8.2 Trh práce

Mikroregion je oblastí se zvýšenou mírou nezaměstnanosti. Nezaměstnanost je dlouhodobě na vyšší úrovni než v České republice a v posledních letech je dokonce vyšší než v okrese Opava. Mikroregion je zasažen hospodářskou krizí více než okres Opava a nezaměstnanost se v důsledku krize silně zvýšila. Krize byla ve znamení ukončování činností firem a živnostníků a tato skutečnost postihla i zdejší území. Mezi důvody vysoké nezaměstnanosti se řadí také psychologické faktory. Jedná se o to, že především starší občané, kteří přišli o práci, neodcházejí za prací do jiného regionu, ale zůstávají. Pracovní síla je zde vysoce imobilní. Opačný jev nastává u vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Studenti, kteří studují v Brně či Praze se prakticky nevracejí a své nabitě znalosti uplatňují v jiných regionech, čímž trpí zdejší pohraniční mikroregion.

V roce 2004 Česká republika vstoupila do Evropské unie. Vstupem se občanům České republiky otevřel polský pracovní trh. Musí se bohužel konstatovat, že otevření polského pracovního trhu nepřineslo výrazné snížení nezaměstnanosti. Vysvětlit tento nulový efekt lze poukázáním na špatnou dopravní infrastrukturu a propojenost s Polskou republikou. Dopravní napojení do Polska je pouze z Úvalna a Skrochovic. Obě tyto cesty jsou však na velmi špatné úrovni a jedná se o silnice II. třídy. Dlouhodobě se uvažuje o propojení Holasovic s obcí Wysoká v Polsku, ale doposud se nezačalo ani s projektovými plány.

Graf č. 3. 4 – Míra registrované nezaměstnanosti (k 31. 12)

Zdroj: [vlastní zpracování, data Portal Práce, *do roku 2006 není v rámci mikroregionu uváděna míra nezaměstnanosti za obec Sosnová, která nebyla součástí mikroregionu]

Již bylo zmíněno, že nezaměstnanost v mikroregionu je nadprůměrná. K 31. 12. 2011 byla 12,66 %, což byla druhá nejvyšší hodnota v desetiletém období. Při podrobnějším zkoumání lze konstatovat, že mikroregion je heterogenní. Mezi obcemi jsou značné odchylky.

Tabulka č. 3. 8 – Míra registrované nezaměstnanosti

Míra registrované nezaměstnanosti (k 31. 12)											
Obce	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bratřikovice	19,3	15,7	18,1	15,7	10,8	19,3	8,4	2,4	13,3	27,7	10,8
Brumovice	9,4	11,6	12,1	11,9	13,2	13,2	8,7	7,6	13,1	13,8	12,3
Hlavnice	7,3	9,3	8,4	8,7	8,7	8,7	6,5	5,8	8,7	12,9	9,7
Holasovice	7,6	9,8	10,5	10,8	9,9	11,2	8,7	5,8	13,6	14,4	11,5
Neplachovice	9,2	8,5	9,5	8,6	7,9	6,3	7,4	6,1	12,2	8,8	9
Sosnová	21,1	23	30,7	30,2	20,8	21,3	14,9	13,4	17,8	25,7	23,3
Stěbořice	8,6	9,3	9,7	7,4	8,9	9,4	7,2	6,8	8	10,7	10,8
Úvalno	9,7	10,4	12,2	14,5	10,3	10,9	10,1	9,2	11,3	14	13
Velké Heraltice	14,7	12,8	14,2	16,2	16,2	14,1	9,5	8,9	14,1	18,8	13,6
Mikroregion	10,72	10,92	11,83	11,72	10,73	11,63	9,04	7,33	12,45	16,31	12,66
Okres Opava	11,5	12,3	12,6	12,2	11,5	10,4	8,5	7,5	10,5	11,4	10,4
Česká republika	8,9	9,8	10,3	9,5	8,9	7,7	6	6	9,2	9,6	8,6

Zdroj: [vlastní zpracování, *do roku 2006 není v rámci mikroregionu uváděna míra nezaměstnanosti za obec Sosnová, která nebyla součástí mikroregionu]

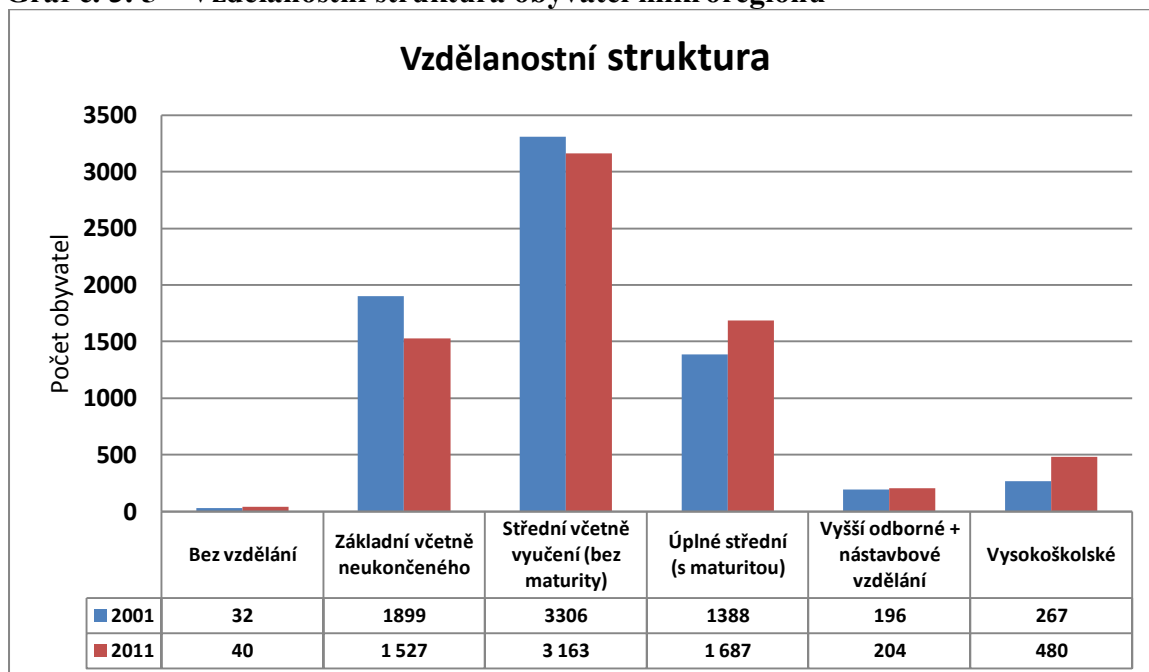
Nezaměstnanost je velmi různorodá a v některých letech byl rozdíl mezi obcemi dokonce větší než 20 %. Dlouhodobě největší nezaměstnanosti je v obci Sosnová. V letech 2003 a 2004 dokonce přesáhla magickou 30 procentní hranici. Sosnová je specifická svou polohou, dosahuje nejvyšší nadmořské výšky v rámci mikroregionu, do správního centra Opavy to má ze všech obcí nejdále a zemědělská činnost je zde rovněž odlišná než v jiných oblastech. Zemědělské plochy jsou zde přetvářeny na trvalé travní porosty a v obci jsou také mnohočetné sadařské oblasti. Jedná se tedy o sezónní činnosti, a poněvadž jsou dané míry nezaměstnanosti vyjádřeny k 31. 12, může být i tohle důvod, proč jsou hodnoty na takové úrovni. Nejnižší nezaměstnanost je dlouhodobě v Neplachovicích a Hlavnici. Historicky nejnižší nezaměstnanost byla v obci Bratřikovice 2,4 %. [18]

3.8.3 Vzdělání

Vzdělanost se v mikroregionu dle posledních dvou sčítání výrazně mění. Roste počet vysokoškoláků a obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou. Stoupající tendenci má také vyšší odborné vzdělání a nástavbové studium. Naopak klesá počet obyvatel s úplným středním vzděláním bez maturity. Jediným negativním jevem je rostoucí počet obyvatel bez vzdělání. Posledním sledovaným údajem u vzdělanostní struktury je vzdělání základní včetně

neukončeného. Tento ukazatel zaznamenal výrazný pokles. Tento ukazatel však nemá příliš vypovídající hodnotu. Dle jeho hodnoty lze poukázat na fakt, že počty studentů klesají a tudíž je studentů se základním či neukončeným studiem méně.

Graf č. 3. 5 – Vzdělanostní struktura obyvatel mikroregionu

Zdroj: [vlastní zpracování, data sčítání.cz]

Největší počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel je ve Stěbořicích (87) a v Holasovicích (85). Naopak z hlediska vzdělanosti je na tom nejhůře obec Sosnová, ve které je pouze 5 vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a převážná většina obyvatel je zde bez maturity. V tabulce lze vidět, že obyvatelstvo mikroregionu se stává vzdělanějším. [17]

3.8.4 Podnikatelská aktivita

Podnikatelská aktivita je hnacím rozvojem obcí, mikroregionů a také jednotlivých regionů. Velmi vysoká a diverzifikovaná podnikatelská aktivita vypovídá o atraktivnosti dané lokality. Na podnikatelskou aktivitu jsou navázány pracovní příležitosti, čímž se zvyšuje konkurenceschopnost obce. Udržení vysoké konkurenceschopnosti je základem pro stabilní a dlouhodobou vysokou výkonnost ekonomické činnosti v obci. Nositeli podnikatelské aktivity jsou podnikatelské subjekty. Činnosti podnikatelských subjektů v regionu či v obci generují příjmy do obecního rozpočtu a současně ovlivňují druh a kvalitu pracovních příležitostí pro občany daného regionu. Významnými daňovými příjmy do obecního rozpočtu jsou činnosti místních podnikatelských subjektů. Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní

jde do obecního rozpočtu 30 % z daně z příjmu fyzických osob z podnikání. Obce tedy získávají konkrétní a měřitelný efekt z podnikatelské činnosti na svém území.

V aktualizované Integrované rozvojové strategii mikroregionu Opavsko – Severozápad je jednou z priorit rozvoje mikroregionu oblast podnikání. Hlavními cíly v této oblasti jsou:

- „*vytváření podmínek pro investory do podnikatelských zón,*
- *podpora malých a středních místních firem,*
- *podpora vztahů firem mimo regiony,*
- *udržení a přilákání kvalifikovaných pracovníků.*“ [8, s. 55]

V mikroregionu je dlouhodobě vysoká nezaměstnanost a je nadprůměrná oproti okresu Opava. Mikroregion se snaží i v tomto pokrizovém období o vytváření vhodných podmínek pro podnikatele, jak z vnějšku, tak z mikroregionu. Hlavním úkolem je přilákání podnikatelských subjektů a zvýšení firemních aktivit na území mikroregionu. K tomuto by měla pomoci podpora a pomoc mikroregionu, zejména v oblasti vyhledávání vhodných podnikatelských prostor, zařazování podnikatelských zón do územních plánů a samozřejmostí je v současné době udržení a přilákání kvalifikovaných pracovníků. Poslední zmíněný bod je do velké míry ovlivněn samotnou činností obce v oblasti kultury, bydlení, životního prostředí a občanské vybavenosti.

V mikroregionu je snaha o spolupráci s okolními partnery. Mikroregion kooperuje s Polskou republikou, předkládá společné projekty v rámci Euroregionu Silesia a spolupracuje s Hospodářskou komorou a evropským zastoupením Moravskoslezského kraje. V rámci mikroregionu se také uvažuje o vyhlašování nejlepších podnikatelů v mikroregionu. V období 2007 - 2013 je možnost čerpat finanční prostředky z Operačního programu Podnikání a inovace.

K 31. 12. 2011 bylo na území mikroregionu 1 638 ekonomických subjektů. Nejvíce ekonomických subjektů bylo ve Velkých Heralticích, a to 294 subjektů. Následují Stěbořice s 269 a Holasovice s 255 subjekty. Nejméně ekonomických subjektů je v Bratřikovcích a to pouhých 35. V následující tabulce je ukázán vývoj od roku 2006. [18]

Tabulka č. 3. 9 – Počet ekonomických subjektů

Počet ekonomických subjektů							
Obce	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bratříkovice	29	31	31	33	33	35	29
Brumovice	253	252	257	241	246	252	264
Hlavnice	104	103	107	106	112	113	114
Holasovice	214	227	241	241	250	255	258
Neplachovice	168	172	176	174	175	178	172
Sosnová	51	61	64	63	66	64	58
Stěbořice	243	247	251	248	256	269	270
Úvalno	152	156	176	171	176	178	179
Velké Hraletice	277	284	303	276	293	294	285
Mikroregion	1491	1533	1606	1553	1607	1638	1629

Zdroj: [vlastní zpracování, data ČSÚ]

Počet ekonomických subjektů v mikroregionu má rostoucí trend. Za posledních šest let se počet ekonomických subjektů zvýšil o téměř 150 subjektů. K největšímu nárůstu došlo v Holasovicích. Za šest let došlo k nárůstu o 41 podnikatelských subjektů. Naopak v Brumovicích došlo k poklesu. Na ČSÚ je vedena také statistika subjekt typu statistický podnik. Jedná se o podnik, u kterého nebyla během daného roku zjištěna žádná aktivita. U statistických subjektů je hodnota nižší. V roce 2011 bylo aktivně činných pouze 925 subjektů, v roce 2010 to bylo pouze 898 subjektů. [18]

Z hlediska počtu zaměstnanců k 31. 12. 2011 převažují osoby samostatně výdělečně činné, kterých je v současné době 584. Firem s 1 - 5 zaměstnanci bylo 99. Největšími firmami v mikroregionu jsou ekonomické subjekty se 100 - 199 zaměstnanci. V mikroregionu jsou momentálně 3 firmy s více než 100 zaměstnanci. Jedna se nachází v Holasovicích a jedná se o ZD Hraničář se sídlem v Loděnici a 2 jsou z Úvalna. U 894 subjektů nebyl počet zaměstnanců zjištěn. [18]

Tabulka č. 3. 10 – Subjekty dle počtu zaměstnanců v mikroregionu (k 31. 12. 2011)

Subjekty dle počtu zaměstnanců								
Neuveдено	Bez zaměstnanců	1 - 5 zaměstnanců	6 - 9 zaměstnanců	10 - 19 zaměstnanců	20 - 24 zaměstnanců	25 - 49 zaměstnanců	50 - 99 zaměstnanců	100 - 199 zaměstnanců
894	584	99	16	20	3	13	6	3

Zdroj: [vlastní zpracování, data ČSÚ]

3.9 Občanská vybavenost a infrastruktura

V druhé části charakteristiky Mikroregionu Opavsko – Severozápad bude provedena inventarizace občanské vybavenosti a sumarizace technické a dopravní infrastruktury.

3.9.1 Občanská vybavenost

Jednoznačná definice občanské vybavenosti neexistuje. Jedná se však o stavby či zařízení, které slouží občanům obce k uspokojování svých potřeb. V tomto případě se jedná o školy, školky či zdravotní střediska nebo se může jednat o objekty, které slouží k provozování volnočasových aktivit, tzn. hřiště, tělocvična, kina a jiná společenská centra.

Podrobnějším členěním je možné rozdělit jednotlivé stavby občanské vybavenosti na stavby pro výchovu a vzdělání, stavby na podporu cestovního ruchu, obchod a služby, zdravotnictví, sport a tělovýchovu, zdravotnictví, sociální zařízení, objekty pro bydlení a kulturní zařízení.

Vybavenost školními zařízeními je v rámci mikroregionu na dobré úrovni. Mateřská škola se nachází v sedmi z devíti obcí mikroregionu. Školka není pouze v Bratřikovcích a Sosnové. Jedná se o menší obce mikroregionu a zde není možné zaplnit školku potřebných počtem dětí. Výhodou v mikroregionu je, že rodiče nemusí dojíždět několik kilometrů do správních center v okolí mikroregionu. Základních škol je také dostatek. Základních škol s výukou pro žáky nižšího stupně jsou tři a základních škol pro 1. – 9 ročník jsou čtyři. V obci Velké Heraltice se nachází také střední škola. Na střední škole se vyučuje obor Zednické práce a Květinářské práce.

Sportovní využití je v mikroregionu bohaté. Vyjma Holasovic a Bratřikovic je tělocvična ve všech obcích. Navíc v posledních letech se v mikroregionu rozmohl trend výstavby multifunkčních hřišť s umělým povrchem, kde je možné provozovat různé typy sportu jako basketbal, nohejbal, fotbal a další. Součástí multifunkčního hřiště v Neplachovicích jsou také tenisové kurty. Nově postavená multifunkční hřiště jsou v Úvalně, Brumovicích a Neplachovicích. Tradičním aspektem venkovského života je mít svůj fotbalový celek okresní úrovně a sbor dobrovolných hasičů. Hned sedm vesnic mikroregionu má své oddíly ve fotbalových soutěžích na různé výkonnostní a věkové úrovni. Sportovní tělovýchovné oddíly jsou zpravidla nejmasovější spolky v jednotlivých obcích.

Tabulka č. 3. 11 – Subjekty dle počtu zaměstnanců v mikroregionu (k 31. 12. 2012)

Počty fotbalových oddílů v jednotlivých obcích mikroregionu				
Obec	Muži A	Dorost	Starší a mladší žáci	Mini žáci
Bratříkovice	x	x	x	x
Brumovice	1	x	2	x
Hlavnice	1	1	2	x
Holasovice	2	1	1	1
Neplachovice	x	x	x	x
Sosnová	1	x	x	x
Stěbořice	1	1	1	1
Úvalno	1	1	1	x
Velké Heraltice	1	1	1	x

Zdroj: [vlastní zpracování]

Kulturní využití je různorodé. Největší kulturní služby poskytuje svým občanům obec Holasovice. Obec Holasovice jako jediná v mikroregionu drží v provozu kino. Kino promítá každou středu a cena je na všechna představení symbolických 20 Kč. V minulém roce bylo kino také digitalizováno. Současné trendy v promítání směřují k digitálním snímkům a bez digitalizace by kino bylo určeno k zániku. Každopádně v současném světě rozmachu multikin a internetů je potřeba poděkovat vedení Holasovic za snahu o udržení provozování kina zejména za účelem služby pro občany i za cenu dotování kina ze svého rozpočtu. Kromě kina mají Holasovice také veřejnou knihovnu. Knihovna nese název po místním rodákovi Pavlu Křížkovském. Pavel Křížkovský byl český spisovatel, sbormistr a student filozofie v Olomouci a Brně. Místní knihovna v současné době obsluhuje 23 knihoven. V minulém roce proběhla rozsáhlá rekonstrukce knihovny. Od roku 2002 je knihovna v Holasovicích jedna ze šestnácti v Moravskoslezském kraji, která zabezpečuje výkon regionální funkce. Financování je zajišťováno z rozpočtu Moravskoslezské kraje, zejména prostřednictvím dotací. Regionální funkce knihovny jsou:

- *„poradenská a konzultační činnost pro základní knihovny,*
- *statistika knihovnických činností,*
- *vzdělávání zaměstnanců základních knihoven, pořádání seminářů,*
- *tvorba, distribuce a oběh výměnných fondů,*
- *pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů,*
- *nákup, zpracování a distribuce knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele obsluhované knihovny,“ [33]*

V Holasovicích 8. 10. 2011 bylo slavnostně otevřeno Muzeum Slezský venkov. Muzeum dokumentuje poválečný život obyvatel regionu. Celá sbírka obsahuje několik tisíc exponátů.

Součástí jsou především cenné předměty ze zemědělství, vzácné dokumenty, kroje a jiná vybavení domu. Nyní probíhají úpravy velkostatku, tzv. ovčínu a v budoucnu se předpokládá spolupráce se Slezským muzeem.

Obchod a služby jsou na vysoké úrovni. Je to dáno i tím, že se mikroregion nachází mezi správními centry Opavou a Krnovem. Pošta se nachází v sedmi obcích. Různé obchody typu smíšené zboží jsou také zastoupené v dostatečném počtu. Navíc je u správních center velký počet hypermarketů, které byly vystavěny v posledních letech. Pohostinství, kadeřnictví jsou již nutnou součástí všech obcí. Jediným nedostatkem mikroregionu jsou bankomaty. Ani jeden bankomat se na území mikroregionu nenachází, a tak je jedinou možností pro výběr hotovosti je pošta či cesta do města. Čerpací stanice jsou v mikroregionu dvě a obě v Neplachovicích.

Zdravotnické služby nejsou v obcích mikroregionu příliš koncentrovány. Souvisí to opět s tím, že jak v Krnově, tak v Opavě se nachází významné nemocnice. Zdravotní středisko se nalézá pouze v Neplachovicích. Součástí zdejšího střediska je ordinace praktického lékaře pro dospělé, ordinace praktického lékaře – stomatologie a ordinace praktického lékaře gynekologa. Součástí střediska je také výdejna léků a léčiv. Jedná se o jedinou lékárnu v mikroregionu. V oblasti sociálních služeb mikroregion zaostává. Nenajdeme zde žádný domov pro seniory, žádné zařízení sociální péče. V minulosti na zámku ve Štěplovci sídlili řádové sestry a do jisté míry se jednalo o jediné místo v mikroregionu se sociálním zaměřením. Po vystěhování v roce 2006 zámek chátrá.

Tabulka č. 3. 12 – Přehled občanské vybavenosti mikroregionu

Občanská vybavenost - výběr											
Oblast	Obce/ Typ zařízení	Bratřkovice	Brumovice	Hlavnice	Holasovice	Neplachovice	Sosnová	Stěbořice	Úvalno	Velké Heraltice	Celkem mikroregion
Školství	Mateřská škola	-	1	1	1	1	-	1	1	1	7
	Základní škola (1-5 ročník)	-	1	1	-	-	-	-	1	-	3
	Základní škola (1-9 ročník)	-	-	-	-	1	-	1	-	2	4
	Střední škola	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Obchod a služby	Smišené zboží	-	3	1	1	1	1	2	2	3	14
	Pošta	-	1	1	-	1	1	1	1	1	7
	Bankomat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
	Policie	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
	Čerpací stanice	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Sport	Tělocvičny	-	1	1	-	1	1	1	1	1	7
	Koupaliště a bazény	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
	Hřiště	1	2	2	4	1	1	2	2	3	18
	Stadion otevřený	-	1	-	-	-	-	-	-	-	0
Zdravotnictví	Lékárny	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Ordinace	-	1	-	1	3	-	2	1	2	10
	Zdravotní středisko	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
	Zařízení sociální péče	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Kultura	Kino	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
	Knihovna	-	-	-	1	-	1	-	1	-	3
	Muzeum	-	-	-	1	-	-	1	1	-	3
	Středisko volného času	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
	Sakrální stavba	2	7	2	4	2	2	6	1	5	31
	Hřbitov	1	2	1	-	1	1	1	1	5	13
Bydlení	Obydlené domy	50	307	139	353	237	110	311	271	402	2180
	Neobydlené domy	12	69	15	32	21	24	38	35	80	326
	Obydlené byty	55	321	208	481	311	142	478	329	567	2892

Zdroj: [vlastní zpracování, data ČSU, RISY, oficiální stránky obcí]

3.9.2 Dopravní a technická infrastruktura

Infrastrukturu lze definovat jako „soubor zařízení, zpravidla veřejných služeb, které jsou za určitých stanovených podmínek k dispozici všem obyvatelům příslušného území. Je to komplex hmotných i nehmotných podmínek pro fungování všech forem činností a života lidí.“ [3, s. 362]

Dopravní infrastruktura je zaměřena na autobusové linky, vlakové tratě, MHD a také cyklotrasy, které v posledních letech zaznamenávají výrazný rozmach. Technická infrastruktura se orientuje především na energetiku, vodovody a kanalizace, odpadové hospodářství a na sítě mobilních operátorů a příjem digitálního televizního vysílání.

Dopravní infrastruktura v rámci mikroregionu je na dobré úrovni. Základními dopravními tahy mikroregionu jsou dvě silnice první třídy. Jedná se o silnici I/57 z Opavy na Krnov a o silnici I/11 z Opavy na Bruntál. Dopravní napojení mezi jednotlivými obcemi je na uspokojivé úrovni. Množství kilometrů silnic je dostačující, ale kvalita mnohdy zaostává. Silnice jsou na některých úsecích velmi úzké a vyhýbání se protijedoucím autům či předjíždění je v některých případech nemožné. Mikroregion se nachází v zemědělské oblasti a pohyb velkého množství zemědělských strojů na silnicích zhoršuje bezpečnost na místních cestách. Mezi nejhorší cesty v mikroregionu patří silnice 4601 z Brumovic do Sosnové a 4603 z Malých Heraltic do Sosnové. Velkým problémem je rovněž rostoucí intenzita dopravy na silnicích, zejména na silnicích 1. třídy. Podle sčítání intenzity dopravy, které provedlo Ředitelství silnic a dálnic, projede přes Holasovice necelých 7 tisíc vozidel za 24 hodin. Roční průměr je 6 888 vozidel za 24 hodin. Na silnici z Opavy na Bruntál byla ve Velkých Heralticích naměřena průměrná hodnota 4 490 aut za 24 hodin.

Silniční napojení na Polskou republiku je výrazně pod svými možnostmi. Po vstupu do Evropské unie došlo k otevření hranic. Bohužel za minulého režimu bylo spojení mezi republikami zanedbáváno a místo propojování zemí se spíše propagovalo omezování výjezdu do zahraničí a tím pádem se příliš neinvestovalo v pohraničních oblastech. Hranici s Polskem tvoří katastry obcí Úvalna, Brumovic a Holasovic. Z Úvalna vede silnice 4593 do polské obce Branice. V současné době se plánuje modernizace této silnice v úseku Úvalno – Branice o délce 2,3 km. Silnice bude mít vazbu na hraniční přechod s Polskou republikou. Odhad cenových nákladů se předpokládá na 27 mil. Kč. Do budoucna se plánuje rovněž rekonstrukce mostu u státních hranic za předpokládanou částku 10 mil. Kč. Ze Skrochovic vede silnice

III. třídy do polských Boboluszek. Posledním a nejméně pohodlným spojením s Polskou republikou je silnice 0577 z Holasovic do Wysoké. Půlka trasy je vedena po vysoce nekvalitní asfaltové silnici a následně s blížícím se hraničním přechodem se cesta mění na kostkovanou cestu. V současnosti cesta zarostlá trávou.

Autobusové linky zajišťují do všech obcí. Dopravní spojení je dostačující. V obcích Holasovice, Úvalno, Brumovice, Velké Heraltice zastavují taktéž dálkové autobusové linky a dostat se do krajského města či za hranice kraje není velký problém. Navíc ve Velkých Heralticích v zimním období zastavuje skibus a v letních měsících cyklobus. Vlakové spojení v mikroregionu také existuje. Vlakové zastávky se nacházejí v Úvalně, Brumovicích a Holasovicích. Vlaky jezdí ve dvou hodinových intervalech. V ranní a odpolední špičce jednou za hodinu. Nevýhodou je, že rychlíky těmito stanicemi pouze projíždějí. Vlakovou dopravu zajišťují v tomto úseku pouze vozy Českých drah. V mikroregionu je také řada cyklistických tras. Za zmínku stojí cyklostezka č. 55 Slezská Magistrála, která byla otevřena v roce 2011 a je významnou turistickou atrakcí Opavska. Cyklostezka spojuje Opavu s Krnovem a výrazně zvýšila bezpečnost cyklistů a silničního provozu. Každou z obcí mikroregionu prochází alespoň jedna cyklotrasa.

V oblasti vodovodů a kanalizace jsou zaznamenány v jednotlivých obcích rozdíly. Skupinovým vodním řádem nejsou zabezpečeny všechny obce a někteří obyvatelé se musí spolehnout na vlastní zdroje. Jedná se o místní části Brumovic Kolnou a Pocheň, dále Nový Dvůr a Jamnice z katastru obce Stěbořice a převážnou část obyvatel z místních částí Velkých Heraltic Košetice, Malé Heraltice, Sádek a Tábor. Voda je v těchto obcích získávána z domovních studní a její kvalita a množství je často nedostačující. Kanalizace je v převážné části obcí, i když v některých se nachází pouze kanalizace na dešťovou vodu. Po vstupu do Evropské unie byla povinnost do roku 2010 vybudovat v obcích s více než 2 000 obyvatel čističku odpadních vod. Avšak ani jedna z obcí mikroregionu nemá více než 2 000 obyvatel a tak výstavba ČOV není požadována, a v případě výstavby záleží na dobrovolnosti jednotlivých obcí. ČOV disponují obce Úvalno, Brumovice, Hlavnice a v minulém roce začala s výstavbou obec Holasovice. V Úvalně a Hlavniči mají všichni občané připojení k ČOV. V katastru obce Brumovic jsou na čističku napojeni všichni obyvatelé Brumovic, Pustého Mlýnu a část obyvatel Skrochovic. V Holasovicích v minulém roce proběhla první etapa výstavby čističky odpadních vod. Doposud je na čističku připojena větší polovina obyvatel Holasovic. V druhé etapě se plánuje dokrytí obce Holasovice a propojení s místní

části Loděnice. Otázkou zůstává, zda se s obcí Holasovice dohodnou sousedé z Neplachovic a budou odvádět splaškovou vodu z kanalizací do ČOV obce Holasovice.

V oblasti energetiky nejsou velké problémy. Rozvod elektrické sítě je na dostačující úrovni, i když v minulých letech byly požadavky na rozšíření sítě v Holasovicích a v Loděnici. Silnou stránkou mikroregionu je rovněž plynofikace. Vyjma Bratříkovic je plyn zaveden do všech obcí. Problém nastává v obci Holasovice, kde je požádáno o přeložku plynovodu z důvodu rozšíření výstavby rodinných domů.

Pokrytí telefonním signálem mobilních operátorů je na velmi vysoké úrovni. Signál od operátora O₂ je možné zachytit na všech místech mikroregionu. S výpadky signálu T-Mobile se můžeme setkat v oblasti Pochně, Lichnova a Sosnovských lesů. Vodafone má nekvalitní pokrytí v některých oblastech katastru obce Velké Heraltice a rovněž na Pochni. Základní výbavu mobilu již tvoří také připojení k internetu. O₂ a T-Mobile nabízí připojení také k moderní 3G síti. 3G síť od O₂ lze zachytit v obci Holasovice a Stěbořicích. 3G signál T-Mobile má lepší pokrytí a je ho možné zachytit všude, kromě části Úvalna, Sádku, Sosnové, Nového Dvoru a Jamnice. Základní mobilní internet lze zachytit na celém území. O₂ nabízí i vysokorychlostní internet LTE-pilot, který má přenosovou rychlost až 60 Mbit/s, ale na žádném místě mikroregionu ho zatím nechytíme. Internet lze také pořídit přes firmu UPC Direct a další poskytovatele. Největším poskytovatelem internetu v mikroregionu je firma B-Net (neboli Brumovice-Net), která pokrývá signálem téměř celé Opavsko a zasahuje až na Bruntálsko. Dalším místním poskytovatelem internetu je RAMAŠA Computers od Martina Šatného z Holasovic.

V roce 2008 začalo vypínání analogového televizního vysílání a docházelo k postupnému přechodu na digitální televizní vysílání. V současné době je proces digitalizace ukončen. V České republice nyní vysílají čtyři digitální multiplexy. Na území mikroregionu je možné zachytit bezproblémově signál z 1 až 3 multiplexů. Poslední čtvrtý multiplex patřící společnosti Digital Broadcasting začal s výstavbou své digitální sítě v minulém roce. V neděli 28. 10. 2012 spustil Digital Broadcasting svůj vysílač v Hlubočci, který pokrývá signálem území opavského okresu. Bohužel pokrytí signálem není dostatečné a výpadkem signálů trpí někteří obyvatelé Sosnové a Úvalna. V současné době je multiplex 4 dobudován a v nejbližší době se neplánuje s dokrytím signálu pro oblast Bruntálska, která by zlepšila signál občanům Sosnové a Úvalna. Díky digitálnímu televiznímu vysílání došlo k rozšíření programové

nabídky a v současné době lze zachytit na střešní anténu v mikroregionu až 22 českých a 20 polských televizních stanic.

Tabulka č. 3. 13 – Přehled technické a dopravní infrastruktury

Přehled technické a dopravní infrastruktury - výběr										
Oblast	Obce/ Typ zařízení	Bratřikovice	Brumovice	Hlavnice	Holasovice	Neplachovice	Sosnová	Stěbořice	Úvalno	Velké Heraltice
Vodovody a kanalizace	Vodovod	√	*	√	√	√	√	*	√	*
	Kanalizace	Dešťová	*	√	√	√	√	√	√	*
	ČOV	-	√	√	*	-	-	-	√	-
Telefonní sítě a přijem digitálního TV vysílání	O2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	T-Mobile	√	*	√	√	√	*	√	√	√
	Vodafone	√	√	√	√	√	*	√	√	*
	3G síť	*	*	*	*	*	-	*	*	*
	Internet	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	Multiplex 1	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	Multiplex 2	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	Multiplex 3	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	Multiplex 4	√	√	√	√	√	*	√	*	√
Energetika	Elektřina	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	Plynofikace	-	*	√	*	√	√	√	√	*
	Veřejné osvětlení	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Odpady	Skládka komunálního odpadu	-	Skládka na stavební odpad a zeminu	-	√	-	-	Autovraky - O. K. Car Pavelek	-	-
	Sběr odpadů	-	-	√	√	√	-	√	√	-
	Mobilní svoz	√	√	√	√	√	√	√	√	√
Dopravní obslužnost	Autobus	√	√	√	√	√	√	√	√	√
	Dálková autobusová linka	-	√	-	√	√	-	-	√	√
	Vlak	-	√	-	√	-	-	-	√	-
	Cyklotrasy	√	√	√	√	√	√	√	√	√

Zdroj: [vlastní zpracování, data ČSU, RISY, oficiální stránky obcí, * částečně, √ - ano, - ne]

4. Analýza problémových oblastí a návrh doporučení

Závěrečná kapitola je zaměřená na praktickou činnost mikroregionu. Kapitola je rozdělená na tři části. První část je věnována vyhodnocení interview se starosty obcí v Mikroregionu Opavsko – Severozápad. Starostové odpovídali na otázky typu: Proč jste vstoupili do mikroregionu? Co se doposud v rámci mikroregionu podařilo či nepodařilo uskutečnit apod. V kapitole jsou zveřejněny nejzajímavější informace a zprávy, které starostové během rozhovoru poskytly. Všechny rozhovory ve své kompletní podobě jsou v příloze č. 1. V druhé části jsou uvedeny konkrétní projekty, které mikroregion v minulých letech uskutečnil a řadí se do kolonky úspěšných. Poslední část kapitoly je zaměřená na konkrétní problémovou oblast mikroregionu. V předcházející kapitole charakteristika mikroregionu byla podrobně rozebrána současná situace v mikroregionu. Na základě kvantifikace dosažených výsledků bude daný problém analyzován a následně budou navržena řešení, jak danou situaci v konkrétním místě a čase řešit. Některé problémové oblasti jsou dlouhodobého charakteru, plynoucího z historického vývoje. Jiné se zase objevují v posledních letech, buď po vstupu do Evropské unie či po nástupu světové hospodářské krize.

4.1 Vyhodnocení rozhovorů se starosty

V první části kapitoly je vyhodnocení interview se starosty obcí mikroregionu a bývalým předsedou Mikroregionu Opavsko - Severozápad. Otázky byly kladeny k působení jednotlivých obcí v mikroregionu a na rozvoj jednotlivých obcí.

4.1.1 Vstup do mikroregionu

Mikroregion Opavsko – Severozápad vznikl v roce 2001. Žádný z dnešních starostů nebyl v době vstupu do mikroregionu starostou. Současná starostka obce Neplachovice Dana Schreierová uvedla: *“Obec Neplachovice je základajícím členem mikroregionu. Předpokládám, že můj předchůdce vstoupil do tohoto svazku z důvodů lepšího prosazování společných zájmů, lepší propagace obcí, snadnější dostupnosti finančních prostředků na společné projekty. Možná lepší organizace a zajištění servisu v rámci zpracování žádosti o dotace, jejich vyřizování a řešení výběrových řízení.”* Všichni starostové se shodli, že obce vstoupili do mikroregionu zejména kvůli lepší spolupráci se sousedními obcemi a ke splnění strategických cílů. Starosta Michal Volkmer z nejmenší obce mikroregionu Bratříkovic vidí pro svou obec možnost společnými silami čerpat dotace z EU a MSK. Starosta z Hlavnice Bc. Aleš Salibor ke vstupu obce Hlavnice do mikroregionu řekl: *“Do mikroregionu jsme*

vstoupili za účelem rozvoje naší obce, celého regionu a vzájemné spolupráce. Dále kvůli získávání důležitých poznatků a informací od jiných obcí. Mikroregion má také větší vyjednávací sílu.“ Dle rozhovoru se starosty vyplynulo, že všichni se vstupem do mikroregionu souhlasí a díky vzájemné spolupráci obcí mohou získat výhody z rostoucího synergetického efektu. Zejména zisk dotace je pro mikroregion jednodušší než pro malé obce. Nevýhody ze vstupu nikdo takřka nevidí.

4.1.2 Informovanost občanů

Všechny obce se snaží prostřednictvím různých sdělovacích prostředků informovat o působnosti své obce v mikroregionu. Každá obec informuje občany o působení v mikroregionu ve zpravodaji obce, vydáváním bulletinu, na úřední desce či na oficiálních stránkách obce. V Holasovicích, dle slov starosty Ing. Václava Volného, pro své občany navíc vydávají kalendáře. *“Výstupy pro naši obec jsou hlavně kulturní kalendáře na každý rok, které dostanou všechny domácnosti ve všech částech naší obce. Dále brožurky Turistická nabídka mikroregionu a brožurka Cyklotrasy.”* Ve Velkých Heralticích a Brumovicích informují o dění v mikroregionu na setkáních s občany a na akcích mikroregionu. V Neplachovicích vidí informovanost občanů o dění v mikroregionu jako velmi špatnou. *“Informovanost občanů v této oblasti je velmi slabá. V rámci naší obce se snažíme občas vydat článek v našem zpravodaji, a to především pokud získáme finanční prostředky na nějaký projekt.”*, uvedla Dana Schreierová.

4.1.3 Spolupráce obcí s jinými subjekty

Jednotlivé obce při snaze rozvíjet svou domovskou obec nespolupracují pouze s mikroregionem, ale také s jinými subjekty. Nejčastější spolupráce probíhá s Místní akční skupinou Opavsko a Krnovsko, Euroregionem Silesia, Moravskoslezským krajem, Magistrátem města Opavy, Regionální radou soudržnosti Moravskoslezského kraje, Spolkem pro obnovu venkova a Ministerstvem pro místní rozvoj. Obce Úvalno, Brumovice, Holasovice a Neplachovice jsou také členy *Sdružení pro výstavbu komunikace I/11 – I/57*. Hlavním úkolem tohoto sdružení je zajistit dostatek finančních prostředků na výstavbu jednotlivých úseků silnice z Ostravy do Bartultovic a vyvíjet patřičný tlak na kompetentní orgány. Spolupráce probíhá současně i s místními spolky hasičů, fotbalisty či klubem seniorů. *“Spolupráce probíhá také s podnikatelskými subjekty, především firmou Agrimex.”*, sdělil starosta Brumovic Ing. František Kuča. Starosta Holasovic Ing. Václav Volný navíc zmínil, že obec má podepsanou smlouvu s obcemi na trase cyklostezky Slezská Magistrála. *“Máme*

smlouvu s městy Opava a Krnov, s obcemi Úvalno, Brumovice a Velké Hoštice pro stavbu cyklostezky č. 55 Slezská magistrála. Dále smlouvu s těmito subjekty a 3 obcemi z Polska pro posílení příhraniční spolupráce – oprava hasičských zbrojnicí a dodání hasičských automobilů.“

4.1.4 Největší problémy v obcích a v mikroregionu

V otázce, které problémy nejvíce trápí obce a mikroregion, se všechny obce shodly. Největší problém, který trápí obce, je nedostatek finančních prostředků. Od peněz se odvíjí veškeré nové investice, opravy havarijních budov, výstavby čističek odpadních vod a kanalizací. Velkým problémem je také nedostatek finančních prostředků na opravu komunikací a chodníků v obci. *“Největším problémem je nedostatek finančních prostředků a zdlouhavé a byrokratické vyřizování dotačních projektů jak obce, tak mikroregionu.”* uvedl starosta Sosnové Jan Sedlák. Brumovice a Holasovice vidí jako problém nedostatečnou podporu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje. *“Krajští radní vidí pouze velká města.”* postěžovali si v Brumovicích. V Holasovicích jako problém vidí zrušení Dotačního programu pro podporu a obnovu Moravskoslezského kraje 2013. *“Problémem mikroregionu je nedostatek financí ze MSK pro program rozvoje venkova. Např. na vydávání kulturních zpravodajů, brožurek a na investice, které byly v minulých letech zrealizovány.”*, zmínil starosta obce Holasovice. V Hlavnici si místní starosta postěžoval i na samotnou spolupráci obcí v rámci mikroregionu. *“Problémem je shoda na společném tématu rozvoje mezi obcemi.”*, doplnil starosta Hlavnice. Ze zmíněných odpovědí lze vyvodit, že obce nejvíce trápí nejistota a finanční nestabilita. Velkým problémem je zejména špatná předvídatelnost.

4.1.5 Nejvydařenější projekty v mikroregionu

Během 12 let společné spolupráce vznikla v mikroregionu řada projektů. Některé byly financovány z Evropské unie, jiné naopak z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Za nejvydařenější projekty jsou považovány stavba Víceúčelových sportovních hřišť, rekonstrukce veřejných prostranství či projekt budování autobusových zastávek a přístřešků. Ne všechny obce se do každého projektu zapojily. *“Naše obec se zapojila pouze do jednoho projektu autobusové zastávky.”*, konstatoval starosta Bratřikov. V Sosnové si také chválí projekty neinvestičního charakteru. *“Povedly se projekty zajištění chodu mikroregionu, včetně propagace akcí pořádaných v jednotlivých obcích mikroregionu (kalendáře) a zajištění neinvestičních aktivit Mikroregionu Opavsko – Severozápad (volejbalový turnaj, výtvarná soutěž) a exkurze starostů mikroregionu spojená s vhodným seminářem či workshopem.”*,

přiblížil starosta Sosnové Jan Sedlák. Na rok 2013 jsou naplánovány další zajímavé aktivity v mikroregionu. *“V letošním roce se chystá spolupráce se školami. Jedná se o kreslení dětí základních škol o nejhezčí výkres. Následně dojde k vyhodnocení a nejlepší budou pasportovány. Na rok 2014 bude vyhotoven kalendář.”*, představil nový projekt Ing. Václav Volný. V Neplachovicích a Holasovicích panuje mírné znepokojení z nezapojení se do některých projektů za minulého vedení obce. *“Obec se nezapojila do projektu Víceúčelových hřišť z důvodu nerozhodnosti předchozího vedení, a nyní by se nám toto hřiště u školy velmi hodilo.”*, řekla Dana Schreierová. *“Obec Holasovice za minulého starosty nevyužívala žádných dotací přes mikroregion, proto obec nevyužila dotačních titulů na dětská hřiště, úpravy veřejných prostranství, víceúčelová hřiště aj. V současné době se již zapojujeme.”*, přiblížil zvýšenou aktivitu v rámci mikroregionu starosta Ing. Václav Volný.

4.1.6 Neuskutečněné aktivity v mikroregionu

Projektů je hodně, financí je málo. I to je jeden z důvodů, proč se nepodařilo uskutečnit všechny naplánované aktivity. Mikroregion už dvakrát žádal o dotaci na dětská hřiště, vždy bohužel neúspěšně. Nová dětská hřiště by uvítali v Holasovicích, Velkých Heralticích, Bratříkovicích a Hlavnici. Ve Stěbořicích by naopak rádi zapracovali na společné energetické distribuci. *“Nepodařilo se uskutečnit společný a koordinovaný postup při realizaci výběrového řízení na dodavatele energií.”*, uvedl Libor Volf. V Neplachovicích by rádi uvítali, aby projektový manažer mikroregionu fungoval také na projektech v jednotlivých obcích. *“Podle mého názoru nefunguje mikroregion tak, jak můžeme vidět v jiných mikroregionech. Podle mého názoru by projektový manažer placený obcemi měl fungovat nejenom v rámci projektů v mikroregionu, ale i v jednotlivých projektech obcí. Měl by informovat o dotačních možnostech pro každou obec, měl by zpracovávat žádosti a umět řešit i výběrová řízení. Každá obec by si samozřejmě jeho služby hradila podle dané potřeby, a to zatím nefunguje.”*, představila zajímavý podnět k diskuzi starostka Neplachovic Dana Schreierová. V Sosnové by naopak rádi uvítali obnovu veřejného rozhlasu a realizaci projektu předloženého do OPŽP biologicky rozložitelný odpad.

4.1.7 Klíčové aktivity do budoucna

Každou obec trápí jiné problémy. V Neplachovicích, kde se nalézá největší škola ze všech obcí v mikroregionu, je prioritní investiční akcí výměna oken a zateplení školy. Současně probíhá vypracování studie na přístavbu mateřské školy k základní škole a v plánu je také rekonstrukce školního hřiště. Ve Velkých Heralticích je snaha o vytvoření skupinového

vodovodu a kanalizace s čističkou odpadních vod. Hlavní prioritou Holasovic je pokračování ve stavbě kanalizace v Holasovicích a Loděnici. Rovněž Stěbořice mají za cíl vybudování čističky odpadních vod. V Brumovicích a Bratřikovcích by rádi uvítali opravu obecních budov. A nyní k hlavním aktivitám mikroregionu. Dle starosty Hlavnice by se mikroregion měl zaměřit na stabilizaci financí a na nové plánovací období 2014 - 2020. *“Klíčové aktivity jsou stabilizace finančního chodu mikroregionu, příprava na další období 2014 - 2020 a pořízení komunální techniky.”*, uvedl Bc. Salibor. V Bratřikovcích a Sosnové by si přáli pokračování ve snaze získat dotaci na dětské hřiště a Holasovice vidí budoucí aktivity v závislosti na financích. *“V mikroregionu jsou klíčové menší měkké projekty jako v posledních letech. Investiční akce podle možností dostat se k finančním prostředkům.”*, představil Ing. Václav Volný. V Sosnové by rádi uvítali také obnovu veřejného rozhlasu, obnovu památkových a sakrálních objektů či pokračování v neinvestičních akcích typu pořádání workshopů či vydávání kalendářů s kulturními tipy.

4.1.8 Dosavadní členství v mikroregionu

Všech devět obcí vidí působení v mikroregionu za pozitivní. Negativa plynoucí ze zapojení do mikroregionu nevidí ani jeden ze současných starostů. *“V mikroregionu vidím kladné dosavadní působení. Členství je výhodné, jinak by obec ukončila své členství v mikroregionu.”*, vyjádřil své razantní stanovisko Jan Sedlák ze Sosnové, obce, která vstoupila do mikroregionu až v roce 2007 a je nejmladším členem. Rovněž i nejmenší obec Bratřikovice vidí své angažování v mikroregionu za pozitivní. *“Členství v mikroregionu je pro obec určitě výhodné. Zejména tím, že máme větší možnost získat dotaci v rámci Mikroregionu, než kdybychom žádali samostatně.”*, pochvaloval si Michal Volkmer. I v Hlavnici si libují nad členstvím v mikroregionu a starosta Bc. Salibor uvedl několik hlavních přínosů z členství: *“Pro naši obec je členství velkým přínosem. Zejména pro přenos a získávání informací, realizaci různých projektů, pro společná stanoviska a postupy, propagaci regionu, zviditelnění a nastartování nových aktivit.”* V Neplachovicích se líbí starostce myšlenka připojení základních škol do projektů a tím i větší angažovanost každé obce. *“Začínáme více propagovat společné projekty formou soutěží.”*, uvedla Dana Schreierová.

4.1.9 Spolupráce obcí v mikroregionu

“Pracujeme týmově a všichni jsou si rovni. Své kroky spolu diskutujeme a upřesňujeme.”, odpověděl Bc. Salibor na otázku se kterou obcí v rámci mikroregionu je nejlepší spolupráce. Tímto výrokem lze konstatovat skutečnost, že spolupráce v mikroregionu funguje na velmi

vysoké úrovni. Všichni spolupracují se všema, avšak z hlediska geografického a historického panují mezi některými obcemi logicky bližší a užší vztahy. Typickým příkladem jsou obce Holasovice a Neplachovice, které až do roku 1990 patřily pod jednu střediskovou obec. *“Nejlepší a nejužší spolupráce je s Neplachovicemi, které byly historicky součástí střediskové obce Holasovice. Máme mnoho společného – škola, hřbitov, obchod, knihovna, kino, hřiště, dále přivaděče vodovodu pro obě obce atd.”*, zmínil starosta Holasovic Ing. Václav Volný. V podobném duchu odpověděla i starostka Neplachovic Dana Schreierová. *“Nejlepší spolupráce se nedá říct, nejužší samozřejmě s obcí Holasovice, pod kterou jsme do roku 1990 patřili jako součást obce střediskové.”*, konstatovala. Nejmenší obec Bratříkovice spolupracuje se všemi obcemi stejně, nejužší vztahy má však s obcí Hlavnice, se kterou jsou nejbližší sousedé. Brumovice naopak vidí nejužší spolupráci s Úvalnem. *“Nejužší spolupráce je s Úvalnem. Díky bývalému starostovi V. Odložilíkovi.”*, doplnil František Kuča.

4.1.10 Nevýhody spolupráce v mikroregionu

Každé členství má své výhody a nevýhody. Zde jako by tato fráze neplatila. Pouze dva starostové z devíti uvedly nějakou nevýhodu. Zbylých sedm žádnou nevýhodu v působení své obce v mikroregionu nespatřují. *“Nevýhody snad neexistují. Snad jen při realizaci společných projektů jsou nutné dílčí kompromisy jednotlivých obcí. To je ale přirozené a je to jako v jiných lidských činnostech.”*, prezentoval svůj názor starosta Brumovic František Kuča. Jan Sedlák ze Sosnové vidí hlavní nevýhodu v různé velikosti jednotlivých obcí. K otázce o nevýhodách plynoucích z členství v mikroregionu se vyjádřil také starosta Holasovic. *“Nevím o nějaké nevýhodě, kdyby snad byla, nemělo by smysl být členem Mikroregionu Opavsko – Severozápad.”*, konstatoval Ing. Václav Volný a potvrdil tezi, že členství v mikroregionu je prospěšné a nevýhody se nevyskytují.

4.2 Úspěšné projekty

Jedním z hlavních důvodů vytváření mikroregionu v České republice je snadnější získání dotačních prostředků z Evropské unie či jiných fondů a institucí. Mikroregiony se sdružují ve větší celky a tím pádem je naděje na úspěch v dotačním procesu jednoznačně vyšší než kdyby se finanční prostředky snažila získat pouze jedna obec. Navíc malé obce typu Bratříkovice by byly prakticky bez šance. V rámci mikroregionu bylo během jedenácti let společné spolupráce podpořeno mnoho projektů a na nejzajímavější z nich se nyní zaměříme.

4.2.1 Veřejná prostranství

Prvním příkladem z úspěšných projektů v rámci mikroregionu je projekt *Veřejná prostranství Mikroregionu Opavsko Severozápad*. Doba realizace projektu byla od října 2008 a ukončena byla v listopadu 2011. Samotná stavební činnost a úpravy probíhaly od dubna 2010. Celkové náklady projektu dosahovaly téměř 10 mil. Kč, respektive 9 977 605 Kč. Projekt byl financován z Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko z IV. prioritní osy Rozvoj venkova. Právě tato prioritní oblast se zaměřuje na komplexní rozvoj venkova a na zachovávání základní funkce regionu soudržnosti Moravskoslezsko pro obyvatele a návštěvníky. Projekt veřejná prostranství byl podpořen z oblasti podpory 4.1 Rozvoj venkova. Mezi hlavní podporované aktivity z této oblasti podpory patří:

- rekonstrukce, modernizace a estetické zlepšení venkovských sídel,
- obnova památek, místních aktivit a vesnického dědictví,
- úprava center obcí a rekonstrukce komunikací,
- výstavba a rekonstrukce školských zařízení,
- a další. [14]

Z celkové dotace 9 977 605 byl příspěvek z Evropské unie 7 981 398 Kč, což představuje téměř 80 % celkových nákladů. Zbýlý 1 408 482 Kč byl poskytnut z národních veřejných zdrojů. Stejným dílem 704 241 Kč se na projektu podílela Regionální rada Moravskoslezsko a obce, ve kterých byly řešeny veřejná prostranství. Regionální rada poskytla finanční prostředky především na vytvoření projektové dokumentace. [14]

Součástí projektu byla rekonstrukce sedmi veřejných prostranství v pěti obcích. Projektu se zúčastnily obce Brumovice, Hlavnice, Neplachovice, Úvalno a Velké Heraltice. Hlavním cílem bylo vytvořit bezpečné prostory v obci s dostatečným množstvím zeleně. Veřejná prostranství mohou ke svému každodennímu životu využívat dospělí, senioři a děti. Veřejná prostranství jsou důležitá i z hlediska návštěvníků obce, kteří často prostranství před obecním úřadem vidí jako první a jejich první dojem je často rozhodující pro další případnou návštěvu obce do budoucna. V rámci veřejných prostranství vznikaly sportovní zařízení s mobiliáři, chodníky, parkoviště a přístupové komunikace. Nedílnou součástí jsou i altánky, které svým estetickým a volnočasovým charakterem můžou pozvednout kulturní život v dané obci.

4.2.2 Víceúčelová hřiště

Druhým z představovaných projektů je projekt *Víceúčelová hřiště mikroregionu Opavsko Severozápad*. Projekt byl zahájen 1. října 2008 a ukončen 31. července 2009. Celkové náklady činily 7 754 136 Kč. Na uskutečnění projektu byla získána dotace z Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko ve výši 6 515 008 Kč. Dotace byla ve výši 92,5 % celkových způsobilých výdajů. Projekt byl podpořen z oblasti podpory 4.1 Rozvoj venkova. Z rozpočtu Regionální rady Moravskoslezsko bylo poskytnuto 574 854 Kč a stejná suma peněz putovala na spolufinancování projektů z obcí Brumovice, Stěbořice a Velké Heraltice, kde nová víceúčelová multifunkční hřiště byla realizována. [15]

Výstavba nových víceúčelových hřišť proběhla v obcích Brumovice, Stěbořice a Velké Heraltice. V listopadu 2008 bylo dokončeno hřiště v Brumovicích, v květnu 2009 se dočkali ve Stěbořicích a v červenci ve Velkých Heralticích. Velkou výhodou v přípravné fázi bylo vytvoření pouze jednoho projektu hřiště, s čímž souvisí také fakt, že tímto krokem došlo k výraznému ušetření finančních prostředků. Tato skutečnost je jednou z mnoha výhod vzájemné spolupráce obcí. [15]

Jak už název napovídá, multifunkční hřiště nabízí velice rozmanité sportovní uplatnění. Na hřišti je možné provozovat fotbal, florbal, nohejbal, tenis, badminton, volejbal, basketbal či hokej a bruslení v zimních měsících. Hřiště je otevřeno celoročně a jeho využívání je bezplatné. Rozměry hřiště jsou 40 x 22 m. Na hrací ploše se dají pořádat i různé profesionální sportovní soutěže. Hlavní cílovou skupinou jsou žáci základních a mateřských škol, které sousedí s víceúčelovým hřištěm. Sekundární cílovou skupinou jsou obyvatelé obcí, členové sportovních klubů a místních spolků. [15, 21]

4.2.3 Studie proveditelnosti k realizaci protipovodňových opatření

Projektem z oblasti životního prostředí byla v rámci mikroregionu *Studie proveditelnosti k realizaci přírodně blízkých protipovodňových opatření – Mikroregion Opavsko Severozápad*. Studie proveditelnosti neboli Feasibility study byla zaměřena na studii přírodně blízkých protipovodňových opatření v mikroregionu. Celkové náklady dosáhly hodnoty 2 322 000 Kč. Na projekt byla získána dotace v programovacím období 2007 – 2013 z operačního programu Životní prostředí. Mikroregionu se podařilo získat dotaci z 35 výzvy OPŽP. Na studii bylo získáno z fondů EU (Fond soudržnosti a z Fondu pro regionální rozvoj) 1 973 700 Kč. Tedy 85 % celkových nákladů. Příspěvek Státního fondu životního prostředí bylo 116 100 Kč.

Príspevek Mikroregionu Opavsko – Severozápad byl 232 200 Kč. Projekt probíhal v letech 2009 – 2011. [13, 22]

Projekt studie proveditelnosti byl zařazen do první prioritní osy OP Životního prostředí *Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní*. Přesná hierarchizace priority a opatření je:

- **Prioritní osa I:** Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
- **Oblast podpory 1.3:** Omezování rizika povodní
- **Podopatření:** Zlepšení systému povodňové služby

Hlavním cílem projektu je snižování rizika povodní. V posledních letech zejména z důvodu výrazných změn klimatu dochází k častějším povodním, které mají mnohdy katastrofální dopady na obyvatele postižených oblastí. Tento projekt je zaměřen na předcházení těmto extrémním situacím. V mikroregionu je řada vodních toků, na kterých je výskyt povodní v budoucnu velmi reálný. Jedny katastrofální povodně již mikroregion postihly v roce 1997, kdy se rozlila řeka Opava v Holasovicích a Skrochovicích a zaplavila část obcí. Druhým velkým problémem jsou v současnosti také přívalové deště, které často zanášejí místní komunikace, chodníky, zahrady a sklepy bahnem z přilehlých polí. Všechny tyto problémy jsou ve studii zahrnuty a s pomocí dotazníkového šetření byl získán komplexní pohled na problematiku erozí a povodní v mikroregionu.

Projekt se skládá ze dvou částí – analytické a návrhové. V analytické části byly zmapovány podrobné erozní analýzy a hydromorfologické analýzy vodních toků v mikroregionu. V návrhové části byla navržena protipovodňová a protierozní opatření v povodích. Hlavním cílem bylo navrhnout opatření, která jsou blízká přírodě. Jedná se zejména o různé meze, zasakovací pásy, záchytné příkopy nebo poldry. Návrhy byly prezentovány a veřejně projednány. Navržená opatření je možné realizovat z Operačního programu životního prostředí nebo z Programu péče o krajinu. Při tvorbě územních plánů a pozemkových úprav slouží jako odborný podklad. [22]

4.3 Problémová oblast: Vysoká nezaměstnanost

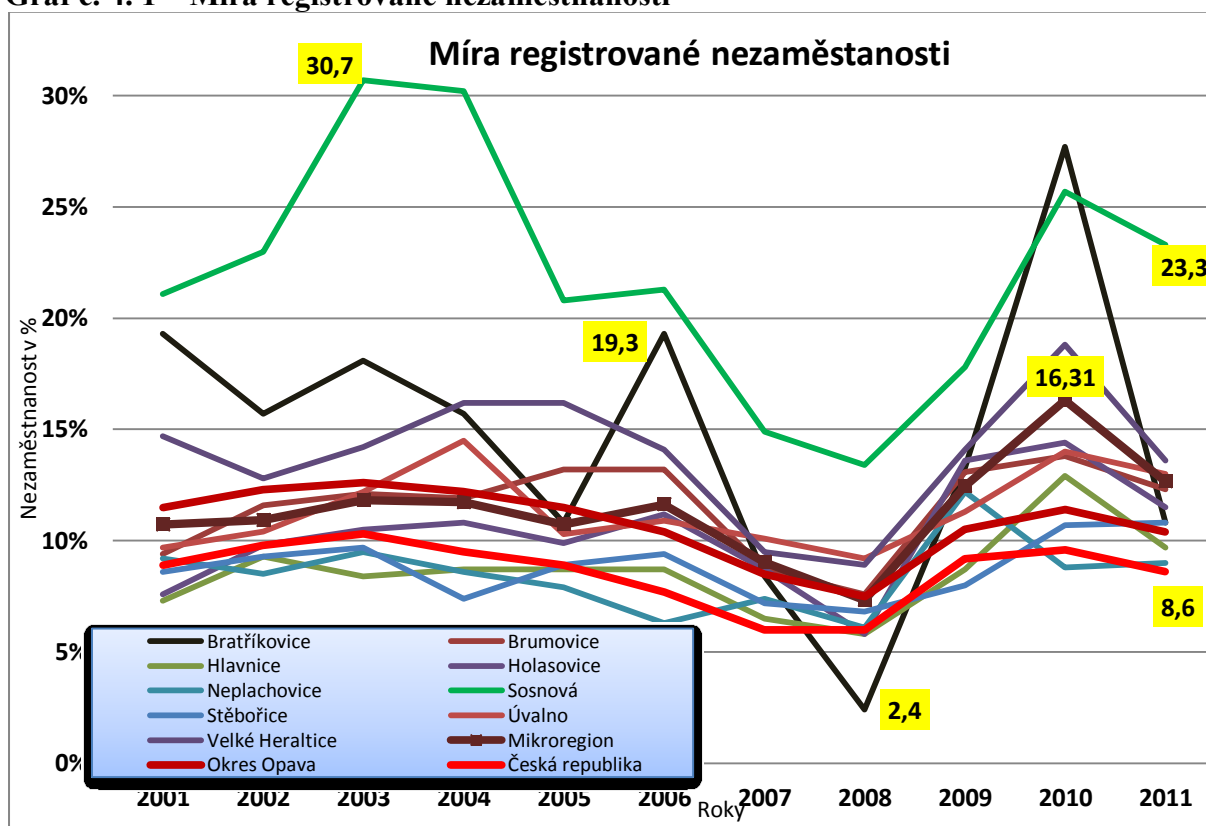
Prvním z problémů, který trápí Mikroregion Opavsko – Severozápad je vysoká nezaměstnanost. Nezaměstnanost se pohybuje v nadprůměrných hodnotách. Oproti okresu Opava a České republice je nezaměstnanost vyšší. V mikroregionu je velice heterogenní

situace a míra nezaměstnanosti je z nejrůznějších důvodů v jednotlivých obcích mikroregionu odlišná. V následující části bude nezaměstnanost analyzována a následně budou navrženy doporučení ke snížení nezaměstnanosti

4.3.1 Analýza problému

Jedním z problémů mikroregionu je zvýšená nezaměstnanost. Nezaměstnanost je dlouhodobě na vyšší úrovni oproti průměru České republiky. Od roku 2008 má nezaměstnanost vzrůstající trend a v roce 2010 dosáhla míra registrované nezaměstnanosti v mikroregionu historické hodnoty 16,31 %. Nejvyšší nezaměstnanosti se dosahuje v obci Sosnová. Nejnížší je naopak v Hlavnici a Neplachovicích.

Graf č. 4. 1 – Míra registrované nezaměstnanosti

Zdroj: [vlastní zpracování]

Příčin vysoké nezaměstnanosti je několik. Identifikovat všechny je však komplikované a následné navržení opatření, která povedou úspěšně ke snížení nezaměstnanosti, je složité. Často mají své zárodky v různých oblastech společenské a ekonomické sféry a navíc se mnohdy prolínají. Lze však oprávněně tvrdit, že mezi hlavní důvody vysoké nezaměstnanosti v mikroregionu patří:

- *absence velkých podniků nezemědělského charakteru,*

- *nízká vzdělanostní struktura místního obyvatelstva,*
- *Opavsko – Severozápad = zemědělská oblast,*
- *malá aktivita místních podnikatelů,*
- *hospodářská krize.*

Opavsko je regionem zemědělského charakteru. Přírodní podmínky, které jsou na Opavsku jedny z nejlepších, přímo nabádají k zemědělské činnosti. Zemědělská družstva v Loděnici, Brumovicích a Hlavnici jsou známa v celém Moravskoslezském kraji. Zaměstnanost v primární sféře byla v rámci mikroregionu vždy na velké úrovni. Zlom však nastal v posledních letech. Zemědělství není již tak perspektivní pracovní oblastí. Podíl pracovníků v zemědělství neustále klesá. Za hlavní příčiny poklesu může neustálé se rozmachující se mechanizace a automatizace či hospodářská krize z roku 2008. Ještě v 90. letech bylo k vidění na polích, při sklizni obilí či při jiné polní činnosti desítky traktorů a jiné polní techniky. V současné době danou aktivitu zvládne mnohem méně pracovních strojů. Někdy se uvádí, že to, co kdysi zvládlo pět lidí, dnes zvládne jeden. V rámci zemědělství docházelo v minulých letech k propouštění. V ZD Hraničář Loděnice docházelo k propouštění pracovníků z rostlinné výroby, živočišné výroby a kovovýroby. I ostatní zemědělská družstva sáhla k těmto razantním opatřením. Problémem propuštěných pracovníků je jejich špatná uplatitelnost na trhu práce. Často se jedná o lidi, kteří celý život pracovali v zemědělství a nemají zkušenosti z jiných oborů. Za druhé se jedná o lidi, kteří mají často jen několik let před odchodem do důchodu a jejich angažování do jiné firmy je prakticky nemožné. A za třetí, dle statistik pracuje v zemědělství téměř 70 % pracovníků s pouze základním vzděláním či se středním vzděláním bez maturity. Tito pracovníci jsou de facto regulérně diskvalifikováni na trhu práce.

Obec Sosnová je dlouhodobě postižená nejvyšší nezaměstnaností. Důvodu je hned několik. Obec se nachází na hranici s okresem Bruntál a její vzdálenost ke správnímu centru Opava je největší. Sosnová leží v nejvyšší nadmořské výšce z obcí mikroregionu a aktivní zemědělskou činnost již střídá sadařství, rybářství a lesnictví, která nelze provozovat celoročně. Navíc v obci nenajdeme větší podnikatelský subjekt. Ke všemu rovných 76 % obyvatel Sosnové je bez vzdělání, se základním vzděláním či pouze se středním vzděláním bez maturity. Dle sčítání lidu v roce 2011 žilo v Sosnové pouze 8 obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Všechny tyto skutečnosti zapříčiňují fakt, že Sosnová dosahuje nejvyšší nezaměstnanosti v mikroregionu. V letech 2003 a 2004 byla nezaměstnanost dokonce vyšší než 30 %. V roce

2011 byla nadále nadprůměrná a dosahovala hodnot 23,3 %. Nejznámější firmou ze Sosnové je Vitaminátor s. r. o., který je znám moštovými šťávami z 100% ovocných šťáv. Vitaminátor získal ocenění KLASA a stal se také českou biopotravinou roku.

V předcházejícím textu byla již trochu zmíněna otázka vzdělanostní struktury obyvatelstva mikroregionu. Obyvatelstvo mikroregionu se stává vzdělanějším. Obyvatel se základním či pouze středním vzděláním klesá. Roste naopak středoškolsky vzdělaných a vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Za zmínku však stojí otázka, zda jsou podnikatelské subjekty a mikroregion připraveni poskytnout dostatek pracovních příležitostí pro vzdělanější obyvatelstvo. Mikroregion by se měl snažit jednat s potenciálními investory a spolupracovat s případnou výstavbou průmyslových zón na svém území. Z důvodů rostoucí konkurenceschopnosti roste tlak jednotlivých podniků na angažování kvalifikovaných pracovníků, u kterých se předpokládá vysoký lidský kapitál. Vzdělanější pracovník je předpokladem ke zvýšení produktivity podniku. Problémem je ale skutečnost, že firmy nevytvářejí dostatek pracovních příležitostí a vysokoškolsky vzdělaní pracovníci odchází za prací do jiných regionů České republiky. Kromě pozic v ekonomických, pedagogických či strojírenských oblastech nemají vysokoškoláci v mikroregionu žádné uplatnění. V mikroregionu chybí větší heterogenita pracovního uplatnění. Podrobná vzdělanostní struktura je uvedena v předcházející kapitole.

Mikroregion se nesmí zaměřit pouze na neustálé zvyšování vzdělanostní struktury. Již dnes je problémem zánik tradičních venkovských činností, které na vesnicích pomalu vymírají. Drobné podnikatelské činnosti zaměřené na zednické, údržbářské, instalatérské a topenářské činnosti ubývají a najít za pár let kvalitního pracovníka z tohoto oboru bude velký problém. Podpora místních malých firem a drobných živnostníků by měla být v rámci mikroregionu prvořadá. Obce či mikroregion by se měli snažit zlepšit snížení administrativní náročnosti provozu firem, či poskytnout k podnikání prostory, které jsou v obecním majetku a jsou nevyužity. Důležitá je rovněž snaha lákat nové subjekty do mikroregionu.

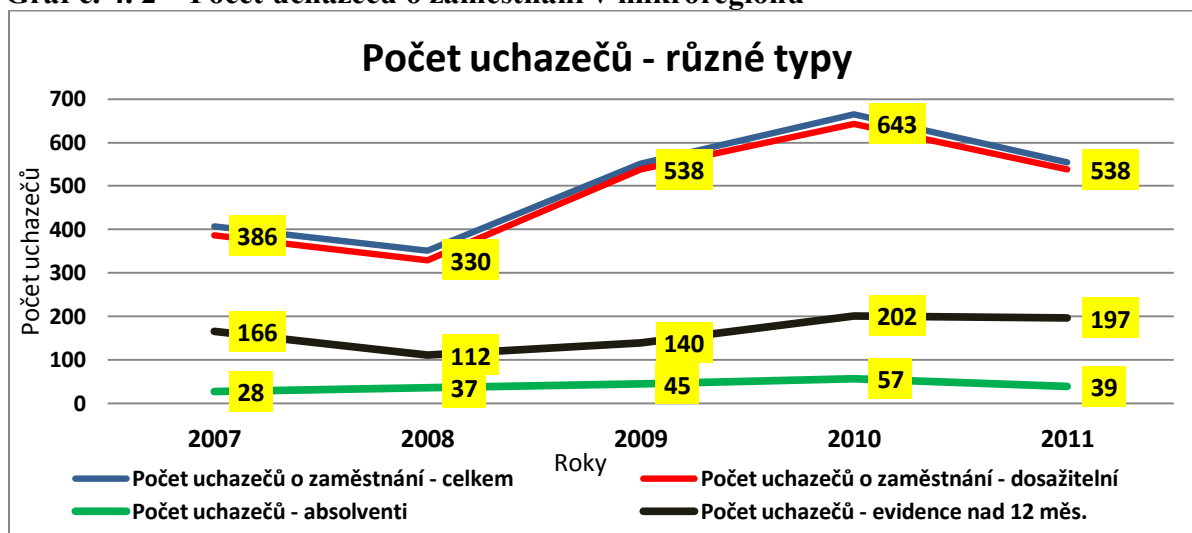

Tabulka č. 4. 1 – Největší zaměstnanci v mikroregionu Opavsko - Severozápad

Název firmy	Sídlo	Druh činnosti
Vitaminátor s. r. o	Sosnová	Potravinářství, moštové šťávy
EuroCeramica 2000 a. s.	Holasovice	Koupelnový nábytek
Virde spol. s. r. o.	Holasovice	Potravinářské doplňky
Okna Baran	Neplachovice	Výroba plastových oken
Korsnas Packaging	Úvalno	Výroba pytlů a balících systémů
Den Braven	Úvalno	Výrobky pro stavebnictví
Moravec kvalitní ponožky	Brumovice	Výroba ponožek
Kovostatek CZ	Velké Heraltice	Strojírenství
Uniron, s. r. o.	Hlavnice	Strojírenství

Zdroj: [vlastní zpracování, v tabulce nejsou uvedena zemědělská družstva]

Samostatnou otázkou pak zůstává, jestli pro nezaměstnané není výhodné zapsat se na úřad práce. V takovém případě práci aktivně nehledají a příjem podpory v nezaměstnanosti je pro ně natolik dostatečný, že pracovat ani nechtějí. Přesná čísla o počtu obyvatel, kteří zneužívají nevhodně a štedře nastavený princip sociální politiky, nelze zjistit. Každopádně počet těchto obyvatel nebude vůbec nízký. Příjem podpory těmto občanům stačí k zajištění základních životních potřeb.

Graf č. 4. 2 – Počet uchazečů o zaměstnání v mikroregionu

Zdroj: [vlastní zpracování, data ČSÚ]

Podle statistiky Úřadu práce v Opavě a Bruntále byl v obcích mikroregionu zaznamenán výrazný nárůst počtu uchazečů o práci. Negativní vývoj je registrován zejména u počtu uchazečů o zaměstnání, kteří jsou v evidenci úřadu práce delší dobu než 12 měsíců. Celkový

počet uchazečů o zaměstnání se oproti roku 2008 téměř zdvojnásobil. V roce 2010 bylo uchazečů o zaměstnání 643. S nárůstem souvisí utlumování průmyslové a zemědělské činnosti v regionu. Mnohé firmy propouštěly (Vltavín, Auto Štěpáník spol. s r. o., ZD Hraníčář se sídlem v Loděnice) a jiné odešly za lepšími lokalizačními podmínkami (H+H – výroba a obchod, spol. s r. o.), která se odstěhovala do Opavy.

4.3.2 Návrh doporučení

V období stále přetrvávající hospodářské krize je složité navrhnout projekty či produkty, které povedou k úspěšnému snížení nezaměstnanosti. V dnešní době existuje řada finančních a dotačních podpor především k rekvalifikaci či aktivní politice zaměstnanosti. I samotný mikroregion má problematiku vysoké nezaměstnanosti uvedenou ve své *Integrované rozvojové strategii Mikroregionu Opavsko – Severozápad*, pod prioritou Podnikání a částečně v prioritě Lidé. V prioritě Podnikání jsou tyto opatření:

- vytváření podmínek pro investory do podnikatelských zón,
- podpora malých a středních místních firem,
- podpora vztahů firem mimo region,
- udržení a přilákání kvalifikovaných pracovníků. [8]

Prvním návrhem ke snížení nezaměstnanosti je prosté dodržování vytýčených priorit v rámci Integrované rozvojové strategie Mikroregionu Opavsko – Severozápad. Z projektů, které byly v posledních letech na území mikroregionu realizovány, se žádný netýkal rozvoje podnikání či snížení nezaměstnanosti. Přitom je podnikání hlavní prioritou. Dotace směřují do oblasti zlepšování volnočasových aktivit a v poslední době také do ochrany životního prostředí. Například jednání mikroregionu s potencionálními investory či nabídka prostorů v mikroregionu, která by byla soustředěna na jednom místě a aktualizovaná v internetové podobě, se doposud neuskutečnila. Slibovaná spolupráce s Polskem na podporu vztahů je také neuskutečněná.

Dalším krokem, který by mohl dopomoci ke snížení nezaměstnanosti je zvýšení pobídek obcí. Pobídky mohou podpořit zavádění či rozšíření výroby v podnikatelské oblasti. Pobídky jsou možné i v neziskovém sektoru či v sektoru služeb. Jedná se o proaktivní přístup, který může pomoci rozvíjet rozvoj obce ale i celého mikroregionu. Obce mohou vytvářet sdružení podnikatelů či pronajímat obecní pozemky nebo budovy k podnikatelské činnosti za sníženou sazbu nájemného. Velkou pomocí pro místní podnikatele a živnostníky by bylo odborné

poradenství či účetnictví, které by bylo zajišťováno obecním úřadem. Obecní úřad by tuto činnost uskutečňoval ekonomickým oddělením, popřípadě by došlo k vytvoření nového pracovního místa. Obecní úřad se rovněž může pokusit získat dotace z Evropské unie na podporu aktivního přístupu obyvatel v podnikatelském prostředí. [4]

Dalším možným krokem je pojetí podniku *Firma jako odpovědný občan*. Vizí dané spolupráce je sdružení všech firem v mikroregionu, které mají zájem na spolupráci na rozvoji regionu. Firmy by investovaly do rekonstrukcí dětských hřišť, do vybavení spolků v obci či by podpořili společenské akce v regionu. Tímto by se podílely na zvýšení kvality života obyvatel. Výsledkem by pro firmy mohlo být udržení či získání kvalitních zaměstnanců. Důležitou součástí je aktivní přístup každé obce. [4]

V poslední době se čím dál více mluví o *Kurzarbeitu*. Kurzarbeit neboli zkrácený pracovní úvazek není na trhu práce doposud velmi častým jevem. Jedná se o čtyřhodinovou pracovní směnu, která je výhodná tím, že místo jednoho pracovníka na osmihodinovou směnu zaměstnáme dva na čtyři hodiny. Tento typ úvazku je velmi výhodný pro absolventy škol, občany nad 50 let a pro matky na mateřských dovolených. Řadu výhod má i pro zaměstnavatele. Zaměstnanec pracující pouze čtyři hodiny je více aktivní, více se koncentruje na práci a dosahuje lepších pracovních výsledků. Navíc v některých případech úřady práce podporují firmy zaměstnávající na zkrácený pracovní úvazek finanční dotací na zaměstnance. Obce by měli podnikatelům přiblížit tento způsob zaměstnávání a zvýšenou osvětou dopomoci ke snížení nezaměstnanosti. Nepředpokládá se, že se tímto způsobem zaměstnávání sníží nezaměstnanost v řádech jednotek, ale k poklesu v desetinách dojít může. Někteří občané by byli rádi i za zkrácený úvazek čtyř hodin, než pobírat dávky a nebýt aktivně zapojeni do pracovního procesu.

Se snižováním nezaměstnanosti mohou pomoci také samotné úřady práce. Převážná část mikroregionu spadá pod Úřad práce v Opavě, obec Úvalno již patří pod Úřad práce Krnov. Hlavní činností těchto úřadů je zejména provádění rekvalifikačních kurzů a zajišťování aktivní politiky nezaměstnanosti. Z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost mohou úřady práce podávat žádosti do výzvy č. 70 Posílení aktivní politiky zaměstnanosti. Mezi hlavní podporované aktivity patří zprostředkování zaměstnání, poradenské činnosti, bilanční a pracovní diagnostika, rekvalifikační kurzy, podpora uplatnění na trhu práce či zajištění odborné praxe.

4.4 Problémová oblast: Nevyužitý potenciál cestovního ruchu

Opavsko je atraktivním regionem s potenciálem přilákat velké množství turistů. V samotném mikroregionu se v posledních letech udělalo mnoho pro zkvalitnění volnočasových aktivit. V mikroregionu nalezneme technické a kulturní památky, velké množství sportovních zařízení a Arboretum v Novém Dvoře. Poslední největší investicí na rozvoj cestovního ruchu byla výstavba cyklostezky Slezská Magistrála. Ke zlepšení turistické návštěvnosti je potřeba využít především endogenní potenciál, kterým zdejší mikroregion disponuje.

4.4.1 Analýza problému

Jak již bylo zmíněno, Mikroregion Opavsko – Severozápad je postižený vysokou nezaměstnaností. Cestovní ruch je oblastí, kterou by mohlo dojít ke zvýšení zaměstnanosti v regionu a současně dopomoci k lepšímu ekonomickému rozvoji. Vhodně zvolenou strategií na podporu cestovního ruchu, při využití endogenního potenciálu mikroregionu, může dojít k významnému multiplikačnímu efektu. Tedy výdaje od turistů zůstanou v mikroregionu a rozdělí se mezi jednotlivé subjekty na trhu v rámci mikroregionu. Při koordinaci rozvoje cestovního ruchu by mělo docházet ke vzájemné spolupráci mezi obcemi. Mnoho starostů si uvědomuje špatnou situaci v oblasti turismu. *“Jediná obec těžko sama naplní náročné požadavky turistů, ale společně máme šanci něco nabídnout.”*, podpořil myšlenku na vzájemnou spolupráci v turismu starosta Brumovic František Kuča. Naopak v Bratřikovcích nevidí ani potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. *“V obci nemáme žádné historické památky. Potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu nejspíš nemáme.”*, uvedl Michal Volkmer. Bývalý předseda mikroregionu Ing. Vítězslav Odložilík uvedl, že v rámci mikroregionu se nenachází žádná významná památka typu zámku Hradec nad Moravicí či zámku Raduň a konkurovat v cestovním ruchu jiným oblastem je velmi obtížné. Navíc když se podaří přilákat turisty, jsou v regionu velmi krátce. *“U nás v obci Úvalno máme rozhlednu Hanse Kudliča. Ročně ji navštíví 5 000 návštěvníků. Je oblíbená zejména u školních výletů, kdy studenti jdou z rozhledny z Úvalna na rozhlednu na Cvilín. Bohužel tyto turisty déle než jednu hodinu v obci nezdržíme.”*, konstatoval již bývalý předseda mikroregionu. Zde byl uveden další problém. I když se turisty podaří přilákat do regionu, stráví zde pouze malou část svého času a zase jedou někam dál. Z hlediska turismu je důležité zpracovat nejenom na přilákání turistů, ale také na vytvoření vhodného vícedenního kulturního a volnočasového programu, díky němuž by turisté v mikroregionu častěji přenocovali.

V Neplachovicích a Holasovicích považují za důležité přilákat do mikroregionu nové turisty. Obě sousední obce také vidí pokrok v oblasti cestovního ruchu, kterému pomohla zejména stavba cyklostezky Slezská magistrála. *“Nebylo moc důvodů, pro které by turisté jezdili do Holasovic – snad jen podívat se na rodný dům Pavla Křížkovského. V současné době se stav lepší – hlavně zprovozněním cyklostezky č. 55 Slezské Magistrály z Krnova až do Velkých Hoštic a dále otevřením Muzea Slezský venkov ve dvoře v Holasovicích.”*, přiblížil současný stav turismu v Holasovicích starosta Ing. Václav Volný. Potřebu cestovního ruchu vidí i v Neplachovicích a pod vedením nové starostky nastává etapa přilákání nových návštěvníků. *“Naše obec není centrem cestovního ruchu, přesto se snažíme nějaké turisty přilákat. Nyní však před námi stojí stěžejní úkol přilákat turisty více. Obec vyhlásila veřejnou sbírku na opravu zámku. V prostorách zámku chceme vytvořit expozice a přilákat tady turisty ze vzdálenějšího okolí, a to v rámci nové cyklostezky, ze které cyklisté přejedou na cyklostezku značenou přes park, nebo sdružit síly s muzeem Slezského venkova v Holasovicích. Samozřejmostí je i větší propagace v rámci regionu i celostátních možností.”*, přiblížila budoucí kroky Dana Schreierová. Na ukázce cyklostezky Slezské magistrály lze vidět, že opravdu přilákala do zdejšího mikroregionu nové turisty. Navíc na cyklostezce vznikla řada občerstvovacích zařízení, které zajistily nová pracovní místa.

Mikroregion Opavsko – Severozápad má velmi výbornou polohu. Rozprostírá se mezi správními městy Opavou a Krnovem a svou východní částí hraničí s Polskou republikou. Přilákání návštěvníků z Krnova, Opavy či z Opavského Slezska má velký potenciál. Jen v těchto dvou městech žije téměř 100 000 obyvatel. Další hlavní cílovou skupinou by měli být také polští turisté. V dnešní době se po otevření hranic dopravní spojení s Polskem zlepšilo a přilákání nejenom příhraničních turistů, ale také turistů z více vzdálených míst Polska je prioritou. Dopravní spojení v rámci mikroregionu je na velmi dobré úrovni. Silnice I. třídy vedou z Opavy do Krnova a z Opavy na Bruntál. Po výstavbě silnice II1 vedoucí z Mokřých Lazců do Ostravy se předpokládá lepší napojení na Ostravu a na ostatní oblasti v České republice. Tento krok může rovněž pomoci Mikroregionu Opavsko – Severozápad a dalším zdejším odlehlým oblastem.

Nejnávštěvovanější atrakcí v Mikroregionu Opavsko – Severozápad je Arboretum Nový Dvůr. Arboretum spadá do katastru obce Stěbořice. V Arboretu se nachází slavná dendrologická sbírka s více než 7 000 exempláři. Rostliny, keře, stromy a další překrásné rostliny pocházejí z více než pěti světadílů. V arboretu se nachází také významná sbírka

rododendronů. V posledních letech byla v Arboretu vybudována i malá zoo. Mezi další nejnavštěvovanější památku patří rozhledna v Úvalně Hanse Kudlichea.

Tabulka č. 4. 2 – Zajímavosti v Mikroregionu Opavsko - Severozápad

Zajímavosti v Mikroregionu Opavsko - Severozápad			
Památka/atrakce	Obec	Památka/atrakce	Obec
Arboretum Nový Dvůr	Nový Dvůr	Slezský venkov	Holasovice
Rozhledna Hanse Kudlichea	Úvalno	Muzeum H. Kudlichea	Úvalno
Slezská Magistrála	Ho, Br, Úv	Kino Holasovice	Holasovice
Zámek s areálem	Velké Heraltice	Větrný mlýn	Hlavnice
Zámek a zámecký park	Neplachovice	Zřícenina Vartnov	Brumovice
Zámek Loděnice	Loděnice	Kaple na Hůrce	Štěmlovec

Zdroj: [vlastní zpracování]

Důležitou součástí cestovního ruchu jsou také kapacity hromadného zařízení a restauračních zařízení. Restaurací je dostatek. Nejznámější v mikroregionu jsou Tři kaštany. Jedná se o nekuřáckou restauraci s pizzerií. Je zde i možnost ubytování. Tři kaštany se nacházejí ve Velkých Heralticích. Ve Skrochovicích je možné občerstvení v Motorestu R11 či v Neplachovicích na Hekře, v Úvalně v Restauraci u Matěje či v restauraci Strážiště. Ubytovací kapacity jsou kromě 3 Kaštanů také v Restauraci a motelu ALWIN v Úvalně. V každé obci se pak nachází hospodské zařízení.

Velký problém spočívá v sezónnosti cestovního ruchu. Žádnou možnou zimní aktivitu v mikroregionu nenalezneme. Jedinou sportovní činností, kterou je možno provozovat v zimě je bruslení na zamrzlých rybních či běžkování, avšak na neupravených tratích. V Brumovicích je možnost na novém víceúčelovém hřišti v zimním období bruslit či hrát lední hokej. Kromě plesů, masopustu či pochování basy se v zimním období na vesnici nic neděje. V Holasovicích se skupina fotbalových nadšenců sice pokouší o každoroční silvestrovský běh, ale účast na žádném z ročníků nepřekročila 30 běžců a žádný přespolní běžec se až na jednu výjimku neobjevil. V ostatních obcích je situace velmi podobná. V Holasovicích je možné v zimě zajít také do nově zrekonstruovaného a digitalizovaného kina. Zde bohužel výčet zimních aktivit končí.

4.4.2 Návrh doporučení

Jedním z možných opatření na podporu cestovního ruchu je vytvoření destinačního managementu. Destinační management je nástroj regionální politiky cestovního ruchu.

Ačkoliv destinační management vzniká zejména na krajské či regionální úrovni a vznik destinačního managementu je na lokální úrovni spíše výjimkou, stálo by za to o této formě podpory uvažovat. Definice destinačního managementu jsou různé. Nejčastější a nejpřesnější definice je podle A. Holešínské. „*Destinační management, neboli řízení destinace, je specifická forma řízení, která spočívá v procesu založeném na kooperaci mezi jednotlivými zainteresovanými aktéry cestovního ruchu a na koordinaci v oblasti plánování, organizování a rozhodování v destinaci, přičemž klíčovým faktorem úspěšné realizace destinačního řízení je vzájemná komunikace.*“ [3, s. 47]

Objektem destinačního managementu je destinace. Destinace zahrnuje jak region, tak atraktivitu v něm se nacházející. Součástí jsou také subjekty, které vstupují do vztahu s návštěvníky. Destinační management má 4 základní funkce:

- **plánovací funkce** – hlavní činností je spolupráce s partnery a stanovení turistických cílů,
- **funkce nabídky** – zajištění produktů a služeb cestovního ruchu,
- **marketingová funkce** – vytvoření image a značky mikroregionu, marketingová strategie,
- **funkce zastupování zájmů** – zvýšení povědomí o cestovním ruchu, koordinace aktérů cestovního ruchu. [3]

Vytvořený destinační management v regionu by fungoval na principu 3K, neboli na kooperaci, koordinaci a vzájemné komunikaci. Mikroregion by s nově vytvořeným managementem mohl spolupracovat a získal by řadu kompetencí, které by byly přerozděleny z mikroregionu. Mezi hlavní činnosti by patřilo zejména vytvoření strategie rozvoje, vytvoření marketingové propagace, koordinace jednotlivých subjektů cestovního ruchu, monitoring realizovaných aktivit či by podával žádosti o dotace a granty. Destinační společnost by komunikovala s aktéry cestovního ruchu a vzájemnou výměnou informací by mohla využívat endogenní potenciál mikroregionu. [3]

Dalším možným způsobem k rozvoji turismu může dopomoci rozmach alternativní turistiky. Mezi druhy alternativní turistiky patří *venkovská turistika, zdravotní turistika a profesně zaměřené cesty*. Opavsko je zemědělskou oblastí a výše zmíněný venkovský turismus v mikroregionu chybí. Mezi hlavní formy venkovské turistiku patří agroturistika, zemědělský turismus, přírodovědecký turismus, turismus pozorování fauny či flory, pěší turistika, venkovský sportovní turismus a turismus se zaměřením na exkurze. [4]

Agroturistika by se mohla stát doplňkovým zdrojem příjmů zemědělských družstev. V rámci agroturistiky by se mohly prodávat výrobky jednotlivých podniků. Z hlediska gastronomického by se daly prodávat místní tradiční pokrmy a jídla. Došlo by nejenom k udržení místních tradic, ale také dodatečnému odbytu produktů. Potenciál k agroturistice je určitě v ZD Hraničář Loděnice. Agroturistika by mohla popřípadě spolupracovat s muzeem Slezský venkov. Výborné podmínky pro agroturistiku jsou také v Sosnové, kde jsou vyráběny moštové šťávy firmy VITAMINÁTOR.

V roce 2012 Agentura pro regionální rozvoj ve spolupráci s Moravskoslezským krajem vytvořila Mapu hipostezek v Moravskoslezském kraji. Jedná se o projekt na podporu koňské turistiky. V posledních letech dochází k rozmachu hipoturistiky a jezdeckví. V dnešní době se jedná o další významnou součást cestovního ruchu a jeho propagace by v rámci mikroregionu měla být důležitá. Jedna z hipostezek zasahuje i do Mikroregionu Opavsko – Severozápad. V okolí Úvalna se nalézá hipostezka, ze které je možné dostat se až do Karlovic. V další etapě se plánuje propojení z Úvalna, přes Brumovice, Tábor, Velké Heraltice, Bratřikovice až do Jakartovic. Mikroregion a samotné obce by měli při nejmenším informovat místní obyvatele o nově vybudovaných hipostezkových tratích.

Mezi další návrhy k navýšení návštěvníků v mikroregionu patří:

- *Zvýšit využitelnost kina v Holasovicích.* Kino je nově zrekonstruované a digitalizované. Na vesnické poměry je ve velmi dobrém technickém stavu. Bohužel dnes probíhá promítání pouze ve středu a špatnou propagací kino prodělává a obecní úřad v Holasovicích jej dotuje. Za zvážení by mohlo stát zřízení filmového klubu s promítáním megafilmmů z historie či pořádání různých mini festivalů. Velmi oblíbenými jsou také divadelní představení. Místní kulturní život by určitě obohatilo představení Partičky, Miroslava Donutíla a dalších. Možným řešením je také zavedení permanentek či věrnostních karet pro stálé návštěvníky kina.
- *Vybudování tzv. zámecké cyklostezky.* Slezská magistrála ukázala, že cyklostezka umí přitáhnout do regionu nové turisty. Zámecká cyklostezka by vedla po zámcích mikroregionu. Cyklostezka by propojila zámky v Neplachovicích, v Loděnici, ve Štěplovci, Velkých Heralticích a Stěbořicích. V Neplachovicích se plánuje oprava zámku a cyklostezka by mohla dopomoci k nárůstu následné návštěvnosti.

- Vybudování *koupaliště*. V mikroregionu chybí atrakce, která by zdržela potencionální návštěvníky na delší dobu než jednu hodinu. Koupaliště s bazénem je možné vystavět například v Neplachovicích v areálu hliníku, kde již stojí víceúčelové hřiště.
- V zimním období není v regionu možné provozovat téměř žádné aktivity. Z prostředků mikroregionu by se dalo pořídit či pronajmout zařízení na vytváření *běžeckých stop* na běh na lyžích. Výbornou trasou může být běžkování na cyklostezce Slezská magistrála, která je v zimním období logicky nevyužívána. Běžecké tratě ale mohou být po celém mikroregionu.
- Další návrhy: In-line bruslení mezi obcemi, společenské kulturní akce, vydávání mapek mikroregionu a bulletinu o kulturních akcích v mikroregionu, vytvoření internetových stránek Mikroregionu Opavsko – Severozápad, pořádání společných hasičských a jiných sportovních soutěží, pořádání soutěží o obec mikroregionu, vydávání časopisu o dění v mikroregionu, inzerce v místních denících a TV Polar.

4.5 Problémová oblasti: Nízká absorpční kapacita

Často zmíněným problémem při rozhovorech se starosty byly finance. Finanční prostředky jsou nezbytné pro jakýkoliv druh hmotné či nehmotné investice. Po vstupu České republiky do Evropské unie se mikroregionům otevřela cesta čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů. Obce, ale i mikroregiony si stěžují na komplikovanost a administrativní náročnost při získávání dotací. V mnoha případech se také můžeme setkat s vlivem politické příslušnosti zastupitelů na přerozdělování dotací. V malých obcích je poukazováno naopak na nerovný přístup k dotacím, který není založen na principu solidarity.

4.5.1 Analýza problému

Absorpční kapacita neboli efektivní čerpání finančních prostředků z operačních programů. V případě Mikroregionu Opavsko – Severozápad se jedná zejména o čerpání dotací z ROP NUTS II Moravskoslezsko, OP Životní prostředí a OP Přeshraniční spolupráce ČR – PL. Schopnost využívat poskytované prostředky ze strukturálních fondů je ovlivněna řadou faktorů. Převážně se uvádějí tři základní aspekty:

- **„administrativní kapacita** – *schopnost spravovat operační programy strukturálních fondů v souladu s platnými právními předpisy a principy,*
- **spolufinancování** – *schopnost spolufinancovat z domácích veřejných zdrojů projekty vedle pomoci z EU,*

- **zásoba projektů** – *schopnost předpřipravit dostatek kvalitních projektů, které se následně plánují předložit ke spolufinancování ze strukturálních fondů.*“ [6, str. 11]

Mikroregionu se týká především oblast spolufinancování a zásobník projektu. Z hlediska spolufinancování závisí přímo na finančních možnostech jednotlivých obcí. Obecně platí, čím větší obec, tím větší zisk z daní do rozpočtu obce. Často se lze setkat s pojmem diskriminace malých obcí, či že je potřeba změnit postoj k malým obcím. V roce 2012 došlo k novelizaci zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům. Nejdůležitější příjmovou stránkou pro obce jsou daně z přidané hodnoty a daně z příjmu. Zmíněnou novelou dochází k navýšení finančních prostředků pro nejmenší obce a do jisté míry se způsob rozpočtového určení daní přiblížil potřebám menších obcí, které mají v mnoha případech velký problém zainvestovat základní infrastrukturu ve vlastní obci či vůbec se finančně podílet na spolufinancování projektů z Evropské unie. Např. obec Bratřikovice, která má pouze 3,74 km² a 161 obyvatel je odkázána na příjem z rozpočtu, respektive na rozpočtové určení daní. Obce často poukazují na skutečnost, že by se mělo zohlednit místo vzniku daně. Ovšem zde nastává problém, neboť stanovit vznik daně dle místa sídla je naprosto zavádějící.

Druhou oblastí je zásoba projektu. V mikroregionu funguje manažerka projektu, která má na starosti záležitosti týkající se předkládání projektů, vyhledávání vhodných dotačních výzev a zpracovávání žádostí. Otázkou je, zda je administrativní kapacita dostatečná. V posledních letech došlo k výraznému nárůstu byrokracie a k velmi náročnému vyřizování dotačních projektů. Mnohdy je potřeba při přípravě projektů požádat o pomoc poradních orgánů čímž se ale zvyšují transakční náklady. Dalším problémem, kterým obce argumentují, je velké množství různých strategií, programů a plánů. De facto se dnešní situace dá nazvat jako plánování pro plánování. V podstatě tvorba plánů je důležitá pro získání dotačních prostředků ze strukturálních fondů. Na závěr lze konstatovat, že i kvůli těmto problémům je do jisté míry omezen rozvoj venkovských oblastí. Starostka Neplachovic Dana Schreierová si přeje, aby manažerka projektu zajišťovala agendu ohledně projektů a dotací pro všechny obce v mikroregionu. *“Podle mého názoru by projektový manažer placený obcemi měl fungovat ne jenom v rámci mikroregionu, ale i jednotlivých projektů obcí. Měl by informovat o dotačních možnostech pro každou obec, měl by zpracovávat žádosti a umět řešit i výběrová řízení.”*, uvedla Dana Schreierová. Dle současné byrokratizace a velkého množství různých dotačních

možností je nereálné, aby se projektový manažer mikroregionu mohl na sto procent věnovat všem devíti obcím v mikroregionu a ještě řešit záležitosti týkající se mikroregionu.

Mikroregion Opavsko – Severozápad v programovacím období 2007 – 2013 doposud získal finanční prostředky na tři projekty. Projekty jsou uvedeny níže v tabulce. Na tyto projekty se podařilo získat finanční podporu v hodnotě 16 470 106,32 Kč. Dalším plánovaným projektem je *“Mikroregion Opavsko Severozápad – biologicky rozložitelný odpad.”* Jenž má být financován opět z operačního programu Životního prostředí, a celkové náklady by měly dosáhnout výše 6 402 062 Kč.

Tabulka č. 4. 3 – Dotace z EU do Mikroregionu Opavsko – Severozápad

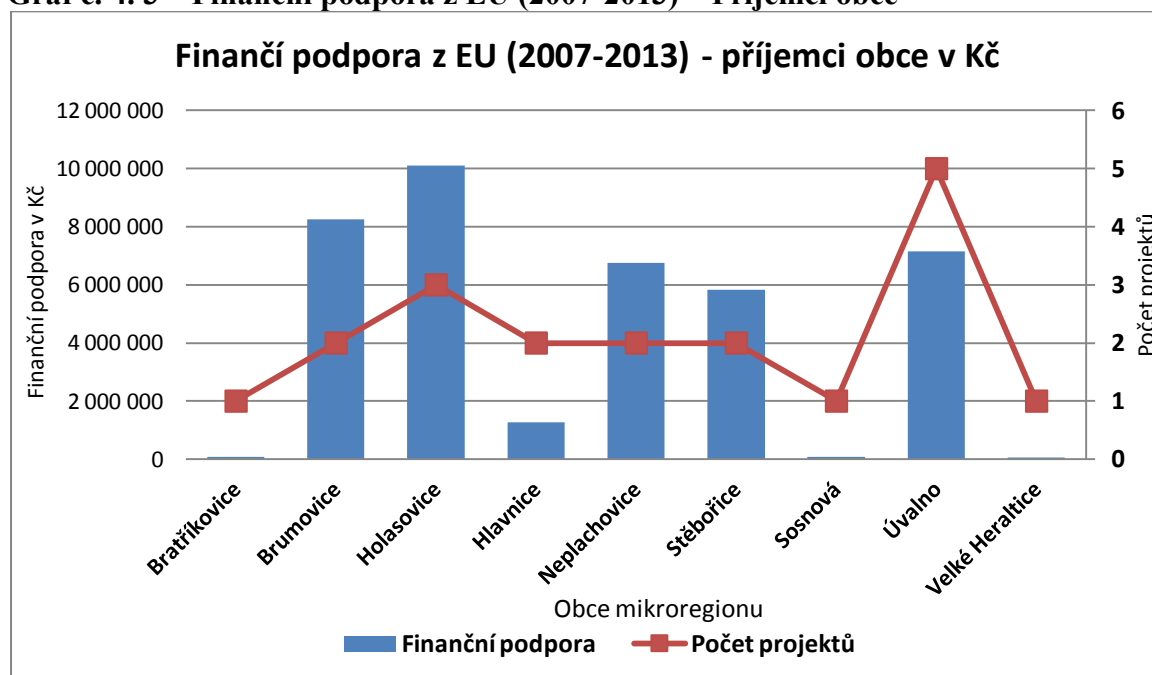
Dotace z Evropské unie v programovacím období 2007-2013 (v Kč)				
Název projektu	Operační program	Fond EU	Částka hrazená z fondů EU	
			Alokovaná částka	Celková částka proplacená od začátku projektu
Studie proveditelnosti k realizaci přírodě blízkých protipovodňových opatření - Mikroregion Opavsko severozápad	OP Životní prostředí	CF	1 973 700,00	1 973 700,00
Veřejná prostranství Mikroregionu Opavsko severozápad	ROP NUTS II Moravskoslezsko	ERDF	7 981 398,00	6 968 469,82
Víceúčelová hřiště Mikroregionu Opavsko severozápad	ROP NUTS II Moravskoslezsko	ERDF	6 515 008,32	6 188 211,80
Celkem			16 470 106,32	15 130 381,62

Zdroj: [vlastní zpracování, data ze Seznamu příjemců (List of beneficiaries)]

V porovnání se sousedním Mikroregionem Krnovsko je na tom Opavsko – Severozápad hůře. V Mikroregionu Krnovsko se podařilo v programovacím období získat finanční podporu na pět projektů v celkové hodnotě 18 654 279,35 Kč. Krnovsko tedy bylo úspěšnější jak v množství projektů, tak i v alokované částce. MAS Opavsko v programovacím období 2007 - 2013 naopak za Mikroregionem Opavsko – Severozápad zaostával. MAS Opavsko bylo úspěšné u dvou projektů v alokované částce 4 631 779 Kč. V příloze č. 6 je uveden seznam projektů, na které byla získána finanční podpora z programu Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje v období 2006 - 2012 Mikroregionem Opavsko – Severozápad.

V následujícím grafu je ukázáno, jak byly jednotlivé obce úspěšné při podávání projektových žádostí při čerpání finanční pomoci z Evropské unie. Největší finanční podporu získaly Holasovice, a to 10 104 662 Kč. Nejvíce úspěšných žádostí podalo Úvalno. Úspěšné bylo s 5 žádostmi. V případě, že by projektový manažer mikroregionu zastával svou funkci i pro jednotlivé obce, tak by svou nemohl zodpovědně vykonávat. Obce byly úspěšné s 19 projekty a je nereálné, aby se manažerka věnovala každému z nich. Tím by určitě utrpěla kvalita předkládaných projektů a v současné době je mechanismus žádostí nastaven, aby příjemcem podpory byl pouze překladatel s kvalitním projektem. [26]

Graf č. 4. 3 – Finanční podpora z EU (2007-2013) – Příjemci obce

Zdroj: [vlastní zpracování, data ze Seznamu příjemců (List of beneficiaries)]

4.5.2 Návrh doporučení

V období, kdy dochází k překlenutí programovacího období 2014 – 2020 Evropské unie, je těžké předvídat, jak bude vypadat výše a možnosti podpory v novém období. Jak však zmínil předseda Regionální rady Moravskoslezsko David Sventek na přednášce *Strukturální fondy v Moravskoslezském kraji – současnost a budoucnost*, je jistá skutečnost, že množství finančních prostředků z Evropské unie poklesne. Tím pádem bude méně peněz na projekty a úspěšnými projekty budou pouze ty, které budou mít velmi kvalitně připravené projektové žádosti. Navíc dochází od nového období ke zrušení regionálních operačních programů a zavedení jednotného společného operačního programu. Přitom hlavním zdrojem dotačních peněz v Mikroregionu Opavsko – Severozápad byl ROP NUTS II Moravskoslezsko.

Aby byl Mikroregion Opavsko – Severozápad v čerpání dotací úspěšnější než v minulém období, je zapotřebí uskutečnit několik kroků. Důležitým bodem bude zvýšit připravenost Mikroregionu Opavsko – Severozápad na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Účast projektového manažera na připravovaných školeních k novému plánovacímu období bude nutností.

Na začátku nového či ještě ke konci daného programovacího období by bylo vhodné se přihlásit do výzvy na Zvýšení absorpční kapacity. Hlavním cílem by měla být zejména výměna informací a dobrých praktik a zkušeností v regionu. Projektový manažer by měl zajistit výběr a rozpracování vhodných projektů k financování ze strukturálních fondů na příští plánovací období. I pomocí této výzvy lze zvýšit kvalitu a připravenost jednotlivých projektů, které budou mít větší šanci k zisku dotace. V následujícím období nastane boj o dotace a úspěch bude přát připraveným.

Samotné obce by nejraději dle výzkumu, který proběhl v České republice, uvítali zrušení dotačních politik a převedení finančních prostředků přímo do obecních rozpočtů. Otázkou pak zůstává, podle jakého klíče budou finanční prostředky převedeny. Výhodou tohoto principu je i snížení transakčních nákladů na vytváření často složitých projektových žádostí. Obcím také vadí, že současné dotační programy jsou neprůhledné a jsou velmi komplikované. Důležitým bodem je zlepšení profesionality a větší propracovanost jednotlivých řídicích orgánů. Tyto body samotné obce uskutečnit nemohou. Jedná se spíše o záležitosti vyšších orgánů a připomínky jednotlivých obcí by měly pomoci ke zjednodušení a ke zvýšení transparentnosti v dotační politice. Řídicí orgány by navrhované body obcí měly zvážit a popřípadě zahrnout do svých právních předpisů a práv.

5. Závěr

V diplomové práci jsou analyzovány hlavní problémové okruhy vývoje Mikroregionu Opavsko - Severozápad s následným navržením doporučení pro jeho budoucí rozvoj. Za největší problémy v mikroregionu byly zvoleny vysoká nezaměstnanost, nízká absorpční kapacita a nevyužitý potenciál cestovního ruchu. Následnou analýzou jejich vývoje bylo doporučeno několik nástrojů ke zlepšení situace. V práci byla také podrobně rozebrána přírodní a socioekonomická charakteristika Mikroregionu Opavsko – Severozápad. Vlastním šetřením byla rovněž zjištěna občanská a technická vybavenost jednotlivých obcí v mikroregionu.

Mikroregiony patří mezi jeden ze způsobů sdružování obcí. Jedná se o menší územní celek, který vzniká především ve venkovských oblastech. Často mikroregion vzniká na předem stanovený účel. Mikroregiony napomáhají k rozvoji regionu a oproti samotným obcím mají větší pravděpodobnost, že se jim podaří získat dotaci.

Nezaměstnanost byla analyzována ve vývoji od roku 2001 do roku 2011. V mikroregionu Opavsko – Severozápad byla k 31. 12. 2011 nezaměstnanost ve výši 12,66 %. Nezaměstnanost v mikroregionu je vyšší oproti průměru okresu Opava a České republiky. Největší nezaměstnaností je postižena obec Sosnová. Mezi hlavní důvody vysoké nezaměstnanosti patří snižující se pokles pracovníků v zemědělství, malá aktivita místních podnikatelů a absence velkých podniků nezemědělského charakteru. Hlavními doporučeními v oblasti nezaměstnanosti je podpora zavedení kurzarbeitu v území mikroregionu, zvýšení investičních pobídek obcí, zavedení pojetí firma jako odpovědný občan či zkvalitnění činnosti úřadu práce při rekvalifikačních kurzech. Zvýšení pobídek obcemi je proaktivní přístup. Obce mohou vytvářet sdružení podnikatelů či pronajímat obecní pozemky k podnikání za sníženou sazbu nájemného.

Mikroregion je atraktivní turistickou destinací, která je bohužel z hlediska turistiky dlouhodobě pod svým potenciálem. Mezi nejvýznamnější zajímavosti patří Arboretum Nový Dvůr, Cyklostezka Slezská Magistrála nebo rozhledna Hanse Kudliche. Oblast cestovního ruchu v posledních letech zaznamenala výrazný pokrok v nabídce sportovních i kulturních činností. Mezi nejpodařenější projekty lze zařadit cyklostezku Slezská Magistrála. Mezi hlavní důvody nízké návštěvnosti mikroregionu lze zařadit špatnou propagaci mikroregionu a

špatnou spoluprací s okolními městy či mikroregiony. Do dnešních dnů nemá mikroregion vytvořeny webové stránky a kromě cyklistických map mikroregionu žádné jiné reklamní předměty s tematickými motivy mikroregionu nevydává. Mikroregion má potenciál k rozmachu turistického ruchu ze tří důvodů. Region se nalézá v podhůří Hrubého Jeseníku, mezi správními městy Opavou a Krnovem a jedná se o území hraničící s Polskou republikou. Mezi primární skupinu potencionálních turistů tedy patří návštěvníci Jeseníku, obyvatelé okolních měst a mikroregionů a polští občané. Vhodnou formou propagace je vydávání kulturních průvodců či bulletinů Moravskoslezského kraje krajským úřadem, kde by se měl objevit Mikroregion Opavsko - Severozápad v samostatné kapitole.

Třetím problémem mikroregionu je nízká absorpční kapacita. Jedná se o efektivní čerpání finančních prostředků. Schopnost jejich využívání je ovlivněna řadou faktorů, především administrativou, spolufinancováním a zásobou projektů. Mikroregion získal v plánovacím období 2007 – 2013 finanční prostředky na 3 projekty z EU v hodnotě 16 470 106,32 Kč. V současné době se ozývají hlasy, že v příštím plánovacím období budou podporovaný Místní akční skupiny na úkor mikroregionů a výše finanční podpory v příštím období zcela jistě poklesne. Aby byl Mikroregion Opavsko – Severozápad v čerpání dotací úspěšnější než v minulém období, je zapotřebí uskutečnit několik kroků. Důležité bude zvýšení připravenosti Mikroregionu Opavsko – Severozápad na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Účast projektového manažera na školeních k novému plánovacímu období bude nutností.

Mikroregion Opavsko – Severozápad vznikl v roce 2001 a původní osmičlenný svazek obcí doplnila v roce 2007 Sosnová. Obce mezi sebou spolupracují velmi dobře a podílejí se na řadě pozitivních akcí v mikroregionu. Problémem je skutečnost, že občané ani nevědí, že se jejich obec v nějakém svazku obcí nachází. Informovanost v této oblasti není nejlepší. Informování občanů praktický probíhá pouze po výstavbě projektů v rámci povinné publicity projektů. Vytvoření webových stránek či pravidelného okénka v místních obecních zpravodajích je základním krokem ke zvýšení propagace. O kladech mikroregionu nemohou být pochyby. Žádný ze starostů si nemyslí, že by mikroregion nebyl prospěšný. Závěrem lze konstatovat, že v Mikroregionu Opavsko – Severozápad nebyl využit potenciál a v mnoha oblastech je možnost mikroregion rozvíjet.

Seznam použité literatury

Knížní publikace

- [1] BINEK, Jan. *Přístupy k posílení spolupráce a synergie ve venkovských mikroregionech: metodika s osvědčením č. 1/2012 o uznání uplatněné certifikované metodiky v souladu s podmínkami "Metodiky hodnocení výsledků výzkumu a vývoje"*. 1. vyd. Brno: GaREP, 2012, 18 s. ISBN 978-80-905139-4-5.
- [2] GALVASOVÁ, PhDr. Iva et al. *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. první. Brno: Georgetown, 2007, 140 s. ISBN 80-251-20-9.
- [3] HOLEŠINSKÁ, Andrea. *Destinační management jako nástroj regionální politiky cestovního ruchu*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012, 151 s. ISBN 978-802-1058-477.
- [4] JÁČ, Ivan. *Jedinečnost obce v regionu*. 1. vyd. Praha: Professional publishing, 2010, 203 s. ISBN 978-807-4310-386
- [5] LABOUNKOVÁ, Vladimíra, Milan PŮČEK a Ludmila ROHREROVÁ. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. Vyd. 1. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009, 47 s. ISBN 978-80-87318-02-7.
- [6] MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2006, 956 s. ISBN 80-248-1117-0.
- [7] PÁPOL, Tomáš. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. Vyd. 1. Editor Tomáš Pápol, Miroslav Pavlas. Hradec Králové: Civitas per populi, 2006, 81, [6] s. ISBN 80-903-8131-6.
- [8] RPIC, s. r. o. *Studie všestranného rozvoje venkovského mikroregionu Opavsko - Severozápad*. Opava, 2002, 93 s.
- [9] ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra et al. *Jak sledovat indikátory udržitelného rozvoje na místní úrovni?*. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2010, 82 s. ISBN 978-80-904671-3-2.
- [10] WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-807-2016-990.

Zákony

- [11] Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení). In: Sbírka zákonů České republiky. 2000. Dostupné z: [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

Internetové zdroje

- [12] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Mikroregiony a MAS. *Mapy.crr.cz* [online]. ©2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/mikro/index.php#c=3536025%252C5519376&z=1&l=ajax_mikro.ajax_mikro_plochy&p=&
- [13] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Studie proveditelnosti k realizaci přírodě blízkých protipovodňových opatření - Mikroregion Opavsko severozápad. *Risy.cz* [online]. ©2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?id=64465>
- [14] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Veřejná prostranství Mikroregionu Opavsko severozápad. *Risy.cz* [online]. ©2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=65706>
- [15] CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČR. Víceúčelová hřiště Mikroregionu Opavsko severozápad. *Risy.cz* [online]. ©2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/projekty-eu/detail?Id=40080>
- [16] ČESKO. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Strategie regionálního rozvoje České republiky na roky 2007-2013* [online]. ©2013 [cit. 2013-25-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Strategie-regionalniho-rozvoje-Ceske-republiky-na>
- [17] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Další výsledky SLDB byly zveřejněny. *Scitani.cz* [online]. ©2009-2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://www.scitani.cz/slodb2011/redakce.nsf/i/dalsi_vysledky_slodb_byly_zverejneny
- [18] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Databáze demografických údajů za obce. *Czso.cz* [online]. ©2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm
- [19] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Charakteristika okresu Opava. *Krajská správa ČSÚ v Ostravě* [online]. ©2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://www.czso.cz/xt/redakce.nsf/i/charakteristika_okresu_opava

- [20] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Veřejná databáze. *Czso.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-03-24]. ©2013 Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?childsel0=5&cislatab=ORG9010UC&kapitola_id=6&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&childsel0=5&pro_4_46=507113
- [21] REGIONÁLNÍ RADA MORAVSKOSLEZSKO. Mikroregion se postaral o tři nová víceúčelová hřiště. *Rr-moravskoslezsko.cz* [online]. ©2007-2010 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.rr-moravskoslezsko.cz/realizuji-projekt/mikroregion-se-postaral-o-tri-nova-viceucelova-hriste-v>
- [22] EKOTOXA s.r.o. Protipovodňová ochrana. *Ekotoxa.cz* [online]. ©2009 [cit. 2013-03-15]. Dostupné z: <http://www.ekotoxa.cz/?path=m11%7Cmt5%7C&action=leaf44>
- [23] EVROPSKÁ UNIE. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV). *Europa.cz* [online]. ©2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/l60032_cs.htm
- [24] EVROPSKÁ UNIE – VÝBOR REGIONŮ. European Grouping of Territorial Cooperation. *Portal.cor.europa.eu* [online]. 2013 [cit. 2013-03-28]. Dostupné z: <https://portal.cor.europa.eu/egtc/en-US/Register/already/Pages/welcome.aspx>
- [25] KUBAČKA, Jakub a Milan KUBAČKA. Životní prostředí na Opavsku: Příručka ochránce životního prostředí. *Opava-city.cz* [online]. 23. 5. 2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://www.opava-city.cz/assets/zx/dokumenty/brozura_zivotni_prostredi_opava_2010.pdf
- [26] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Seznamy příjemců/List of beneficiaries. *Mmr.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: [http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/63e829a9-b1db-46f3-bac8-bcdef1a17307/2013_03-Seznam-prijemcu-\(List-of-Beneficiaries\)-03_2013.xlsx](http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/63e829a9-b1db-46f3-bac8-bcdef1a17307/2013_03-Seznam-prijemcu-(List-of-Beneficiaries)-03_2013.xlsx)
- [27] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR - ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. Monitoring mikroregionů a jejich rozvojových dokumentů. *Uur.cz* [online]. ©2001-2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=1923>
- [28] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR - ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. On-line evidence mikroregionů a jejich rozvojových dokumentů - iMR. *Uur.cz* [online]. ©2001-2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=3767>

- [29] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Vláda schválila materiál předložený MMR „Podklad pro přípravu Dohody o partnerství pro programové období – Vymezení programů a další postup při přípravě České republiky pro efektivní čerpání fondů Společného strategického rámce“. *Mmr.cz* [online]. Praha, Květen 2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/getmedia/65d8e201-ab8b-4423-98b0-98f7e516287b/Podklad-pro-Dohodu-o-partnerstvi-\(2\).pdf](http://www.mmr.cz/getmedia/65d8e201-ab8b-4423-98b0-98f7e516287b/Podklad-pro-Dohodu-o-partnerstvi-(2).pdf)
- [30] MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. Základní informace o programu rozvoje venkova ČR. *Eagri.cz* [online]. © 2009-2011 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/program-rozvoje-venkova/opatreni-osy-iv/>
- [31] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Databáze MA21. *Ma21.cenia.cz* [online]. © cenia 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/Úvod/tabid/39/language/cs-CZ/Default.aspx>
- [32] MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Úplný přehled podpořených projektů. *Opzp.cz* [online]. Praha, 2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.opzp.cz/sekce/526/0/1766852/studie-proveditelnosti-k-realizaci-prirode-blizkych-protipovodnovych-opatreni---mikroregion-opavsko-severozapad/>
- [33] MÍSTNÍ KNIHOVNA PAVLA KŘÍŽKOVSKÉHO HOLASOVICE. Regionální funkce knihovny. *Knihovnaholasovice.info* [online]. ©2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://www.knihovnaholasovice.info/regionalni_funkce.php
- [34] MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. Evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS). *Verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz* [online]. ©2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/esus.html>
- [35] MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. Rozpočet Moravskoslezského kraje na rok 2013 je schválen. *Verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/-29207>
- [36] NADACE ČEZ. Podpora regionů. *Nadacecez.cz* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.nadacecez.cz/cs/projekty/podpora-regionu.html?tagcloud>
- [37] NADACE OKD. O nadaci. *Nadaceokd.cz* [online]. © 2012 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.nadaceokd.cz/cs/nadace-okd/o-nadaci>
- [38] NÁRODNÍ OBSERVATOŘ ZAMĚSTNANOSTI A VZDĚLÁVÁNÍ. Zemědělství, lesnictví, myslivost a rybolov. *Budoucnostprofesi.cz* [online]. Praha, 2012, 22. 3. 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.budoucnostprofesi.cz/cs/vyvoj-v-odvetvich/zemedelstvi.html>

- [39] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST. Přehled členských municipalit. *Nszm.cz* [online]. ©2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://nszm.cz/index.shtml?apc=r2087231t>
- [40] OBEC HOLASOVICE. Plán rozvoje obce. *Obec-holasovice.cz* [online]. Březen 2011 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://obec-holasovice.cz/rozvoj-obce/d-38091/p1=3329>
- [41] OBEC SOSNOVÁ. Informace o obci Sosnová 2007. *Sosnova.cz* [online]. 1. 1. 2008, 1.9.2008 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.sosnova.cz/informace-o-obci-sosnova-2007/d-1023/p1=52>
- [42] PŘESHRANIČNÍ IMPULZNÍ CENTRUM SDRUŽENÍ RŮŽE. Co jsou Ipc?. *Pic.sdruzeniruze.cz* [online]. 3. 7. 2006 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: http://pic.sdruzeniruze.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=100120&id=8863&p1=2115
- [43] SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Hlavní cíle. *Smocr.cz* [online]. © 2013 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>
- [44] ŠAFÁŘOVÁ Martina a Ivo ŠKRABAL. Mikroregiony a místní akční skupiny. *Mvcr.cz* [online]. ©2010 [cit. 2013-03-24]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>

Seznam tabulek a grafů

Seznam tabulek

- Tabulka č. 2. 1 - Právní formy spolupráce obcí
- Tabulka č. 2. 2 – Meziobecní spolupráce na regionální úrovni
- Tabulka č. 2. 3 – Počet mikroregionů v jednotlivých krajích
- Tabulka č. 2. 4 – Okresy s nejvíce a nejméně mikroregiony
- Tabulka č. 2. 5 - Počet MAS v jednotlivých krajích
- Tabulka č. 3. 1 – Mikroregiony v okrese Opava
- Tabulka č. 3. 2 - Seznam obcí v mikroregionu Opavsko – Severozápad
- Tabulka č. 3. 3 - Základní charakteristika jednotlivých obcí (k 31. 12. 2011)
- Tabulka č. 3. 4 – Neinvestiční dotace obcí
- Tabulka č. 3. 5 – Základní informace o studii
- Tabulka č. 3. 6 – Zastoupení ploch v mikroregionu
- Tabulka č. 3. 7 – Vývoj počtu obyvatel
- Tabulka č. 3. 8 – Míra registrované nezaměstnanosti
- Tabulka č. 3. 9 – Počet ekonomických subjektů
- Tabulka č. 3. 10 – Subjekty dle počtu zaměstnanců v mikroregionu (k 31. 12. 2011)
- Tabulka č. 3. 11 – Subjekty dle počtu zaměstnanců v mikroregionu (k 31. 12. 2012)
- Tabulka č. 3. 12 – Přehled občanské vybavenosti mikroregionu
- Tabulka č. 3. 13 – Přehled technické a dopravní infrastruktury
- Tabulka č. 4. 1 – Největší zaměstnanci v mikroregionu Opavsko - Severozápad
- Tabulka č. 4. 2 – Zajímavosti v Mikroregionu Opavsko - Severozápad
- Tabulka č. 4. 3 – Dotace z EU do Mikroregionu Opavsko – Severozápad

Seznam grafů

- Graf č. 2. 1 – Počet mikroregionů dle jednotlivých krajů
- Graf č. 2. 2 – Počet MAS dle jednotlivých krajů
- Graf č. 3. 1 – Příjmy a výdaje mikroregionu Opavsko - Severozápad
- Graf č. 3. 2 – Vývoj počtu obyvatel na území Mikroregionu Opavsko - Severozápad
- Graf č. 3. 3 – Věková pyramida Mikroregionu Opavsko – Severozápad (sčítání 2011)
- Graf č. 3. 4 – Míra registrované nezaměstnanosti (k 31. 12.)
- Graf č. 3. 5 – Vzdělanostní struktura obyvatel mikroregionu
- Graf č. 4. 1 – Míra registrované nezaměstnanosti

Graf č. 4. 2 – Počet uchazečů o zaměstnání v mikroregionu

Graf č. 4. 3 – Finanční podpora z EU (2007 - 2013) – Příjemci obce

Seznam obrázků

Obrázek č. 2.1 – Mapa mikroregionů v ČR k 31. 10. 2011

Obrázek č. 2. 2 – Formy spolupráce obcí

Obrázek č. 2. 3 – Přehled členských municipalit

Obrázek č. 2. 4 – Přeshraniční impulsní centra

Obrázek č. 3. 1 – Mapa mikroregionu Opavsko – Severozápad

Obrázek č. 3. 2 – Organizační struktura Mikroregionu Opavsko – Severozápad

Seznam zkratek

3G	Třetí generace mobilních telefonů
apod	a podobně
atd.	a tak dále
Bc.	Bakalář
CF	Kohezní fond
CSc.	Kandidát věd
č.	číslo
ČEZ	České energetické závody
ČOV	Čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
Doc.	Docent
EHP	Evropský hospodářský prostor
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
ESPON	Evropská monitorovací síť pro územní rozvoj a soudržnost
ESÚS	Evropské seskupení pro územní spolupráci
EU	Evropská unie
GIZ	Přeshraniční impulzní centra
Ha	Hektar
Ing.	Inženýr
Kč	Korun českých
Km ²	Kilometr čtvereční
MA21	Místní agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MHD	Městská hromadná doprava
mil.	milion
mld.	miliarda
MR OP-SZ	Mikroregion Opavsko - Severozápad
MSK	Moravskoslezský kraj
MUDr.	Doktor všeobecného lékařství
např.	například
NSZM	Národní síť zdravých měst

NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OKD	Ostravsko-karvinské doly
OP	Operační program
OPŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
PL	Polská republika
PPP	Public-Private-Partnership
RIS	Regionální informační systém
ROP	Regionální operační program
s.	strana
Sb.	Sbírka
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SRD	Strategický rozvojový dokument
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným
tis.	tisíc
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaně
ZD	Zemědělské družstvo

Prohlášení o využití výsledku diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26.4.2015 .....

.....
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1: Interview k diplomové práci se starosty Mikroregionu Opavsko – Severozápad.

Příloha č. 2: Znaky a starostové obcí Mikroregionu Opavsko - Severozápad

Příloha č. 3: Prioritní osy Všestranné rozvojové strategie Mikroregionu Opavsko – Severozápad.

Příloha č. 4: Počet obyvatel, přirozený přírůstek, saldo migrace, živě narození, zemřelí, přistěhovalí, vystěhovali v Mikroregionu Opavsko – Severozápad (období 2006-2011).

Příloha č. 5: Index stárí Mikroregionu Opavsko – Severozápad a jednotlivých obcí

Příloha č. 6: Dotace z Moravskoslezského kraje, dotační program: Podpora obnovy a rozvoje Moravskoslezského kraje (období 2006-2012)